

Številka: **DZ 007-168/2019**

Ljubljana, **20. april 2020**

EVA **2019-2330-0076**

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH PRAŠIČIH – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih ter ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.

Božo Predalič
generalni sekretar

Priloga:

- predlog Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo;
- Ministrstvo za finance.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem

zboru z obrazložitvijo razlogov:
<p>Sprejem nujnih ukrepov iz tega zakona po nujnem postopku je potreben zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost afriške prašičje kuge (v nadaljnjem besedilu: APK) v Evropi predstavlja za gospodarstvo, turizem in kmetijstvo, predvsem za prašičerejo v Republiki Sloveniji.</p> <p>Sprejem zakona o nujnih ukrepih glede APK pri divjih prašičih je potreben zaradi naslednjih dejstev:</p> <ul style="list-style-type: none"> – v populaciji divjih živali je APK izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo, – divjad je v Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami dana v upravljanje upravljalcem lovišč; v preventivne ukrepe in ukrepe za izkoreninjenje bolezni pa je treba poleg lovcev vključiti več drugih deležnikov, – za učinkovito izvedbo ukrepov je potrebna dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih pa bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske in civilne zaščite, – pri izvajanju ukrepov zaradi pojava bolezni pri divjih živalih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti, – s pravočasno uvedbo in izvajanjem ukrepov zaradi visokega tveganja za pojav APK zmanjšujemo možnost vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ob morebitnem vnosu pa omogočamo zgodnje odkrivanje bolezni ter učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov z namenom preprečevanja oziroma zmanjšanja tveganja za prenos APK v reje domačih prašičev, – pri izvajanju ukrepov je nujno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<p>dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja UVHVVR, Matjaž Guček, namestnik v. d. generalnega direktorja UVHVVR mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR, mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR, Jedrt Maurer Wernig, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR, mag. Aleksandra Hari, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR, Tina Arič, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR, mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo, Sašo Novinec, Sektor za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo Marta Hrustel Majcen, Sektor za kmetijstvo, Direktorat za kmetijstvo</p>
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval noben zunanji strokovnjak ali pravna oseba.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
5. Kratek povzetek gradiva:
<p>dr. Aleksandra Pivec, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,</p> <p>dr. Darja Majkovič, direktorica Direktorata za kmetijstvo,</p> <p>mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR,</p> <p>mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,</p> <p>mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo,</p> <p>mag. Sašo Novinec, Sektor za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo,</p> <p>mag. Marta Hrustel Majcen, Sektor za kmetijstvo, Direktorat za kmetijstvo.</p> <p>Sprejem nujnih ukrepov za preprečevanje vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ukrepov za zgodnje odkrivanje bolezni in hitrim odzivom vseh deležnikov ob pojavu bomo lahko zmanjšali posledice, ki jih ima APK pri divjih prašičih na kmetijstvo, gospodarstvo in turizem. S tem, da preprečujemo prisotnost bolezni v populaciji divjih prašičev in izvajanjem strogih ukrepov po morebitni potrditvi APK pri divjih prašičih, lahko bistveno zmanjšamo tveganje za vnos v reje domačih prašičev.</p> <p>Zakon ureja vsto preventivnih ukrepov in ukrepov po potrditvi bolezni, določa izvajalce ukrepov, določa pristojne organe in financiranje posameznih ukrepov preko izplačila nagrad in nadomestil, zagotavlja pristojna sredstva in opremo za izvajanje ukrepov.</p> <p>Sprejem zakona o nujnih ukrepih glede APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji je nujen zaradi visokega tveganja za pojav bolezni pri divjih prašičih in posledično za prenos bolezni v reje domačih prašičev. Zato je sprejem zakona nujen.</p>

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	+ 1.400.307	+696.547 +5.815.260.	+696.547 +3.033.300	+696.547 +3.033.3005
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
MF		Proračun	++ 1.400.307	+696.547
				+5.815.260
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

Za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK **bo treba v prvem letu** izvajanja zakona zagotoviti **1.400.307eurov**. Ker so nekateri stroški enkratni npr. investicije v nabavo opreme in vozil za VHS službo, nadomestilo za nakup sredstev za izvajanje načrta upravljavcev lovišč in izdelava aplikacije za spremljanje aktivnosti skupin, **bo v naslednjih letih, dokler bo trajala visoka stopnja ogroženosti za vnos APK v Slovenjo, treba zagotoviti samo še sredstva za financiranje** prijav, zbiranja, vzorčenja, preiskav in odstranitve trupel poginulih živali, ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih ob prometnicah ter usposabljanja, **v višini 696.547 eurov**.

Za izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih **bo v prvem letu** treba zagotoviti **5.815.260 eurov**. Tudi tu so nekateri stroški enkratni npr. postavitve ograj (delno, ograje bo potrebno prilagoditi morebitnim novim izbruhom), nabava opreme za skupine za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev, postavitve zbirnih mest (v kolikor ne bo novih izbruhov), odškodnine imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami, zato je glede na dinamiko izbruhov v naslednjih letih potrebno planirati samo naslednje stroške povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih: stroški skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin izredni odstrel divjih prašičev, stroški zbiranja, vzorčenja in odstranitve trupel poginulih in odstreljenih divjih prašičev, stroški laboratorijskih preiskav, stroški vzdrževanja zbirnih mest, stroški za zagotavljanje zaščitnih sredstev in razkužil. Kontinuirano glede na dinamiko pojavljanja APK se bodo pojavljali tudi stroški glede izplačila nadomestil za škodo zaradi omejevanja izvajanja kmetijske dejavnosti, nadomestila za izplačilo škod zaradi prepovedi izvajanja lova. **Za ukrepe povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih v letih po prvem izbuchu (leta n+1) je potrebno zagotoviti sredstva v višini 3.033.300 eurov**.

V Tabeli 1 je prikazana ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih.

TABELA 1: Ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih

Afriška prašičja kuga (APK) ocena stroškov			
1. Ukrepi preprečevanja APK in zgodnjega odkrivanja		Strošek (€)	Sofinanciranje EU
6. člen	Zmanjšanje populacije divjih prašičev	300.000	
8. člen	Načrt ravnanja in izvajanje biovarnostnih ukrepov	84.600	
9. člen	Prijava najdenega prašiča	39.000	75%
10. člen	Stroški NVI (odvoz, vzorčenje, preiskave)	754.887	
	• Dodatno osebje	197.184	
	• Oprema VHS	524.160	
	• Diagnostika	33.543	75%
13. člen	Ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih, usposabljanje izvajalcev	91.820	75%
14. člen	Usposabljanje skupin za iskanje in izredni odstrel DP	35.000	
20. in 21. člen	Razvoj aplikacije za spremljanje iskanja in sledenja in nabava GPS	95.000	
SKUPAJ UKREPI ZA PREPREČEVANJE		1.400.307	

2. Ukrepi preprečevanja APK in zgodnjega odkrivanja		Strošek (€)	Sofinanciranje EU
28. člen	Zaščitne ograje	1.400.000	
30. člen	Nadomestilo za oteženo rabo zemljišča	30.000	
35. člen	Odškodnina za služnost v javno korist	100.00	
21. člen	Stimulacija za odstrel divjih prašičev na območju z omejitvami in dostavo na zbirno mesto ter nadomestilo plač ZGS zaradi izgube dohodka zaradi prepovedi lova	100.000	
22. člen	Prepoved iztrebljanja – odstranitev ŽSP in kontejnerji Koto	51.100	
24. člen	Aktivno iskanje poginulih prašičev		
	Strošek skupine za iskanje	810.000	
	Nadomestilo ZGS, ostali	50.000	
19. člen	Izredni odstrel divjih prašičev		
	Strošek skupine za izredni odstrel	459.000	
	Nadomestilo ZGS	50.000	
20. in 25. člen	Oprema skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in izredni odstrel	464.510	
37. člen	Zbirna mesta -ureditev in delovanje	130.550	*
26. člen	Preiskave in izplačila odškodnin za uničene trupe	1.243.100	75%
27. člen	Zakopavanje in sežiganje trupel (strošek dela in opreme)	2000	
38. člen, 41. člen	Omejitve izvajanja kmetijske dejavnosti	70.000	
39. člen	Znižanje koncesijskih dajatev	100.000	
41. člen	Nadomestila za škode v času prepovedi lova	30.000	
42. člen	Odškodnina imetnikom domačih prašičev na območjih z omejitvami	675.000	75%
50. člen	Financiranje zbirk podatkov	50.000	
SKUPAJ UKREPI PO POTRDITVI		5.815.260	

Podrobnejši opis stroškov je podan v obrazložitvah k posameznim členom.

Ukrepi, ki se izvajajo po pojavu bolezni na podlagi Pravilnika, ki določa ukrepe za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje APK in nekateri ukrepi iz tega zakona, so lahko sofinancirani v okviru nujnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) št. 652/2014. Delovni program in sofinanciranje za leti 2019 in 2020 sta določena/odobrena z Izvedbenim sklepom Komisije z dne 15. februarja 2019 o financiranju in sprejetju delovnega programa za leti 2019 in 2020 za izvajanje nujnih ukrepov za boj proti nekaterim boleznim živali in rastlinskim škodljivim organizmom. Na podlagi tega sklepa so naslednji stroški držav članic v zvezi z izvajanjem ukrepov lahko upravičeni do financiranja:

- stroški nadomestila lastnikom za vrednost živali, ki so bile zaklane ali izločene, do tržne vrednosti takih živali, kot če ne bi zbolele;
- stroški zakola ali izločitve živali in s tem povezani stroški prevoza;
- stroški nadomestila lastnikom za vrednost uničenih proizvodov živalskega izvora do tržne vrednosti navedenih proizvodov tik pred vsakim sumom ali potrditvijo bolezni;
- stroški čiščenja, dezinfekcije ter razkuževanja gospodarstev in opreme, glede na epidemiologijo in značilnosti patogena;
- stroški prevoza in uničenja okužene krme in okužene opreme, če te ni mogoče razkužiti;
- stroški nakupa, skladiščenja, upravljanja in distribucije cepiva in vab, kakor tudi samega cepljenja, če Komisija določi ali dovoli tak ukrep;
- stroški prevoza in odstranitve trupel;

<p>h. v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih vsi drugi stroški, ki so nujni za izkoreninjenje bolezni, kot je določeno v sklepu o financiranju iz člena 36(4) Uredbe (EU) št. 652/2014.</p>	
<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	<p>DA/NE</p>
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE - Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Občine na osnutek zakona niso imele pripomb.</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>DA/NE</p>
<p>(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)</p>	
<p>(Če je odgovor DA, navedite:)</p> <p>Datum objave: 6. 12. 2019.....</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije (LZS), - predstavniki zainteresirane javnosti (Društvo za osvoboditev živali, Konfederacija sindikatov 90 Slovenije) - predstavniki strokovne javnosti (KGZS, ZGS). <p>Mnenja in pripombe LZS, KGZS in ZGS so bile večinoma upoštevane, nejasnosti smo razložili na usklajevalnih sestankih, ki so bili 14. 1., 16. 1. in 17. 1. 2020 na Upravi in Direktoratu za gozdarstvo in lovstvo.</p> <p>Pripomba Konfederacije sindikatov 90 Slovenije ni bila upoštevana. Zadeva je že urejena v 30. členu ZSPJS in 39. člen KPJS. ZAPK se nanaša samo na izvajanje ukrepov pri divjih prašičih, če bi v ZAPK vključili pripombo Konfederacije sindikatov 90 Slovenije bi zadevo urejali parcialno, sistemsko je to že urejeno. Iz teksta ZAPK jasno razvidno, da je APK bolezen domačih in divjih prašičev in da ne predstavlja tveganja za zdravje ljudi.</p>	

Pripomba Društva za osvoboditev živali je bila delno upoštevana. Ukrep zmanjšanja populacije divjih prašičev je potreben in je opredeljen v Priročniku o afriški prašičji kugi pri divjih prašičih in biološki varnosti pri lovu, ki ga je pripravila Stalna skupina strokovnjakov za afriško prašičjo kugo v Evropi pod okriljem GF-TAD (OIE). 6. člen ne opredeljuje več dodatnega odstrela, ampak govorimo o letni osnovi, ki jo izračuna Zavod za gozdove in je podlaga za izplačilo stimulacij za lovce. Upravljavci lovišč bodo morali do pojava APK v RS še vedno izvajati določila lovsko upravljavskih načrtov, katere bo po predpisanem postopku pripravil Zavod za gozdove Slovenije. V teh načrtih bo določen tudi minimalni številčni odvzem divjih prašičev z dovoljenimi odstopanji.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštewane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

Dr. Aleksandra Pivec
Ministrica za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH PRAŠIČIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Z letno Odredbo o izvajanju sistematičnega spremljanja zdravstvenega stanja živali, programov izkoreninjenja boleznih živali ter cepljenj živali (v nadaljevanju: Odredba) minister, pristojen za veterinarstvo, vsako leto predpiše tudi vzorčenje in diagnostične preiskave, ki jih je treba opraviti pri divjih živalih. Na podlagi Odredbe se izvajajo preiskave na prisotnost stekline, lovske organizacije jemljejo vzorce odstreljenih divjih prašičev za preiskave na boleznih, določene v Odredbi (v Odredbi za leto 2020 sta to klasična prašičja kuga in afriška prašičja kuga) ter sistematični nadzor aviarnе influence pri prostoživečih pticah.

Trenutno stanje glede prisotnosti boleznih v populaciji divjih živali je dokaj ugodno. Glede stekline ima Slovenija status države, proste stekline po kriterijih Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE), posebno nevarne bolezni živali (med katere spadajo afriška in klasična prašičja kuga, slinavka in parkljevka, aviarna influenza) v Sloveniji trenutno niso prisotne/ugotovljene. Zaradi prisotnosti afriške prašičje kuge v populacijah divjega prašiča oziroma pri domačih prašičih v nekaterih državah EU (Madžarska, Slovaška, Belgija, Romunija, Bolgarija, Poljska, Litva, Latvija in Estonija) in bližnjih tretjih državah (Srbija, Moldavija, Ukrajina, Rusija) smo v Sloveniji že uvedli nekatere ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje boleznih, npr. obvezno poročanje lovcev o najdbi trupel poginulih divjih prašičev in poročanje o sumih na APK pri divjih prašičih, akcije ozaveščanja o APK.

Poleg spremljanja boleznih pri divjih in domačih prašičih (odvzem vzorcev in preiskave na prisotnost APK v sklopu Odredbe) UVHVVR aktivno izvaja še naslednje preventivne ukrepe:

- za ozaveščanje prebivalstva je pripravljen informativni material v obliki zgibank, letakov in plakatov ter izobraževanja; informacije so dostopne tudi na spletni strani UVHVVR in www.afriskapraicjakuga.si;
- sodelovanje z lovci (obvezno navodilo o obvezni prijavi vsakega poginulega divjega prašiča in obvezni prijavi suma), navodila za rejce, lovce, prevoznike, turiste, obiskovalce itd.;
- posodobitev Načrta ukrepov ob pojavu APK;
- priprava Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (v nadaljevanju: ZAPK), ki bo jasno določil pristojnosti in odgovornosti posameznih služb, vključenih v preprečevanje in obvladovanje boleznih ter načine financiranja aktivnosti.

Namen ZAPK je predvsem urediti pristojnosti za izvajanje ukrepov, ki jih je zaradi preprečevanja oziroma zatiranja in izkoreninjenja APK pri divjih prašičih potrebno predpisati oziroma določiti in izvajati, njihovo financiranje ter nadzor nad izvajanjem.

Sprejem ZAPK je potreben zaradi naslednjih dejstev:

- v populaciji divjih prašičev je APK izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo;
- divjad, med katero sodi tudi divji prašič, je v Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih v RS dana v upravljanje upravljavcem lovišč; zaradi navedenega je treba v postopke preventive in ukrepe za izkoreninjenje vključiti lovce, hkrati pa tudi več drugih deležnikov;
- za učinkovito izvedbo ukrepov ob tveganju in po potrditvi boleznih je potrebna dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih pa bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske oziroma civilne zaščite;
- pri izvajanju ukrepov zaradi APK pri divjih prašičih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti;
- pravočasna uvedba ukrepov zaradi visokega tveganja za pojav APK zmanjšuje možnost vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ob morebitnem vnosu pa omogoča zgodnje odkrivanje boleznih ter učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov, s čimer bo zmanjšano tveganje za vnos APK v reje domačih prašičev;
- pri izvajanju ukrepov bo potrebno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.

Zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost APK v Evropi predstavlja za

Republiko Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: RS), je bil pripravljen predlog ZAPK, s katerim se ureja nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev (*Sus scrofa* L.) z namenom zmanjšanja tveganja za vnos in širjenje APK ter ukrepe za obvladovanje in izkoreninjenje ob pojavu APK v Sloveniji.

Predvideni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev ter za obvladovanje in izkoreninjenje bolezni v primeru izbruha APK v Sloveniji bodo imeli velik vpliv na upravljanje s populacijami divjadi.

Številčnost divjih prašičev bodo morali upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom zmanjšati na minimum, da bi bil vpliv APK ob pojavu v RS čim manjši, hkrati pa bi lažje izkoreninili bolezen.

Za zmanjšanje številčnosti divjih prašičev so odgovorni upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom, katerim bo treba omogočiti vse pogoje za čim boljšo realizacijo odvzema divjih prašičev. V ta namen se z ZAPK omogoča uporaba umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje za izvajanje lova na divje prašiče, hkrati pa se bo upravljavce lovišč in lovišč s posebnim namenom finančno nagradilo za presežen odzem divjih prašičev nad osnovo, ki jo določi ZGS.

Prav tako bo ZAPK podal podlago za izplačilo nagrad za najdbo vsakega poginulega prašiča, kar je eden glavnih ukrepov zgodnjega odkrivanja bolezni. Po potrditvi bolezni bo treba oblikovati skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev in skupine za izvedbo izrednega odstrela divjih prašičev.

Upravljanje s preostalo divjadjo bo v določenih loviščih onemogočeno oziroma omejeno, zato bodo upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom na eni strani oškodovani (lovišča s posebnim namenom ne bodo imela več prihodkov za plačilo plač zaposlenim revirnim lovcem, medtem ko bodo upravljavci lovišč prav tako ob prihodek, ki ga potrebujejo za upravljanje lovišča), na drugi strani pa ne bodo imeli finančnih sredstev za plačilo odhodkov pri upravljanju z loviščem, npr. izplačilo odškodnin za škodo od divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah, nakup krme, plačilo lovsko-čuvajske službe.

Ob pojavu APK bo na določenih območjih lahko izdana omejitev gibanja in prepoved opravljanja dejavnosti. Ker je skoraj 60 % površine RS pokrite z gozdovi, bo na prej omenjenih območjih za nekaj mesecev lahko prepovedano oziroma omejeno delo na obdelovalnih kmetijskih zemljiščih in v gozdovih.

Navedba predpisov, ki urejajo to področje:

- Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18),
- Zakon o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18),
- Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10),
- Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge (Uradni list RS, št. 136/06 in 42/10),
- Načrt ukrepov ob pojavu afriške prašičje kuge,
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C in 31/18).

Zgoraj navedena zakonodaja ne ureja primerov pri divjih živalih, ne določa dovolj natančno zavezanca za izvajanje ukrepov in ni zadosti natančno urejeno financiranje ukrepov, pristojnosti in sodelovanje pristojnih organov pri izvedbi ukrepov.

Zakon o nujnih ukrepih v zvezi z afriško prašičjo kugo pri divjih prašičih je treba sprejeti zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost APK v Evropi predstavlja za gospodarstvo, turizem, kmetijstvo in predvsem za prašičerejo v Republiki Sloveniji.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predlaganega ZAPK je zagotoviti pravno podlago za izvajanje ukrepov za preprečevanje, zgodnje odkrivanje, nadzor in izkoreninjenje APK pri divjih prašičih, določiti pristojne organe za izvajanje strokovnih, administrativnih in nadzornih nalog, določiti zavezance in določiti obveznosti in dolžnosti različnih zavezancev ter urediti obseg in način financiranja oziroma sofinanciranja ukrepov.

2.2 Načela

Predlog zakona upošteva naslednja načela:

- zagotavljanje zdravja živali;
- preprečevanje širjenja bolezni iz populacije divjih prašičev v populacijo domačih prašičev;
- poseganje v populacije divjadi (konkretno divjega prašiča) zaradi gospodarskih, veterinarsko-sanitarnih, zdravstvenih in drugih utemeljenih razlogov;
- načelo transparentnosti.

2.3 Poglavitne rešitve

1. Za zmanjševanje tveganja za vnos oziroma širjenje APK v populaciji divjih prašičev, ZAPK predvideva ukrepe še pred pojavom APK – nujni ukrepi zaradi visoke stopnje ogroženosti:
 - prepoved premikov divjih prašičev,
 - zmanjšanje populacije divjih prašičev,
 - prepoved krmljenja živalskih stranskih proizvodov (v nadaljnjem besedilu ŽSP),
 - načrt ravnanja za lovce,
 - prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča (odvoz in preiskave),
 - postavitve ograj okrog objektov z domačimi prašiči,
 - postavitve informativnih tabel na počivališčih ob najbolj prometnih cestah,
 - ozaveščanje in usposabljanje oseb, ki bodo v primeru pojava APK v Sloveniji iskali trupla poginulih živali in ki bodo izvajali izredni odstrel divjih prašičev na območju z omejitvami.
2. Predvideni so ukrepi za zmanjšanje številčnosti divjih prašičev, in sicer:
 - izvedba odvzema divjih prašičev v posameznih loviščih in LPN najmanj v številu, ki ga določajo letni načrti lovišč in lovišč s posebnim namenom;
 - finančne spodbude upravljavcem lovišč, ki bodo presegle osnovo, določeno s strani ZGS;
 - povečanjem učinkovitosti lova z dovolitvijo umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje (uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del).
3. Osnovni pogoj za uspešno izkoreninjenje APK je njeno zgodnje odkritje, zato je zelo pomembna prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča. V ZAPK je določen postopek prijave, predvidena pa je tudi nagrada za najditelja in nagrada za pomoč pri odstranitvi najdenega poginulega divjega prašiča iz lovišča do prevoznega sredstva Veterinarsko higienske službe (v nadaljevanju: VHS).
4. Po potrditvi APK pri divjih prašičih ZAPK predvideva določitev območij z omejitvami, postavitve ograj in odvrtačal z namenom zmanjšanja oziroma omejitve migracij in disperzije divjih prašičev in s tem omejitev oziroma upočasnitev širjenja bolezni izven območja z omejitvami. Predvidena je vzpostavitev zbirnega mesta, katerega namen je zbiranje in vzorčenje odstreljenih in najdenih poginulih prašičev z območja z omejitvami. ZAPK opredeljuje tudi potrebno opremo in finančna sredstva za ta namen.

5. Podrobneje je opredeljen postopek za prepoved lova in določitev omejitev pri izvajanju lova. Navedeno je pomembno z vidika upočasnitve širjenja APK, saj se lahko z izvajanjem lova na določenih območjih z omejitvami APK zaradi vznemirjanja divjadi hitreje širi.
6. V primeru potrditve APK pri divjih prašičih v RS se bo na določenem območju z omejitvami izvajalo aktivno iskanje poginulih divjih prašičev. Glede na navedeno bodo iskanje izvajale skupine za iskanje poginulih divjih prašičev, ki jih sestavljajo usposobljeni člani upravljavcev lovišč oziroma druge usposobljene osebe, ki so opravile usposabljanje. Z ZAPK se opredeli usposabljanje, način imenovanja, oprema, njihovo delovanje in plačilo.
7. Na območju z omejitvami se bo lahko izvajal izredni odstrel divjih prašičev, ki ga bo izvajala skupina za izredni odstrel, ki jo sestavljajo ustrezno usposobljene osebe. Z ZAPK se opredeli, usposabljanje, način imenovanja, oprema, njihovo delovanje in plačilo. Člani skupine bodo lahko poleg o umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje (uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem uporabljali tudi naprave za dušitev zvoka (poka), lovke in brezpilotne zrakoplove.
8. Ker bodo upravljavci lovišč omejeni pri izvajanju upravljanja z divjadjo, ne bodo mogli izvajati vseh nalog, ki so jim bile naložene s podpisom koncesijske pogodbe za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih. Zaradi navedenega se jim bo lahko znižala koncesijska dajatev ali pa se bo lahko le-ta odpravila. Zavod za gozdove Slovenije kot upravljavec 10 lovišč s posebnim namenom prav tako ne bo mogel zagotoviti finančnih sredstev za delovanje teh lovišč, saj se le-ta financirajo izključno od dohodka od divjadi in iz dohodka od poslovanja lovišč; torej iz tržne dejavnosti, ki je ne bodo mogli izvajati. ZAPK predvideva finančna sredstva za ta namen.
9. V času prepovedi lova zaradi APK lahko prihaja do škode, ki jo povzroči divjad na kmetijskih in gozdnih kulturah. Ker v tem času upravjalci lovišča ne bodo mogli pridobivati dohodkov, bo morebitne škode lastnikom zemljišč izplačalo ministrstvo.
10. Na določenem območju z omejitvami bo lov na divje prašiče dovoljen. Vse odstreljene divje prašiče s tega območja morajo člani upravljavcev lovišč neiztrebljene dostaviti do zbirnih mest, kjer se jih stehta in vzorči na APK. Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, dostavljenega na zbirno mesto, je upravljavec upravičen do plačila v višini 50 eurov.
11. Trupe, ki bodo izviral iz ožjega okuženega območja in trupe, ki bodo pozitivni na APK je treba neškodljivo uničiti. Prav tako je treba uničiti vse trupe, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK. Trupe z določenega območja z omejitvami bo mogoče uporabiti tudi za prehrano ljudi na lokalnem območju, če bo rezultat preiskave na APK negativen. Za vse uničene trupe odstreljenih divjih prašičev bo upravljavec lovišča lahko uveljavljal odškodnino. Višina odškodnine za uničene neiztrebljene trupe do vključno 70 kg znaša 50 eurov, za ostale neiztrebljene odstreljene divje prašiče, težje od 70 kg, pa 100 eurov.
12. Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na določenem območju z omejitvami odredi pokončanje ali zakol domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, se imetniku prašičev zagotovi odškodnina za prašiče, ki so bili pokončani ali zaklani ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov.
13. Lastnik ali posestnik zemljišča je upravičen do odškodnine za škodo, ki nastane zaradi prepovedi spravila pridelkov, prepovedi košnje in spravila krme. Odškodnino se izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka, na površini razvidni iz GERK, ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino, kulturo in upoštevanju cene pridelka na trgu, zmanjšano za stroške spravila.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK bo potrebno v prvem letu izvajanja zakona zagotoviti **1.400.307 eurov**. Ker so nekateri stroški enkratni npr. investicije v nabavo opreme in vozil za VHS službo, nadomestilo za nakup sredstev za izvajanje načrta upravljavcev lovišč in izdelava aplikacije za spremljanje aktivnosti skupin, bo v naslednjih letih, dokler bo trajala visoka stopnja ogroženosti za vnos APK v Slovenjo, potrebno zagotoviti še sredstva za stroške prijavljanja, zbiranja, vzorčenja, preiskav in odstranitve trupel poginulih živali ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih ob prometnicah, usposabljanja v višini **696.547 eurov**.

Za izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih bo v prvem letu treba zagotoviti **5.815.260 eurov**. Tudi tu so nekateri stroški enkratni npr. postavitve ograj (delno, ograje bo potrebno prilagoditi morebitnim novim izbruhom), nabava opreme za skupine za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev, postavitve zbirnih mest (če ne bo novih izbruhov), odškodnine imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami zato je glede na dinamiko izbruhov v naslednjih letih potrebno planirati samo naslednje stroške povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih: stroški skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin izredni odstrel divjih prašičev, stroški zbiranja, vzorčenja in odstranitve trupel poginulih in odstreljenih divjih prašičev, stroški laboratorijskih preiskav, stroški vzdrževanja zbirnih mest, stroški za zagotavljanje zaščitnih sredstev in razkužil. Kontinuirano glede na dinamiko pojavljanja APK se bodo verjetno konstantno pojavljali tudi stroški glede izplačila nadomestil za škodo zaradi omejevanja izvajanja kmetijske dejavnosti, nadomestila za izplačilo škod zaradi prepovedi izvajanja lova. Za ukrepe povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih v letih po prvem izбуhu (leti n+1) je potrebno zagotoviti sredstva v višini **3.033.300 eurov**.

V Tabeli 1 je prikazana ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih. Podrobnejši opis stroškov je podan v obrazložitvah k posameznim členom.

TABELA 1: Ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih

Afriška prašičja kuga (APK) ocena stroškov			
1. Ukrepi preprečevanja APK in zgodnjega odkrivanja		Strošek (€)	Sofinanciranje EU
6. člen	Zmanjšanje populacije divjih prašičev	300.000	
8. člen	Načrt ravnanja in izvajanje biovarnostnih ukrepov	84.600	
9. člen	Prijava najdenega prašiča	39.000	75%
10. člen	Stroški NVI (odvoz, vzorčenje, preiskave)	754.887	
	• Dodatno osebje	197.184	
	• Oprema VHS	524.160	
	• Diagnostika	33.543	75%
13. člen	Ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih, usposabljanje izvajalcev	91.820	75%
14. člen	Usposabljanje skupin za iskanje in izredni odstrel DP	35.000	

SKUPAJ UKREPI ZA PREPREČEVANJE	1.400.307	
---------------------------------------	------------------	--

2. Ukrepi preprečevanja APK in zgodnjega odkrivanja		Strošek (€)	Sofinanciranje EU
28. člen	Zaščitne ograje	1.400.000	
30. člen	Nadomestilo za oteženo rabo zemljišča	30.000	
35. člen	Odškodnina za služnost v javno korist	100.00	
21. člen	Stimulacija za odstrel divjih prašičev na območju z omejitvami in dostavo na zbirno mesto ter nadomestilo plač ZGS zaradi izgube dohodka zaradi prepovedi lova	100.000	
22. člen	Prepoved iztrebljanja – odstranitev ŽSP in kontejnerji Koto	51.100	
24. člen	Aktivno iskanje poginulih prašičev		
	Strošek skupine za iskanje	810.000	
	Nadomestilo ZGS, ostali	50.000	
19. člen	Izredni odstrel divjih prašičev		
	Strošek skupine za izredni odstrel	459.000	
	Nadomestilo ZGS	50.000	
20. in 25. člen	Oprema skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in izredni odstrel	464.510	
37. člen	Zbirna mesta - ureditev in delovanje	130.550	*
26. člen	Preiskave in izplačila odškodnin za uničene trupe	1.243.100	75%
27. člen	Zakopavanje in sežiganje trupel (strošek dela in opreme)	2000	
38. člen, 41. člen	Omejitve izvajanja kmetijske dejavnosti	70.000	
39. člen	Znižanje koncesijskih dajatev	100.000	
41. člen	Odškodnine za škode v času prepovedi lova	30.000	
42. člen	Odškodnina imetnikom domačih prašičev na območjih z omejitvami	675.000	75%
50. člen	Financiranje zbirk podatkov	50.000	
SKUPAJ UKREPI PO POTRDTVU		5.815.260	

Ukrepi, ki se izvajajo po pojavu bolezni na podlagi Pravilnika, ki določa ukrepe za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje APK in tega nekateri ukrepi iz tega zakona, so lahko sofinancirani s strani Evropske unije v okviru nujnih ukrepov v deležu do 75%, v skladu z Uredbo (EU) št. 652/2014. Delovni program in sofinanciranje za leti 2019 in 2020 sta določena/odobrena z Izvedbenim sklepom Komisije z dne 15. februarja 2019 o **financiranju in sprejetju delovnega programa za leti 2019 in 2020 za izvajanje nujnih ukrepov za boj proti nekaterim boleznim živali in rastlinskim škodljivim organizmom**. Na podlagi tega sklepa so naslednji stroški držav članic v zvezi z izvajanjem ukrepov lahko upravičeni do financiranja:

- stroški nadomestila lastnikom za vrednost živali, ki so bile zaklane ali izločene, do tržne vrednosti takih živali, kot če ne bi zbolele;
- stroški zakola ali izločitve živali in s tem povezani stroški prevoza;
- stroški nadomestila lastnikom za vrednost uničenih proizvodov živalskega izvora do tržne vrednosti navedenih proizvodov tik pred vsakim sumom ali potrditvijo bolezni;
- stroški čiščenja, dezinfekcije ter razkuževanja gospodarstev in opreme, glede na

- e. epidemiologijo in značilnosti patogena;
- f. stroški prevoza in uničenja okužene krme in okužene opreme, če te ni mogoče razkužiti;
- g. stroški nakupa, skladiščenja, upravljanja in distribucije cepiva in vab, kakor tudi samega cepljenja, če Komisija določi ali dovoli tak ukrep;
- h. stroški prevoza in odstranitve trupel;
- i. v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih vsi drugi stroški, ki so nujni za izkoreninjenje bolezni, kot je določeno v sklepu o financiranju iz člena 36(4) Uredbe (EU) št. 652/2014.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje ZAPK bodo zagotovljena iz proračuna RS. V letu 2020 bomo potrebovali sredstva za izvedbo nujnih preventivnih ukrepov zaradi visoke stopnje ogroženosti za APK v Sloveniji. Ker je proračun za leto 2020 že sprejet, bodo sredstva za izvedbo teh ukrepov v višini **1.400.307 eurov** deloma zagotovljena iz lastnih proračunskih postavk ministrstva in Uprave, deloma pa iz proračunske rezerve oziroma z rebalansom proračuna.

Časovno je nemogoče opredeliti, kdaj bo v Sloveniji potrjen prvi primer APK pri divjih prašičih zato je tudi nemogoče v naprej načrtovati sredstva v proračunu. Tako bo treba tudi izvedbo ukrepov po prvi potrditvi APK pri divjih prašičih v Sloveniji financirati iz proračunske rezerve. Ukrepe, ki jih bo treba po prvem primeru izvajati vsaj še naslednji dve leti, bo treba planirati v proračunih za naslednja leta.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

ŠPANIJA

V skladu z Ustavo Španije iz leta 1978 so odgovornosti za zdravje živali v populacijah domačih in divjih živali razdeljene med centralno upravo in 17 avtonomnih skupnosti. Centralna uprava je odgovorna za temeljno zakonodajo, načrtovanje in koordinacijo, regionalne uprave pa so odgovorne za prilagoditve nacionalnih okvirov svojemu posebnemu okolju ter za implementacijo in spremljanje/monitoring ukrepov, ki se izvajajo.

V Španiji Zakon št. 8/2003 predstavlja pravni okvir za zdravje živali in med drugim določa glavne cilje in ukrepe za implementacijo v populacijah divjih živali. Nova Uredba (EU) 2016/429 o zdravju živali bo sprejeta v prihodnjih posodobitvah nacionalnega zakona, čeprav se ne pričakujejo večje spremembe, ker oba pravna okvira uporabljata podoben pristop.

Vsaka avtonomna skupnost vzpostavi svoj lastni pravni okvir v obliki avtonomnih dekretov.

Na centralni ravni je za ukrepe za zdravje živali v populacijah domačih in divjih živali odgovoren Generalni pod-direktorat za zdravje živali, higieno in sledljivost (z Ministrstva za kmetijstvo, ribištvo in prehrano). Formalni okvir sodelovanja je vzpostavljen med tem pod-direktoratom ter Generalnim direktoratom za biodiverzitetu in naravno okolje, z Ministrstva za ekologijo, s ciljem koordinirati ukrepe za zdravje živali v skladu z zbiranjem podatkov od divjadi.

Na regionalni ravni je 17 avtonomnih skupnosti, ki so odgovorne za obrate in za implementacijo ukrepov za zdravje živali, prilagojenih njihovemu posebnemu okolju, ob upoštevanju posebnih zdravstvenih razmer pri divjadi.

Posebna koordinacija med centralno in regionalno ravno poteka prek rednih sestankov in prek nacionalnega koordinacijskega orodja RASVE, ki obsega posebne koordinacijske in komunikacijske kanale za sporočanje nujnih notifikacij, izbruhov itd. po posameznih boleznih in programih.

Avtonomne skupnosti so odgovorne za implementacijo ukrepov za zdravje živali v populacijah divjih živali prek svojih uradnih veterinarskih služb. Implementacija poteka v sodelovanju teh treh strani: zdravje živali, okolje in lovske upravne enote.

Nacionalni program uradnega zdravstvenega nadzora divjadi določa vsakoletno sporočanje informacij ministrstvom za namene koordinacije in sporočanje mednarodnim organizacijam zadev v odgovornosti posameznega ministrstva. Poleg tega so uradne veterinarske službe v vsaki avtonomni skupnosti odgovorne za spremljanje in nadzor posebnih programov, ki jih izvajajo druge skupine, kot so gozdarji, lovci itd. na svojem ozemlju.

V Španiji se financiranje programov za zdravje živali deli med prej opisanimi upravnimi ravni, nacionalnimi in regionalnimi, odvisno od razpoložljivosti nacionalnih programov in možnosti gospodarske podpore EU.

FINSKA

Finski Zakon o boleznih živali vsebuje določbe o sumu ali potrditvi izbruhov bolezni na seznamu pri divjih živalih. V takih primerih so lokalni organi, pristojni za zdravje živali, odgovorni za organiziranje vzorčenja in za odstranjevanje poginulih divjih živali. Centralni organ, pristojen za zdravje živali, je odgovoren za uradni nadzor in programe spremljanja, ki vključujejo divje živali, in za implementacijo akcij peroralnega cepljenja lisic proti steklini s polaganjem vab.

Pristojni organ sodeluje z lovci, da pridobi vzorce od divjih živali, vendar trenutno lovci nimajo pravne zaveze za dostavo zadevnih vzorcev. Centralni pristojni organ lovcem plačuje vzorce uplenjenih in poginulih divjih živali ter odstranjevanje trupel živali. Lovcem se plača višja pristojbina za uplenitev divjih svinj in se s tem spodbuja lov na samice divjih prašičev.

Lov je mogoče prepovedati v primeru izbruhov posebno nevarnih bolezni (med katere spada APK). Ta določba je vključena v Zakonu o lovu. Doslej na Finskem še ni bila uporabljena.

O zmanjševanju populacij divjih živali se dogovarjajo organi, pristojni za lov, lovci in organi, pristojni za zdravje živali. Divji prašiči niso vključeni v lovske kvote, zato pristojni organi lahko le spodbujajo lovce, da uplenijo kar največ živali. Lov ni poklicna dejavnost, samo prostočasna dejavnost, zato ni mogoče odrediti zmanjšanja populacij. Ne glede na to so lovci dobro motivirani in se trudijo po svojih najboljših močeh.

Ko bodo na Finskem prenavljali zakonodajo o zdravju živali v obdobju 2020-2021, bodo upoštevali potrebo po tem, da uvedejo več pravil/predpisov o divjih živalih, na primer o obveznosti lovcev, da jemljejo vzorce od uplenjenih živali, da poročajo o najdbah poginule divjadi, da povečajo odstrel...

MADŽARSKA

Na Madžarskem je minister za kmetijstvo med drugim odgovoren za zdravje živali in za lov (upravljanje s populacijami divjadi). Poleg tega je namestnik državnega sekretarja za nadzor prehranske verige sočasno tudi predstojnik veterinarskih služb (CVO/Chief Veterinary Officer).

Po izbruhu afriške prašičje kuge (APK) so vzpostavili Nacionalno središče za nadzor bolezni in Lokalna središča za nadzor bolezni.

Pravni okvir za izvedbo ukrepov predstavlja Zakon o varnosti prehranske verige in o uradnem nadzoru, ki navaja uplenitev divjih živali za diagnostične namene kot mogoč ukrep za zaščito zdravja živali.

CVO ima pooblastilo izdajati sklepe, ki predstavljajo pravno podlago (vloge in odgovornosti) za nekatere ukrepe nadzora APK pri domačih in divjih prašičih.

Ukrepi, navedeni v zakonih, uredbah in sklepih, se uporabljajo v Oddelkih za varnost prehranske verige znotraj Okrožnih vladnih uradov (OVU) (v katerih delujejo Lokalna središča za nadzor bolezni).

CVO (Ministrstvo za kmetijstvo) prek sklepov sproti odreja ukrepe za zaščito zdravja populacij divjih živali. OVU-ji izdajajo lokalne sklepe, ki jih izvajajo lovci v posameznih lovskih revirjih oziroma enotah za upravljanje z divjadjo (EUD).

Ukrepe, povezane z APK, npr. preventivno zmanjševanje populacije divjih prašičev, aktivno iskanje in odstranjevanje trupel poginulih divjih prašičev, preiskave vzorcev itd., financira Ministrstvo za kmetijstvo prek državnega sklada.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Za zagotavljanje ustrezne pripravljenosti in ukrepanja ZAKP predvideva 6 novih zaposlitev na Nacionalnem veterinarskem inštitutu (NVI) za izvajanje veterinarsko higienske službe.

Za učinkovito izvajanje ukrepov bo treba usposobiti osebe za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev in izredni odstrel divjih prašičev, kar predstavlja dodatne obremenitve zaposlenih, tako na UVHVVR, kot tudi na MKGP, ZGS in LZS.

Za delovanje skupin za iskanje in izredni odstrel UVHVVR predvideva uporabo aplikacije, ki bo omogočala natančno spremljanje in beleženje aktivnosti skupin.

ZAKP za spremljanje izvajanja ukrepov, postopke naročanja, izplačila nadomestil za nastalo škodo in odškodnin, porabo sredstev in evidence predvideva imenovanje posebne skupine, ki bo spremljala navedene aktivnosti. Podrobno vodenje evidenc in dokumentacije je nujno potrebno zaradi sofinanciranja nekaterih ukrepov s strani EU.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

ZAKP predvideva izplačilo nagrade za posameznike, ki sporočijo najdbo oziroma pomagajo pri odstranitvi trupel poginulih divjih prašičev. Za izplačilo posameznik pošlje zahtevek na UVHVVR v roku 30 dni od prijave najdbe.

Posamezniki, ki sodelujejo v skupinah za aktivno iskanje oziroma izredni odstrel, so upravičeni do plačila za opravljeno delo, kar je opredeljeno s pogodbo, ki jo posameznik sklene z UVHVVR oziroma ministrstvom.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Pojav APK pri divjih prašičih ima lahko velik vpliv na gospodarstvo, kmetijstvo in turizem.

Ukrepi, ki jih bo treba izvesti po potrditvi APK v Sloveniji, prizadenejo tako imetnike prašičev (možen prenos na dovzetne domače prašiče, gospodarske izgube nastajajo zaradi pokončanja prašičev na gospodarstvih, omejitev v trgovini s prašiči), mesno-predelovalno industrijo (zaradi omejitev v trgovini z mesom in izdelki) kot lovce (pogin večjega števila divjih prašičev, omejitev pri trgovanju z divjačino, omejitev ali popolna prepoved lova na nekaterih območjih – izpad dohodka iz naslova upravljanja z divjadjo tako od prodaje divjačine kot od lovnega turizma). Lovišča s posebnim namenom, ki so v upravljanju Zavoda za gozdove Slovenije (10 lovišč s posebnim namenom), si morajo stroške dela in ostale stroške poravnati s prihodki iz tržne dejavnosti (prodaja divjačine in lovni turizem), zato bodo v primeru omejitve oziroma prepovedi lova ob večino prihodka, kar pomeni, da ne bodo imela finančnih sredstev za svoje delovanje.

Na območjih z omejitvami bo za določen čas omejeno oziroma prepovedano gibanje oseb, zato lahko poleg škod v kmetijstvu in gozdarstvu pričakujemo tudi škode, ki bodo nastale v turizmu. Prepoved gibanja oziroma omejitev gibanja oseb izključno na javne poti bo bistveno vplivala na dodatno ponudbo v turizmu, ki je vezana na dejavnosti izven urejenih turističnih kompleksov, kot so pohodništvo, kolesarstvo in druge prostočasne aktivnosti, ki se izvajajo v naravi.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Uvedba ukrepov bi lahko vplivala na prihodek imetnikov domačih prašičev, lovišč in lovišč s posebnim namenom in mesno-predelovalno industrijo, turistično ponudbo, itd.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Javnost bo o sprejetju zakona obveščena prek sredstev javnega obveščanja, prek spletne strani MKGP in UVHVVR ter z drugimi informacijami, ki jih bo pripravilo MKGP.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zunanji strokovnjaki niso sodelovali pri pripravi zakona.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

dr. Aleksandra Pivec, ministrica za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano,
dr. Damjan Stanonik, državni sekretar pristojen za lovstvo, MKGP,
dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja UVHVVR,
mag. Robert Režonja, direktor Direktorata za gozdarstvo in lovstvo, MKGP,
dr. Darja Majkovič, direktorica Direktorata za kmetijstvo, MKGP,
Metka Hajdinjak, Sektor za pravno systemske zadeve, Direktorat za hrano in ribištvo, MKGP,
mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR,
mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
Jedrt Maurer Wernig, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo, MKGP
Metka Hajdinjak, vodja Pravno systemskega sektorja, Direktorat za hrano in ribištvo,
Janja Ivanetič Novinec, Pravno systemski sektor, Direktorat za hrano in ribištvo.

II. BESEDILO ČLENOV

(nomotehnično urejen predlog zakona)

ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH PRAŠIČIH

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

- (1) S tem zakonom se v zvezi z izbruhi in širjenjem bolezni afriške prašičje kuge (v nadaljnjem besedilu: APK) v nekaterih državah Evrope v letih 2019 in 2020, zaradi česar velja v Republiki Sloveniji visoka stopnja ogroženosti populacije divjih in domačih prašičev, določa nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih (*Sus scrofa* L.) z namenom zmanjšanja tveganja za vnos in širjenje APK v Republiki Sloveniji in nujne ukrepe za obvladovanje in izkoreninjenje ob pojavu APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji.
- (2) Ukrepi iz tega zakona se uporabljajo tudi za divje prašiče v lovnih oborah in v obsegu, kot je določeno s tem zakonom, tudi pri domačih prašičih zaradi pojava APK pri divjih prašičih.

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. afriška prašičja kuga (APK) je nalezljiva virusna bolezen domačih in divjih prašičev; bolezen ne predstavlja nevarnosti za zdravje drugih živalskih vrst in ne predstavlja tveganja za zdravje ljudi;
2. aplikacija Lisjak pomeni lovsko informacijski sistem LIS Lisjak, ki ga upravlja in vodi Lovska zveza Slovenije (v nadaljnjem besedilu: LZS) in omogoča zbiranje in obdelavo podatkov, ki se nanašajo na upravljanje z divjadjo;
3. lovec je oseba, ki ima opravljen lovski izpit in veljavno lovsko izkaznico;
4. lovišče, lovišče s posebnim namenom (v nadaljnjem besedilu: LPN), lovna obora, obora za rejo divjadi, obora s posebnim namenom in lovka so določeni z zakonom, ki ureja divjad in lovstvo;
5. poginjen divji prašič je vsak mrtev divji prašič, ne glede na vzrok pogina, razen odstrela;
6. tveganje pomeni verjetnost pojava APK in verjeten obseg bioloških ter gospodarskih posledic s škodljivim vplivom na zdravje živali;
7. upravljavci lovišč so lovske družine, katerim so podeljene koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, in upravljavci LPN, kot so določeni v zakonu, ki ureja divjad in lovstvo;
8. zbirno mesto je ograjen in zavarovan prostor za zbiranje poginulih in odstreljenih divjih prašičev na območju z omejitvami;
9. živalski stranski proizvodi (v nadaljnjem besedilu: ŽSP) so cela telesa ali deli živali, proizvodi živalskega izvora ali drugi proizvodi, pridobljeni iz živali, ki niso namenjeni prehrani ljudi, vključno z jajčnimi celicami, zarodki in živalskim semenom.

3. člen (pristojni organi)

- (1) Pristojni organ za odrejanje ukrepov po tem zakonu in nadzor ter za izplačevanje nagrad in odškodnine je Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: Uprava).
- (2) Pristojni organ za izdajo soglasij k odločbam, s katerimi se odloči o izvedbi enega ali več posebnih ukrepov iz 2. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona in o lokacijah za njihovo izvedbo je Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada).
- (3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je pristojni organ za odrejanje določenih ukrepov v zvezi z upravljanjem s populacijo divjih prašičev, izvajanjem lova ter izplačevanje stimulacij ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).
- (4) Neglede na prvi in tretji odstavek je pristojni organ za odrejanje prepovedi odvzema zavarovanih prostoživečih vrst iz narave z odstrelom upravljavcem lovišč na določenem območju z omejitvami, ministrstvo pristojno za ohranjanje narave.

4. člen (zavezanci za izvajanje ukrepov)

Zavezanci za izvajanje ukrepov po tem zakonu so:

1. upravljavci lovišč;
2. lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč, obor za divjad in lovnih obor;
3. Zavod za gozdove Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZGS) in drugi izvajalci javnih služb na področju gozdarstva;
4. izvajalci javnih služb na področju kmetijstva;
5. lastniki oziroma upravljavci javnih površin, cest, avtocest, železnic in podobno;
6. drugi uporabniki zemljišč, na katerih veljajo ukrepi iz tega zakona;
7. Nacionalni veterinarski inštitut Veterinarske fakultete (v nadaljnjem besedilu: NVI);
8. Veterinarsko higienska služba Nacionalnega veterinarskega inštituta (v nadaljnjem besedilu: VHS) kot izvajalec javne veterinarsko-higienske službe;
9. drugi izvajalci dejavnosti javne veterinarske službe v okviru zagotavljanja najmanjšega obsega zdravstvenega varstva živali v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo;
10. izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP kategorije 1 in 2 v skladu s predpisom, ki ureja način, predmet in pogoje izvajanja gospodarske javne službe ravnanja s stranskimi živalskimi proizvodi kategorije 1 in 2 (v nadaljnjem besedilu: izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP);
11. usposobljene osebe iz tretjega in sedmega odstavka 18. člena ter tretjega in šestega odstavka 24. člena tega zakona;
12. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (v nadaljnjem besedilu: URSZR);
13. imetniki živali;
14. drugi subjekti, na katere se lahko nanašajo ukrepi iz tega zakona.

II. NUJNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE IN ZGODNJE ODKRIVANJE APK PRI DIVJIH PRAŠIČIH ZARADI VISOKE STOPNJE OGROŽENOSTI

5. člen (prepoved premikov živih divjih prašičev z lovišč in obor na druge lokacije)

- (1) Prepovedani so premiki živih divjih prašičev z lovišč, obor in lovnih obor na druge lokacije v Republiki Sloveniji.
- (2) V skladu s tretjim odstavkom 15. člena Izvedbenega sklepa Komisije 2014/709/EU z dne 9. oktobra 2014 o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah in razveljavitvi Izvedbenega sklepa 2014/178/EU (UL L št.

295 z dne 11. 10. 2014, str. 63), zadnjič spremenjenega z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2019/1805 z dne 28. oktobra 2019 o spremembi Priloge k Izvedbenemu sklepu 2014/709/EU o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah (UL L 276 z dne 29. 10. 2019, str. 21), je prepovedana odprema živih divjih prašičev v druge države članice Evropske unije in v tretje države.

- (3) Prepovedano je prejetanje živih divjih prašičev iz drugih držav članic Evropske unije in iz tretjih držav.
- (4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena so za namene reprodukcije dovoljeni premiki divjih merjascev in svinj za pleme iz obor pod naslednjimi pogoji:
 - a) obora je registrirana in ima G-MID; živali v obori so označene in imetnik vodi register živali na gospodarstvu;
 - b) divji merjasec ali svinja za pleme, ki je namenjen za premik, je v obori izvora vsaj 30 dni pred premikom in na dan premika ne kaže kliničnih znakov bolezni;
 - c) premik dovoli uradni veterinar z odločbo.

6. člen (zmanjšanje populacije divjih prašičev)

- (1) Za zagotavljanje zmanjšanja populacije divjih prašičev upravljavci lovišč izvajajo intenziven odstrel ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom iz 8. člena tega zakona.
- (2) Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki presega osnovo iz tretjega odstavka tega člena, se upravljavcu lovišča izplača stimulacija v pavšalnem znesku, in sicer se za vsako odstreljeno žival ženskega spola in žival obeh spolov v prvem življenjskem letu izplača 100 eurov na žival, za ostale kategorije odstreljenih divjih prašičev moškega spola pa 50 eurov na žival.
- (3) ZGS določi enotno letno osnovo za odvzem divjih prašičev v posameznih loviščih in LPN, ki je povprečje realiziranega letnega odvzema v letih od 2013 do 2019. Ministrstvo osnovo za posamezno lovišče objavi na enotnem spletišču državne uprave.
- (4) Sredstva se izplačajo upravljavcu lovišča za vsakega odstreljenega divjega prašiča iz drugega odstavka tega člena na podlagi letnega zahtevka, ki ga upravljavec lovišča vloži na ministrstvo najpozneje do 1. marca tekočega leta za realizacijo odvzema divjih prašičev za preteklo leto. Zahtevku se priloži seznam lovcev, ki so odstrelili divje prašiče, z navedbo števila živali iz drugega odstavka tega člena. Sredstva se izplačajo v roku 60 dni od prejema popolnega zahtevka.
- (5) Pri izvajanju intenzivnega odstrela divjih prašičev je, ne glede na določbe zakona, ki ureja divjad in lovstvo, zakona, ki ureja področje uporabe strelnega orožja in kazenskega zakonika, dovoljena uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del in umetnih virov svetlobe.
- (6) Sredstva za izvajanje tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.
- (7) Določbe tega člena se uporabljajo tudi po pojavu APK izven območij z omejitvami.

7. člen (prepoved krmljenja ŽSP na krmiščih)

- (1) Na krmiščih za prosto živeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, je prepovedano krmljenje z ŽSP. Dovoljeno je zimsko krmljenje s silažo, senom in okopavinami in krmljenje s krmo neživalskega izvora za namene privabljanja.
- (2) Omejitve glede krmljenja s krmo neživalskega izvora se ne nanašajo na krmišča v lovnih oborah.

8. člen

(načrt ravnanja upravljalcev lovišč)

- (1) Biovarnostni ukrepi so ukrepi za zmanjšanje tveganja za vnos, razvoj in širjenje APK v populacijo živali ter iz nje in znotraj nje ali na območje, na prevozna sredstva ali v katere koli druge objekte, prostore ali na lokacije ter iz njih in znotraj njih in so del načrta ravnanja iz drugega odstavka tega člena.
- (2) Vsak upravljavec lovišča pripravi načrt ravnanja (v nadaljnjem besedilu: načrt), ki je obvezen za vse lovce. Načrt vsebuje:
 1. odgovorno osebo za pripravo in posodabljanje načrta in njene kontaktne podatke (osebno ime, elektronski naslov, mobilna številka);
 2. odgovorne osebe za izvajanje biovarnostnih ukrepov pri lovu in njihove kontaktne podatke (osebno ime, elektronski naslov, mobilna številka);
 3. postopke ob izvajanju individualnega lova;
 4. postopke ob izvajanju skupinskega lova;
 5. postopke ob izvajanju lova s psi;
 6. postopke ob najdbi poginulega divjega prašiča;
 7. ravnanje z odstreljenimi divjimi prašiči;
 8. postopke in evidence glede krmljenja divjih prašičev;
 9. način odstranjevanja ŽSP v lovski zbiralnici;
 10. datum priprave in posodobitev načrta;
 11. žig in podpis odgovorne osebe upravljavca lovišča.
- (3) Postopki in ravnanja iz prejšnjega odstavka, ki jih morajo upoštevati lovci pri lovu na divje prašiče in izvajanju lova na drugo divjad v loviščih, ki gospodarijo tudi z divjimi prašiči, vključujejo vsaj naslednje biovarnostne ukrepe:
 1. čiščenje in razkuževanje obutve, opreme in vozil pred in po lovu ter kopanje psov;
 2. odobritev vozil, ki se uporabljajo v lovišču, zlasti za prevoz trupov divjih prašičev, s strani odgovorne osebe upravljavca lovišča za izvajanje biovarnostnih ukrepov pri lovu ter postopki z vozili pred lovom in po njem oziroma preden zapustijo lovišče;
 3. postopek kategorizacije ŽSP (iztrebljeni organi, kože in drugi ŽSP), postavitve zabojnikov za ŽSP in neškodljivo odstranjevanje ŽSP;
 4. prijave najdenih poginulih divjih prašičev v skladu z 9. členom tega zakona.
- (4) Upravljavec lovišča načrt objavi na sedežu upravljavca lovišča, na svoji spletni strani, v aplikaciji Lisjak oziroma na krajevno običajen način. Z vsebino načrta upravljavec lovišča seznanja vse člane in morebitne lovske goste. Načrt mora biti dostopen vsakemu članu upravljavca lovišča.
- (5) Na zahtevo da upravljavec lovišča načrt na vpogled uradnemu veterinarju in lovskemu inšpektorju.
- (6) Ministrstvo v sodelovanju z Upravo pripravi predlogo načrta in jo objavi na enotnem spletišču državne uprave.
- (7) Upravljavec lovišča načrt redno posodablja glede odgovornih oseb iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena.
- (8) Za nakup opreme za izvajanje načrta iz tega člena v posameznem lovišču, kot je oprema za čiščenje in razkuževanje obutve in opreme, čiščenje in razkuževanje vozil, nabava razkuževalnih barier ter nabava banjic oziroma vrečk za vleko oziroma transport odstreljene živali od mesta odstrela do vozila oziroma lovske zbiralnice, upravljavcu lovišča pripada enkratno nadomestilo v višini 200 eurov. Upravljavec vloži zahtevek za izplačilo na ministrstvo po objavi načrta iz tretjega odstavka tega člena. Predloga obrazca zahtevka je dostopna na enotnem spletišču državne uprave.
- (9) Ministrstvo na podlagi pravnomočne odločbe najpozneje v treh mesecih upravljavcu lovišča izplača sredstva iz proračuna Republike Slovenije.

9. člen

(prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča)

- (1) Kdor v naravi najde poginulega divjega prašiča ali njegove ostanke, mora o tem takoj obvestiti Regijski center za obveščanje na telefonsko številko 112.
- (2) Informacija o najdbi poginulega divjega prašiča vsebuje najmanj naslednje podatke:
 1. osebno ime najditelja in kontaktne podatke (telefonska številka oziroma e-naslov, naslov);
 2. lokacijo (opis mesta, najbližji kraj, če je možno koordinate x, y);
 3. če je možno, spol in starost najdenega poginulega divjega prašiča;
 4. čas najdbe;
 5. morebitne vidne spremembe na poginulem divjem prašiču;
 6. možnost dostopa do najdenega poginulega divjega prašiča (opis lokacije, dostopnih poti....).
- (3) Po prijavi najdbe in do prejetja nadaljnjih navodil s strani Uprave mora:
 1. najditelj vidno označiti mesto najdbe poginulega divjega prašiča;
 2. najditelj in vsak, ki je bil tudi v stiku s poginulim divjim prašičem, čim bolj omejiti svoje gibanje, pri čemer ne sme vstopati v objekte, kjer redijo domače prašiče, prav tako pa ne sme vstopati v obore z divjimi prašiči;
 3. najditelj in vsak, ki je bil v stiku s poginulim divjim prašičem, čim prej očistiti in razkužiti obleko, obutev in opremo, ki je prišla v stik s poginulim divjim prašičem.
- (4) Po prejemu obvestila z Regijskega centra za obveščanje Uprava zabeleži klic in podatke iz drugega odstavka tega člena vnese v evidenco najdenih poginulih divjih prašičev iz 52. člena tega zakona ter o tem obvesti VHS.
- (5) Najditelj je za najdbo in prvo prijavo poginulega divjega prašiča upravičen do nagrade v višini 30 eurov.
- (6) Če najditelj poleg obveznosti iz prvega in drugega odstavka tega člena zagotovi tudi pomoč pri spravilu divjega prašiča do vozila in nakladanju na vozilo VHS, je upravičen do dodatne nagrade v višini 100 eurov za vsakega divjega prašiča.
- (7) Najditelju nagrada iz tega člena ne pripada, kadar gre za najdbo povoženega divjega prašiča.
- (8) Najditelj vloži zahtevek za izplačilo nagrade iz petega oziroma šestega odstavka tega člena na Upravo v roku 30 dni od prijave najdbe poginulega divjega prašiča. Predloga obrazca zahtevka je dostopna na enotnem spletišču državne uprave. V primeru uveljavljanja nagrade iz šestega odstavka tega člena najditelj zahtevku priloži kopijo listine o odvozu ŽSP s podatki o najdeni poginuli živali iz 1., 2., 3. in 4. točke drugega odstavka tega člena, ki jo ob prevzemu trupla poginulega divjega prašiča najditelju izda VHS v skladu s Poglavljem III Priloge VIII Uredbe Komisije (EU) št. 142/2011 z dne 25. februarja 2011 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter o izvajanju Direktive Sveta 97/78/ES glede nekaterih vzorcev in predmetov, ki so izvzeti iz veterinarskih pregledov na meji v skladu z navedeno direktivo (UL L št. 54 z dne 26. 2. 2011, str. 1).
- (9) O zahtevku iz prejšnjega odstavka odloči Uprava na podlagi podatkov vpisa v evidenco iz četrtega odstavka tega člena in dokazil iz prejšnjega odstavka.
- (10) Najditelju se nagrada izplača iz proračuna Republike Slovenije na podlagi pravnomočne odločbe Uprave.

10. člen

(odvoz, vzorčenje in preiskave najdenih poginulih divjih prašičev)

- (1) Na podlagi prijave najdbe iz prejšnjega člena VHS opravi odvoz najdenih poginulih divjih prašičev z mesta najdbe do odobrenega obrata kategorije 1, ki opravlja vmesne dejavnosti. Vzorčenje in preiskave opravi NVI, vzorce in rezultate preiskav vnese v Informacijski sistem za spremljanje bolezni živali (v nadaljnjem besedilu: EPI) in o rezultatih obvesti Upravo.

- (2) Če odvoz najdenega poginulega divjega prašiča do zbirnih mest ni mogoč, VHS obvesti Upravo in zagotovi odvzem vzorcev.
- (3) Za izvajanje nalog iz prvega odstavka tega člena NVI zagotovi zaposlitev šestih strokovnih delavcev za čas izvajanja ukrepov iz tega zakona in nabavi naslednjo opremo in material za delovanje VHS, ki vključuje:
1. šest vozil pick-up z nepropustno nadgradnjo in vitlom;
 2. tri štirikolesnike, prikolice za prevoz štirikolesnikov s prikolico (zaprta), "prikolice" za štirikolesnike (za prevoz kadavrov v gozdu), vitla za štirikolesnike;
 3. mobilne razkuževalne postaje;
 4. opremo za razkuževanje
 5. čistila in razkužila za razkuževanje opreme;
 6. zaščitno obleko in obutev ter razkužila za osebno razkuževanje;
 7. vreče oziroma banjice za prenos oziroma prevoz poginulih divjih prašičev;
 8. tablične računalnike oziroma pametne telefone;
 9. drugo potrebno opremo in material.
- (4) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

11. člen

(prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel poginulih divjih prašičev)

- (1) Ne glede na določbe 46. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C in 31/18) in 5. člena Pravilnika o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Uradni list RS, št. 120/05 in 29/15) je zaradi visoke stopnje ogroženosti zaradi APK prepovedano odstranjevati spodnjo čeljust ali katerikoli drugi del najdenega poginulega divjega prašiča, ne glede na ocenjen vzrok pogina.
- (2) Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži potrdilo o odvozu trupla iz osmega odstavka 9. člena tega zakona.

12. člen

(postavitev ograj za preprečevanje stikov med divjimi in domačimi prašiči)

- (1) Tveganja okužbe z virusom APK pri rejnih živalih rejci prašičev zmanjšujejo s postavitvijo ograj, ki preprečujejo stik med divjimi prašiči in živalmi v reji na kmetijskih gospodarstvih v skladu s predpisom, ki ureja ukrepe biološke varnosti, in navodili Uprave.
- (2) Ograje iz prejšnjega odstavka se štejejo kot pomožna kmetijsko-gozdarska oprema iz 3.č člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17) in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitev je dopustna ne glede na določila občinskih prostorskih aktov.
- (3) Nabavo, postavitev in vzdrževanje ograj iz tega člena na kmetijskem gospodarstvu zagotovi rejec prašičev.

13. člen

(ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih ob prometnicah)

- (1) Z namenom ozaveščanja prebivalstva o APK Uprava zagotovi informacijski material (letaki, plakati, brošure, objave na enotnem spletišču državne uprave oziroma drugih spletnih straneh ipd.) in izobraževanja.
- (2) Na počivališčih ob avtocestah oziroma državnih cestah, kjer je pričakovati večji promet, upravljavec počivališča dovoli Upravi postavitev in vzdrževanje opozorilnih tabel glede nevarnosti, ki jo predstavlja nepravilno odstranjevanje odpadkov oziroma ostankov hrane.
- (3) Počivališča, kjer se postavijo table, v soglasju določita Uprava in upravljavec počivališča.
- (4) Upravljavec počivališča zagotovi zabojnike za zbiranje odpadkov s pokrovom (zaprte zabojnike) in redno praznjenje glede na letni čas in obremenitev počivališča.
- (5) Sredstva za informacijski material, izobraževanja, pripravo in postavitev tabel se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

14. člen
(usposabljanja)

- (1) Uprava v sodelovanju z ministrstvom, ZGS in LZS pripravi ter zagotovi izvedbo programov usposabljanj za izvajalce določenih nujnih ukrepov po potrditvi APK. Uprava pripravi programe usposabljanj in imenuje predavatelje ter člane izpitnih komisij.
- (2) Usposabljanje iz prejšnjega odstavka je obvezno za:
 1. posameznike za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev na območjih z omejitvami in
 2. izvajalce izrednega odstrela na območjih z omejitvami.
- (3) Za udeležbo na usposabljanjih iz prvega odstavka tega člena Uprava objavi javni poziv na enotnem spletišču državne uprave in spletnih straneh LZS.
- (4) Usposabljanja iz prvega odstavka tega člena se izvajajo, da se zagotovi primerno število usposobljenih oseb ter primerna ozaveščenost lovcev in rejcev.
- (5) Po opravljenem usposabljanju in uspešno opravljenem pisnem preverjanju znanja Uprava izda potrdilo in udeleženca vpiše v evidenco usposobljenih oseb iz 53. člena tega zakona.
- (6) Ne glede na drugi odstavek tega člena je usposabljanje obvezno tudi za lovce, ki bodo izvajali lov na določenem območju z omejitvami, če bo lov na tem območju dovoljen. Izvedbo usposabljanja Uprava zagotovi po določitvi območij z omejitvami.
- (7) Sredstva za izvajanje usposabljanj, vključno s sredstvi za predavatelje in lokacije usposabljanj, ter za vzpostavitev in upravljanje evidence usposobljenih oseb se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije .

**III. NUJNI UKREPI ZA OBVLADOVANJE IN IZKORENINJENJE OB POJAVU APK PRI
DIVJIH PRAŠIČIH**

15. člen
(skupina strokovnjakov)

- (1) Po potrditvi prvega (primarnega) pojava APK pri divjih prašičih generalni direktor Uprave nemudoma skliče skupino strokovnjakov, ki vključuje veterinarje, lovce, biologe, epizootiologe in po potrebi tudi druge strokovnjake (v nadaljnjem besedilu: skupina strokovnjakov).
- (2) Skupina strokovnjakov iz prejšnjega odstavka pomaga pri:
 1. proučitvi epizootiološkega stanja in določitvi območij z omejitvami, pri čemer upošteva:
 - rezultate opravljene epizootiološke poizvedbe,
 - geografsko razširjenost bolezni,

- populacijo divjih prašičev na določenem območju,
 - obstoj naravnih ali umetnih ovir za premike divjih prašičev in
 - druge dejavnike, ki lahko vplivajo na širjenje bolezni;
2. določitvi ustreznih ukrepov za posamezna območja z omejitvami ter
 3. preverjanju učinkovitosti ukrepov, sprejetih za izkoreninjenje bolezni na določenem območju z omejitvami.
- (3) Na podlagi kriterijev iz prejšnjega odstavka skupina strokovnjakov pripravi predlog za določitev območij z omejitvami in predlog ukrepov na posameznem območju z omejitvami, ki ga posreduje generalnemu direktorju Uprave.
 - (4) Glede na razvoj epizootiološke situacije se lahko na predlog skupine strokovnjakov območja z omejitvami in ukrepi, ki se na posameznem območju z omejitvami izvajajo, prilagodijo oziroma spremenijo.
 - (5) Glede povračila stroškov strokovnjakom iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo predpisi Vlade, ki urejajo povračila stroškov.

16. člen (območja z omejitvami)

- (1) Območja z omejitvami so območja, na katerih se izvajajo ukrepi iz tega zakona.
- (2) Območja z omejitvami, ki jih na predlog skupine strokovnjakov določi generalni direktor Uprave, so:
 1. okuženo območje, ki predstavlja območje okoli in vključno z lokacijo pojava APK, na katerem se za preprečevanje širjenja bolezni s tega območja izvaja eden ali več ukrepov iz prvega odstavka 17. člena tega zakona; območje se lahko glede na stopnjo okuženosti in razširjenost razdeli na podobmočja - osrednje okuženo, širše okuženo ali okuženo območje s poostrenim nadzorom in
 2. nadzorovano območje, ki predstavlja območje, vzpostavljeno okoli okuženega območja, na katerem se za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega območja na prosta območja (na območja, ki niso pod omejitvami) izvaja eden ali več ukrepov iz prvega odstavka 17. člena tega zakona razen ukrepov iz prve alineje 1. točke in tretje alineje 2. točke prvega odstavka.
- (3) Generalni direktor Uprave lahko na predlog skupine strokovnjakov določi tudi druga območja z omejitvami, na katerih se izvaja eden ali več ukrepov iz prvega odstavka 17. člena tega zakona, razen ukrepov iz prve alineje 1. točke ter druge, tretje in četrte alineje 2. točke, kadar je to potrebno glede na tveganje za vnos oziroma širjenje bolezni.
- (4) Generalni direktor Uprave lahko določi območje z omejitvami, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov iz prvega odstavka 17. člena, razen ukrepov iz prve alineje 1. točke ter druge, tretje in četrte alineje 2. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona, tudi v primeru, ko APK še ni potrjena v Republiki Sloveniji, je pa zaradi pojava in širjenja APK na območju sosednje države tveganje za vnos bolezni zelo visoko.
- (5) Generalni
direktor Uprave določi območja z omejitvami iz tega člena z odločbo, katere sestavni del je grafični prikaz teh območij. Odločba z grafičnim prikazom območij z omejitvami se vroči z javnim naznanilom na oglasni deski organa in na enotnem državnem portalu e-uprava. Poleg tega Uprava obvesti tudi širšo javnost z objavo odločbe z grafičnim prikazom območij z omejitvami na enotnem spletišču državne uprave. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

17. člen

(ukrepi)

- (1) Na območjih z omejitvami se izvaja eden ali več naslednjih ukrepov:
1. splošni ukrepi:
 - izredni odstrel divjih prašičev,
 - prepoved lova oziroma omejitve pri izvajanju lova
 - prepoved iztrebljanja divjih prašičev,
 - prepoved kmljenja z ŽSP na krmiščih,
 - aktivno iskanje poginulih divjih prašičev,
 - preiskave odstreljenih in poginulih divjih prašičev ter njihovo neškodljivo odstranjevanje,
 - zakopavanje ali sežiganje trupel poginulih divjih prašičev,
 - omejitev ali prepoved prometa z živimi divjimi prašiči, trupi odstreljenih divjih prašičev in proizvodi, ki izvirajo divjih prašičev,
 - drugi ukrepi, potrebni za nadzor in izkoreninjenje APK, ki jih predlaga strokovna skupina;
 2. posebni ukrepi:
 - postavitve ograj oziroma odvrtač,
 - postavitve zbirnih mest,
 - omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti,
 - pokončanje ali zakol domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene,
 - drugi ukrepi, potrebni za nadzor in izkoreninjenje APK, ki jih predlaga strokovna skupina.
- (2) Na podlagi predloga skupine strokovnjakov generalni direktor Uprave z odločbo iz prejšnjega člena določi tudi enega ali več splošnih ukrepov iz 1. točke prejšnjega odstavka, ki se izvajajo na posameznem območju z omejitvami iz prejšnjega člena.
- (3) O izvedbi enega ali več posebnih ukrepov iz 2. točke prvega odstavka tega člena in lokacijah za njihovo izvedbo odloči generalni direktor Uprave z odločbo, h kateri mora pridobiti soglasje Vlade. Za odločbo iz tega odstavka veljajo določbe petega odstavka prejšnjega člena.
- (4) Za izvedbo ukrepa izrednega odstrela divjih prašičev ministrstvo izda odločbe upravljavcem lovišč.
- (5) Glede na razvoj epizootiološke situacije se na predlog skupine strokovnjakov območja z omejitvami in ukrepi, ki se na posameznem območju z omejitvami izvajajo, lahko prilagodijo oziroma spremenijo.

18. člen
(objava v medijih)

Mediji na zahtevo Uprave najpozneje naslednji delovni dan brezplačno objavijo nujno sporočilo o resni ogroženosti zdravja živali zaradi tveganja pred vnosom oziroma pojava APK v državi in ostale objave, ki so potrebne za obveščanje javnosti v zvezi z ukrepi glede APK.

1. Splošni ukrepi

19. člen
(izredni odstrel divjih prašičev)

- (1) Izredni odstrel pomeni odstrel z namenom zmanjšanja števila oziroma popolne

odstranitve divjih prašičev na določenem območju z omejitvami. Izvajajo ga samo osebe, ki jih imenuje ministrstvo, če so usposobljene v skladu s 14. členom tega zakona, posedujejo orožje ter imajo orožni list za lov v skladu z predpisom, ki ureja orožje.

- (2) Ne glede na določbe zakona, ki ureja divjad in lovstvo in zakona, ki ureja uporabo strelnega orožja, se lahko pri izvajanju izrednega odstrela divjih prašičev na območju z omejitvami uporabi eno ali več naslednjih sredstev:
 1. naprave za dušitev zvoka (poka);
 2. puške z risano cevjo z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenim za namestitev dušilca;
 3. strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnike s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del;
 4. naboji;
 5. umetne vire svetlobe;
 6. lovke z ustrezno upremo;
 7. brezpilotne zrakoplove za namen odkrivanja lokacij divjih prašičev.
- (3) Izredni odstrel, vključno s postavljanjem lovk, izvajajo skupine posameznikov, ki jih imenuje ministrstvo (v nadaljnjem besedilu: skupina za izredni odstrel). V vsaki skupini ministrstvo določi vodjo. Prednost pri izboru iz evidence usposobljenih oseb imajo člani upravljavec lovišč, ki ležijo na območju z omejitvami. Usmrtilcev ujetih divjih prašičev v lovkah lahko izvajajo usposobljene osebe iz prvega odstavka tega člena v skladu z navodilom Uprave.
- (4) Ministrstvo z imenovanimi člani iz prejšnjega odstavka sklene pogodbo, v kateri določi njihove naloge in plačilo nadomestila.
- (5) Vodja skupine za izredni odstrel pripravi dnevno poročilo, ki vsebuje vsaj datum in čas trajanja aktivnosti, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah odstreljenih divjih prašičih ter morebitnih težavah pri opravljanju aktivnosti. Poročilo mora biti priložen izpis iz aplikacije. Poročilo in izpis iz aplikacije sta podlaga za plačilo nadomestila iz osmega odstavka tega člena.
- (6) Za načrtovanje, beleženje in sledenje gibanja skupine za izredni odstrel ter lokacije odstreljenih divjih prašičev skupina uporablja aplikacijo iz petega odstavka prejšnjega člena. VHS zagotovi sledljivost odstreljenih divjih prašičev od mesta odstrela do odvzema vzorcev.
- (7) Če v evidenci usposobljenih oseb ni dovolj usposobljenih oseb, ministrstvo v skupino za izredni odstrel imenuje delavce, zaposlene pri ZGS. Pred imenovanjem v skupino morajo osebe opraviti usposabljanje iz 14. člena tega zakona.
- (8) Za izvajanje izrednega odstrela na določenem območju z omejitvami so osebe iz tretjega odstavka tega člena upravičene do nadomestila v višini 17 eurov na uro. Vodji skupine pripada dodatno nadomestilo v višini 30 eurov dnevno, za pripravo poročila in izvajanje drugih nalog, prevedenih s tem zakonom.
- (9) Podrobnejši pogoji in način izplačila nadomestila se določijo s pogodbo. Usposobljene osebe, ki izvajajo izreden odstrel divjih prašičev, ne smejo priti v stik z domačimi prašiči vsaj 72 ur po opravljeni aktivnosti. V primeru imenovanja delavcev, zaposlenih pri ZGS, v skupino za izredni odstrel iz četrtega odstavka tega člena, ministrstvo v obdobju trajanja izrednega odstrela ZGS zagotovi finančna sredstva za delovanje (za dodatne materialne stroške, potne stroške, dnevnice, povečan obseg dela, plače zaposlenih v LPN).
- (10) Opremo iz drugega odstavka tega člena nabavi ZGS, ki jo po potrebi preda v hrambo in skladiščenje ministrstvu, pristojnemu za obrambo
- (11) Sredstva za izvedbo izrednega odstrela divjih prašičev na določenem območju z omejitvami se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

20. člen

(oprema skupin za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev)

- (1) Poleg sredstev iz drugega odstavka prejšnjega člena mora imeti skupina za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev vsaj še naslednjo opremo in sredstva:
 1. terenske avtomobile za prevoz izvajalcev odstrela v lovišče s prikolico za prevoz odstreljenih divjih prašičev do zbirnega centra;
 2. štirikolesnik s prikolico, banjice ali vreče za transport odstreljenih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila;
 3. zaščitne obleke;
 4. razkužila;
 5. markice z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti odstreljenega divjega prašiča;
 6. obrazce, računalnike, mobilne telefone;
 7. tehtnico za tehtanje odstreljenih divjih prašičev;
 8. orožje ustreznega kalibra v skladu s predpisom, ki ureja vrste in moč lovskega orožja, način zasledovanja in usmrtitve ranjene živali ter višino odškodnine na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom;
 9. primerno optiko;
 10. drugo opremo.
- (2) Opremo iz točk 1. do 7 prejšnjega odstavka nabavljajo, hranijo in vzdržujejo enote NVI. Orožje se hrani v skladu s predpisi, ki urejajo uporabo strelnega orožja.
- (3) Stroški za nabavo, hranjenje in vzdrževanje opreme in sredstev se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

21. člen

(prepoved lova oziroma omejitve pri izvajanju lova)

- (1) Na območju z omejitvami se lahko prepove ali omeji lov na divjad in odvzem iz narave z odstrelom živali zavarovanih prostoživečih vrst. Ministrstvo izda odločbo o prepovedi oziroma omejitvi lova divjadi upravljavcem lovišč na določenem območju z omejitvami. Za zavarovane prostoživeče živalske vrste izda odločbo o prepovedi ali omejitvi odvzema iz narave z odstrelom upravljavcem lovišč na določenem območju z omejitvami ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave. Upravni spor zoper odločbo o prepovedi oziroma omejitvi lova ne zadrži izvršitve.
- (2) Doseganje načrtov upravljanja z divjadjo iz predpisa, ki ureja divjad in lovstvo, na določenem območju iz prejšnjega odstavka ni več obvezno, kar se določi z izdajo odločbe o prepovedi lova iz prejšnjega odstavka.
- (3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je v primeru ogrožanja življenja ljudi zavarovano prostoživečo živalsko vrsto dovoljeno odvzeti iz narave.
- (4) Ministrstvo ZGS kot upravljavcu LPN v obdobju prepovedi lova na območju posameznega LPN zagotovi finančna sredstva za delovanje na podlagi dejansko realiziranih prihodkov in odhodkov LPN. Mesečni zahtevek za izplačilo sredstev iz tega člena za prejšnji mesec ZGS pošlje na ministrstvo.
- (5) Sredstva za nadomestila škod, ki nastanejo zaradi divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah v času prepovedi lova iz tega člena, se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije in se izplačajo v skladu s postopkom iz 41. člena tega zakona.
- (6) Če je lov na določenem območju z omejitvami dovoljen, ga izvajajo člani upravljavcev lovišč, ki so opravili usposabljanje iz 14. člena tega zakona. Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, dostavljenega na zbirno mesto iz 37. člena tega zakona, je upravljavec upravičen do plačila v višini 50 eurov.
- (7) Upravljavec vloži zahtevek za izplačilo iz prejšnjega odstavka tega člena na Upravo do 15. dne v mesecu za vse odstreljene divje prašiče v preteklem mesecu. Predloga obrazca zahtevka je dostopna na enotnem spletišču državne uprave.
- (8) Uprava v 30 dneh po pravnomočnosti odločbe upravljavcu lovišča izplača sredstva iz

proračuna Republike Slovenije.

22. člen
(prepoved iztrebljanja (evisceracije) divjih prašičev)

- (1) Na območju z omejitvami je iztrebljanje (evisceracija) divjih prašičev v lovišču prepovedano. Po odstrelu je treba neiztrebljenega divjega prašiča dostaviti do zbirnega mesta, kjer se opravi iztrebljanje.
- (2) ŽSP, ki izvirajo od divjih prašičev (črevesje in vsi deli divjega prašiča, ki se ne uporabijo za prehrano ljudi), se kategorizirajo, zberejo in odstranijo kot ŽSP kategorije 1 v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL L št. 300 z dne 14. 11. 2009, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 (UL L št. 170 z dne 25. 6. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1069/2009/EU).
- (3) ŽSP kategorije 1 mora na zbirnem mestu prevzeti izvajalec gospodarske javne službe.
- (4) Stroški zbiranja in odstranitve ŽSP kategorije 1 z zbirnih mest se izvajalcu gospodarske javne službe plačajo iz proračuna Republike Slovenije.

23. člen
(prepoved krmljenja z ŽSP na krmiščih)

- (1) Na območju z omejitvami je na krmiščih za prosto živeče živali prepovedano krmljenje z ŽSP.
- (2) Dovoljeno je le krmljenje s krmo neživalskega izvora za namene privabljanja za odstrel v količini do 2 kg/krmišče na dan. Omejitev glede količine ne velja za privabljajno krmljenje na območju, kjer se izvaja izredni odstrel divjih prašičev in za lovne obore.
- (3) Lovske organizacije morajo voditi evidenco o zalaganju krmišč s krmo neživalskega izvora v skladu s predpisom, ki ureja načrte za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo in Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom — Prilagoditve regulativnemu postopku s pregledom – Drugi del (UL L št. 87 z dne 31. 3. 2009, str. 109).

24. člen
(aktivno iskanje poginulih divjih prašičev)

- (1) Ukrep aktivnega iskanja poginulih divjih prašičev na določenem območju z omejitvami izvajajo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev, ki jih sestavljajo usposobljeni člani upravljavcev lovišč oziroma druge usposobljene osebe, ki so vpisane v evidenco usposobljenih oseb iz 53. člena tega zakona.
- (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se aktivno iskanje poginulih divjih prašičev lahko izvaja tudi na območju, ki ga zaradi bližine pojavi APK v sosednji državi določi generalni direktor Uprave.
- (3) Generalni direktor Uprave izmed usposobljenih oseb, vpisanih v evidenco iz 53. člena tega zakona, z odločbo imenuje vodjo in člane posameznih skupin za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev, določi njihove naloge in način plačila. Prednost pri izboru

imajo člani upravljavcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami.

- (4) Vodja skupine za iskanje poginulih divjih prašičev po vsakem iskanju pripravi poročilo, ki obsega vsaj datum in čas trajanja iskanja, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah najdenih poginulih divjih prašičev ter morebitne težave pri opravljanju iskanja. Poročilo mora biti priložen izpis iz aplikacije iz petega odstavka tega člena. Poročilo pošlje po elektronski pošti ali po faksu na Upravo.
- (5) Za izvedbo iskanja Uprava zagotovi aplikacijo za spremljanje aktivnosti skupin na terenu (v nadaljnjem besedilu: aplikacija) in opremo, ki omogoča planiranje, beleženje in sledenje gibanja skupine ter lokacije najdenih poginulih divjih prašičev. Aplikacija mora omogočati izpis aktivnosti usposobljenih oseb, ki so podlaga za plačilo nadomestila iz sedmega odstavka tega člena. VHS zagotovi sledljivost najdenih poginulih divjih prašičev od mesta najdbe do odvzema vzorcev.
- (6) Če v evidenci usposobljenih oseb ni dovolj usposobljenih oseb, ministrstvo v skupino za iskanje poginulih divjih prašičev imenuje delavce, zaposlene pri ZGS oziroma druge javne službe v kmetijstvu in gozdarstvu. Pred imenovanjem v skupine morajo osebe opraviti usposabljanje iz 14. člena tega zakona.
- (7) Za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev so posamezni člani skupine iz tretjega odstavka tega člena upravičeni do plačila v višini 15 eurov na uro. Vodji skupine pripada dodatno nadomestilo v višini 30 eurov dnevno za pripravo poročila in izvajanje drugih nalog, predvidenih s tem zakonom.
- (8) Podrobnejši pogoji in način izplačila se določijo s pogodbo, ki jo generalni direktor Uprave sklene s posameznimi člani skupine iz tretjega odstavka tega člena. Usposobljene osebe, ki izvajajo aktivno iskanje poginulih divjih prašičev, ne smejo priti v stik z domačimi prašiči vsaj 72 ur po opravljenem iskanju.
- (9) V primeru imenovanja predstavnikov ZGS oziroma javnih služb na področju kmetijstva in gozdarstva v skupine za iskanje poginulih divjih prašičev iz šestega odstavka tega člena, ministrstvo v obdobju aktivnega iskanja ZGS oziroma drugim javnim službam v kmetijstvu in gozdarstvu zagotovi dodatna finančna sredstva za delovanje (za dodatne materialne stroške, potne stroške, dnevnice, povečan obseg dela).
- (10) Sredstva za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.
- (11) Ne glede na določbe tega člena, veljajo določbe iz 9. člena tega zakona glede obvezne prijave najdenega poginulega divjega prašiča tudi po potrditvi APK. Imenovanim posameznikom za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev iz tretjega in šestega odstavka tega člena nagrada iz petega oziroma šestega odstavka 9. člena tega zakona ne pripada.

25. člen

(oprema skupin za iskanje poginulih divjih prašičev)

- (1) Skupina za iskanje poginulih divjih prašičev mora imeti vsaj naslednjo opremo in sredstva:
 1. terenske avtomobile za prevoz skupine v lovišče s prikolico za prevoz poginulih divjih prašičev do zbirnega centra;
 2. štirikolesniki s prikolico, banjice ali vreče za transport najdenih poginulih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila;
 3. zaščitne obleke;
 4. markice z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti najdenega poginulega divjega prašiča;
 5. obrazce, računalnik, mobilne telefone.
- (2) Opremo nabavljajo, hranijo in vzdržujejo enote NVI. V času, ko se izvajajo aktivnosti, se oprema nahaja na zbirnih mestih za zbiranje poginulih in odstreljenih divjih prašičev.
- (3) Stroški za nabavo, hrambo in vzdrževanje opreme se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

26. člen

(preiskave odstreljenih in poginulih divjih prašičev na določenem območju z omejitvami, njihovo neškodljivo uničenje in izplačila odškodnin)

- (1) Vse odstreljene ter najdene poginule divje prašiče na območju z omejitvami mora NVI vzorčiti in laboratorijsko preiskati ter poskrbeti, da se trupi neškodljivo odstranijo.
- (2) Vse odstreljene divje prašiče mora NVI ali upravljalec lovišča pri sprejemu na zbirno mesto ali v lovsko zbiralnico stehitati neiztrebljene (preden se opravi evisceracija, če se le-ta izvede). Evidenco o teži neiztrebljenih odstreljenih divjih prašičev vodi vodja zbirnega mesta.
- (3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena je treba na območju z omejitvami, kjer je lov na divjega prašiča dovoljen (ne izredni odstrel, ki ga izvajajo skupine), vse odstreljene divje prašiče laboratorijsko preiskati. Meso divjega prašiča je dovoljeno uporabljati za prehrano ljudi na lokalnem območju, če je rezultat preiskave na APK negativen. Če so rezultati preiskav na APK pozitivni, je treba trup neškodljivo uničiti. Prav tako je treba uničiti vse trupe, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK.
- (4) Upravljavec lovišča je upravičen do izplačila odškodnine za uničene trupe odstreljenih divjih prašičev iz prvega in drugega odstavka tega člena, če:
 - a) izvaja predpisane nujne ukrepe,
 - b) vodi predpisane evidence in
 - c) izvaja biovarnostne ukrepe pri lovu, kot so določeni v načrtu iz 8. člena tega zakona.
- (5) Višina odškodnine za uničene neiztrebljene odstreljene divje prašiče do vključno 70 kg znaša 50 eurov, za ostale neiztrebljene odstreljene divje prašiče, težje od 70 kg, pa 100 eurov.
- (6) Postopek za izplačilo odškodnine za uničene trupe se uvede na zahtevo upravljavca lovišča, ki jo vloži pri območnem uradu Uprave (v nadaljnjem besedilu: OU Uprave). Vloga mora biti vložena do petnajstega dne v mesecu za pretekli mesec in mora vsebovati:
 - a) podatke o upravljavcu lovišča (ime in naslov, davčno številko, odgovorno osebo, številko tekočega računa);
 - b) zahtevano višino odškodnine s seznamom odstreljenih divjih prašičev in težo posameznih neiztrebljenih divjih prašičev;
 - c) potrdilo vodje zbirnega mesta o teži odstreljenega divjega prašiča.
- (7) O vlogah iz prejšnjega odstavka odloča uradni veterinar pristojnega OU Uprave.
- (8) Odškodnina mora biti izplačana najpozneje v treh mesecih po nastanku škode.
- (9) Zoper odločbo o višini odškodnine oziroma stroškov iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba na ministrstvo.

27. člen

(zakopavanje ali sežiganje trupel poginulih divjih prašičev)

- (1) Če na določenem območju z omejitvami odvoz trupel poginulih divjih prašičev do zbirnih mest ni mogoč ali ni dovoljen, generalni direktor Uprave na predlog skupine strokovnjakov iz 15. člena tega zakona določi izredne načine odstranjevanja trupel poginulih divjih prašičev v skladu z 19. členom Uredbe 1069/2009/EU.
- (2) Odstranjevanje trupel iz prejšnjega odstavka izvede skupina za iskanje trupel poginulih divjih prašičev iz 24. člena tega zakona.
- (3) Sredstva za izvedbo izredne odstranitve trupel se krijejo iz proračuna RS.

2. Posebni ukrepi

28. člen

(ograja in odvrčala)

- (1) Za preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganja za širjenje APK s prostorskimi premiki divjih prašičev se na določenih območjih z omejitvami postavijo ograje oziroma odvrčala. Lokacije ograj oziroma odvrčal na podlagi predloga skupine strokovnjakov določi generalni direktor Uprave z odločbo iz tretjega odstavka prejšnjega člena.
- (2) Nabavo, postavitve, nadzor in vzdrževanje, prestavitve ter odstranitve ograj oziroma odvrčal iz prejšnjega odstavka zagotovi Uprava. Javno naročilo izvede Ministrstvo za javno upravo.
- (3) Ograje oziroma odvrčala se v največji možni meri postavijo na zemljiščih v državni oziroma občinski lasti in ob občinskih in državnih cestah, če pa okoliščine konkretnih postavitvev ograj oziroma odvrčal to zahtevajo, pa tudi na zemljiščih v zasebni lasti.
- (4) Postavitve, uporaba in vzdrževanje ograj oziroma odvrčal je ukrep v javnem interesu, zaradi česar soglasja lastnikov zemljišč oziroma drugih upravljavcev zemljišč niso potrebna. Vsakdo se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrčal. Uprava lastnike preko državnega spletišča in na krajevno običajen način obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih. Ograje oziroma odvrčala se odstranijo takoj, ko niso več potrebni za izvajanje ukrepov iz tega zakona.
- (5) Ograje se štejejo kot pomožna kmetijsko-gozdarska oprema iz 3.č člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17) in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitve je dopustna ne glede na določila občinskih prostorskih aktov. Za postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrčal se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditve objektov, in prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.
- (6) Ograja iz prvega odstavka tega člena mora omogočati dostop imetnikom zemljišč do svojih zemljišč in prebivalcem na določenem območju dostop do njihovih prebivališč, razen če veljajo omejitve iz 37. člena tega zakona.
- (7) Sredstva za nabavo, postavitve, nadzor in vzdrževanje, prestavitve ter odstranitve ograj oziroma odvrčal ter nadomestila iz tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

29. člen

(upravičenci do nadomestila)

- (1) Če je za opravljanje nalog v skladu s prejšnjim členom za postavitve ograj oziroma odvrčal potrebna uporaba zemljišč, so do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo) po tem zakonu upravičeni naslednji upravičenci:
 - lastnik zemljišča ali
 - oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi najemne ali zakupne pogodbe.
- (2) Šteje se, da so osebe iz prejšnjega odstavka upravičene do nadomestila, če se kot sredstvo iz prvega odstavka prejšnjega člena na zemljišču postavi, namesti, uporablja, vzdržuje ali shranjuje ograja oziroma odvrčalo.
- (3) Če nadomestilo za isto zemljišče uveljavlja več upravičencev za isto časovno obdobje, je do nadomestila upravičen tisti, ki ima v tem obdobju pravico uporabljati to zemljišče.
- (4) Če nadomestilo uveljavljajo vsi solastniki ali skupni lastniki skupaj z eno vlogo, se višina nadomestila določi v celotnem znesku v korist vseh solastnikov oziroma skupnih lastnikov. Če nadomestila ne uveljavljajo vsi solastniki skupaj, so upravičeni do nadomestila skladno s solastniškimi deleži, če so ti določeni. Če solastniški deleži niso določeni in v primeru skupne lastnine, kadar skupni lastniki nadomestila ne uveljavljajo skupaj, se šteje, da so deleži enaki.

30. člen

(postopek določanja nadomestila)

- (1) Upravičenec do nadomestila lahko zahteva nadomestilo do 31. Marca tekočega leta za preteklo leto. Upravičenec zahteva nadomestilo pri upravni enoti, na območju katere

leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo. Upravičenec vloži zahtevo za nadomestilo za zemljišče, ki leži na območju dveh upravnih enot, pri eni izmed obeh upravnih enot. Če upravičenec zahteva nadomestilo za več zemljišč, ki ležijo na območju dveh ali več upravnih enot, ga za vsa zemljišča zahteva pri eni izmed upravnih enot, na območju katere leži zemljišče, za katerega uveljavlja nadomestilo. Če upravičenec zahteva nadomestilo pri več pristojnih upravnih enotah, o zahtevi odloča upravna enota, ki je prva prejela zahtevo.

- (2) Zahteva iz prejšnjega odstavka vsebuje:
1. podatke o upravičencu do nadomestila (osebno ime in naslov prebivališča ter datum rojstva in EMŠO, če gre za fizično osebo, oziroma firmo, sedež in matično številko, če gre za pravno osebo) in številko osebne oziroma poslovnega računa,
 2. podatke o zemljišču (parcelna številka in katastrska občina) in
 3. opis posega oziroma vpliva posega na zemljišče.
- (3) Če pravico do nadomestila zahteva oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi najemne ali zakupne pogodbe, in ta okoliščina ni razvidna iz uradnih evidenc, zahtevi priloži tudi fotokopijo najemne oziroma zakupne pogodbe.
- (4) Upravna enota odloči o zahtevi na podlagi dokumentacije, ki jo glede posega na zemljišču pridobi od Uprave, ki hrani dokumentacijo v zvezi s tem posegom, ter podatkov in listin iz drugega in tretjega odstavka tega člena. Upravna enota pred izdajo odločbe seznaní upravičenca do nadomestila z vsemi ugotovljenimi dejstvi in ga pozove, da se v roku najmanj 15 dni mora izreči o ugotovitvah v seznanitvi.
- (5) Zoper odločitev upravne enote je dovoljena pritožba. O pritožbi odloča ministrstvo.
- (6) Višina nadomestila se določi na podlagi metodologije, ki je glede na obseg posega na zemljišču, boniteto zemljišča v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, in vrsto dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč, določena v Prilogi I tega zakona.
- (7) Nadomestilo se odmeri za preteklo koledarsko leto, za obdobje, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Nadomestilo pripada upravičencem največ za obdobje 24 mesecev od začetka uporabe zemljišča, ki otežuje redno rabo zemljišča. Če se upravičenec do nadomestila med koledarskim letom spremeni, je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na trajanje njegovega upravičenja v koledarskem letu.
- (8) Nadomestilo se izplača po pravnomočnosti odločbe upravne enote na osebni oziroma poslovni račun upravičenca. Nadomestilo upravičencu do nadomestila izplača Uprava.
- (9) Sredstva za izplačilo nadomestila se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije v okviru finančnega načrta Uprave.
- (10) V postopku za določitev nadomestila se za vlogo in odločitev na prvi in drugi stopnji taksa ne plača.
- (11) V postopku za določitev nadomestila se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, če ni s tem zakonom določeno drugače.

31. člen (služnost v javno korist)

- (1) Če je za postavitev ograj oziroma odvratal iz 28. člena tega zakona potrebna trajnejša in nepretrgana uporaba zemljišč, ki otežuje redno rabo zemljišč in že traja dlje kot 24 mesecev, se lastninska pravica na teh zemljiščih začasno obremeni s služnostjo v javno korist.
- (2) Za vprašanja glede ustanovitve služnosti v javno korist, ki niso posebej urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja razlastitev in omejitev lastninske pravice v javno korist.
- (3) Javno korist za ustanovitev služnosti in obdobje obremenitve s služnostjo v javno korist ugotovi Vlada s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Javna korist za ustanovitev služnosti velja tudi za zemljišča, ki nastanejo s parcelacijo zemljišč, določenih v sklepu iz prejšnjega stavka, če so potrebna za opravljanje nalog v skladu s prvim odstavkom tega člena. Do pravnomočnosti odločitve o služnosti v javno korist lahko Uprava na zemljiščih, za katere obstaja javna korist za ustanovitev služnosti, še naprej opravlja naloge iz 28. člena tega zakona, za katere je potrebna trajnejša in nepretrgana uporaba zemljišč, ki otežuje redno rabo zemljišč.
- (4) Uprava v šestih mesecih po sprejetju sklepa iz prejšnjega odstavka začne postopek za

ustanovitev služnosti v javno korist.

32. člen
(upravičenec do služnosti v javno korist)

Upravičenec do služnosti v javno korist je Republika Slovenija. Postopek sporazumevanja za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, sklepanje teh pogodb in vlaganje zahtev za ustanovitev služnosti v javno korist v imenu Republike Slovenije in za njen račun opravlja Uprava.

33. člen
(postopek sporazumevanja za ustanovitev služnosti v javno korist)

- (1) Upravičenec do služnosti v javno korist poda lastnikom zemljišč iz 29. člena tega zakona ponudbo za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist proti plačilu odškodnine. Odškodnina se v ponudbi oblikuje v skladu z metodologijo, določeno v Prilogi 1 tega zakona.
- (2) Če se lastnik zemljišča strinja s ponudbo iz prejšnjega odstavka in o tem pisno obvesti upravičenca do služnosti v javno korist v 15 dneh od prejema ponudbe, se sklene pogodba o ustanovitvi služnosti, pri čemer stroške v zvezi s to pogodbo krije upravičenec do služnosti v javno korist.

34. člen
(ustanovitev služnosti v javno korist)

- (1) Če postopek sporazumevanja iz prejšnjega člena ni bil uspešen, lahko upravičenec do služnosti v javno korist pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče, zahteva začetek postopka za ustanovitev služnosti v javno korist.
- (2) Zahteva za ustanovitev služnosti v javno korist iz prejšnjega odstavka vsebuje:
 1. navedbo sklepa Vlade o ugotovljeni javni koristi,
 2. podatke o lastniku zemljišča (osebno ime in naslov prebivališča ter datum rojstva, če gre za fizično osebo, oziroma firmo, sedež in matično številko, če gre za pravno osebo),
 3. podatke o zemljišču (parcelna številka in katastrska občina),
 4. podatke o ustanovitvi služnosti v javno korist (opredelitev obsega zemljišča, na katerem se ustanovi služnost v javno korist, trajanje služnosti v javno korist),
 5. ponudbo iz prejšnjega člena.
- (3) Postopek za ustanovitev služnosti v javno korist se začne s sklepom. Zoper ta sklep ni pritožbe.
- (4) Pritožba zoper odločbo o ustanovitvi služnosti v javno korist ne zadrži njene izvršitve.

35. člen
(določitev in izplačilo odškodnine)

- (1) Odškodnina za ustanovitev služnosti v javno korist se določi za obdobje od poteka 24 mesecev od začetka uporabe zemljišča, ki otežuje redno rabo zemljišča, do poteka obdobja obremenitve zemljišča s služnostjo. Odškodnina se izplačuje na letni ravni za preteklo leto, in sicer do konca meseca marca tekočega leta. Izplačilo za posamezno leto se izračuna tako, da se višina odškodnine, določena za celotno obdobje, deli s številom let, za katera je zemljišče obremenjeno s služnostjo v javno korist. Če odškodnina ni določena v istem koledarskem letu, kot je bila ustanovljena služnost v javno korist, se odškodnina za obdobje do določitve odškodnine, izplača do konca meseca marca leta, ki sledi letu, v katerem je bila določena odškodnina. Če služnost v javno korist ne traja celo koledarsko leto, se izplačilo za posamezno leto sorazmerno zmanjša.
- (2) Če se služnost v javno korist ukine pred potekom obdobja, za katero je bila ustanovljena, se za preostalo obdobje odškodnina ne izplača.
- (3) Odškodnino zemljišča izplača Uprava, na osebni oziroma poslovni račun lastnika zemljišča. Sredstva za izplačilo odškodnine se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije v okviru finančnega načrta Uprave.

36. člen
(skrbnik za posebne primere)

- (1) Če upravičenec do služnosti v javno korist za namen sklenitve pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist ne pridobi podatkov o lastniku zemljišča iz uradnih evidenc, ker ti podatki ne obstajajo ali ker organi, ki vodijo uradne evidence, s podatki ne razpolagajo, ali so podatki v evidenci napačni, ali lastnik zemljišča zaradi neznanega bivališča ne more sodelovati v postopku, pošlje centru za socialno delo predlog za postavitvev skrbnika za poseben primer.
- (2) Center za socialno delo v 60 dneh imenuje skrbnika za poseben primer, ki zastopa lastnika zemljišča in varuje njegove koristi.

37. člen
(zbirna mesta)

- (1) Z namenom zmanjšanja tveganja za prenos APK generalni direktor Uprave na predlog skupine strokovnjakov iz 15. člena tega zakona po pridobitvi soglasja Vlade določi lokacije zbirnih mest na območju z omejitvami. Zbirno mesto je mesto za zbiranje in vzorčenje odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev. To mesto lahko služi tudi za preoblačenje in dezinfekcijo članov skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev.
- (2) Postavitvev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest je v javnem interesu, zaradi česar soglasja lastnikov zemljišč oziroma drugih upravljavcev zemljišč niso potrebna. Vsakdo se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala ali onemogočala dostop do zbirnih mest, njihovo uporabo ali vzdrževanje. Uprava lastnike zemljišč obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih.
- (3) Zbirno mesto se odstrani takoj, ko ni več potrebno za izvajanje ukrepov iz tega zakona. Razen če se z lastnikom zemljišča ali objekta Uprava ne dogovori drugače, Uprava zagotovi, da se po odstranitvi zbirnega mesta zemljišče oziroma objekt kvalitetno vzpostavi v prvotno stanje ter nemudoma pridobi cenitev cenilca ustrezne stroke, ki oceni škodo, ki jo je utrpel lastnik zaradi postavitve zbirnega mesta ter zaradi onemogočanja uživanja lastninske pravice v času, ko je na zemljišču stalo zbirno mesto. Uprava v roku 30 dni po izdelani cenitvi iz prejšnjega stavka, vendar ne kasneje kot tri mesece po odstranitvi zbirnega mesta, lastniku zemljišča izplača nadomestilo za povzročeno škodo v višini, kot jo je ocenil cenilec ustrezne stroke. V kolikor se lastnik zemljišča ne strinja s tako določenim nadomestilom za povzročeno škodo, lahko zoper Upravo vloži tožbo pred upravnim sodiščem.
- (4) Postavitvev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest je dopustno ne glede na določila občinskih prostorskih aktov. Za postavitvev, uporabo in vzdrževanje zbirnih mest oziroma za ureditev dostopa do zbirnega mesta se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.
- (5) Zbirna mesta morajo biti ograjena, da se prepreči dostop živalim in ljudem. Zbirno mesto mora imeti:
 1. zavarovan vstop in izstop;
 2. urejen plato primerne velikosti;
 3. bivalne kontejnerje (pisarna, garderoba, prostor za vzorčenje) in kontejnerje s hladilno napravo za zbirna mesta, kjer se zbirajo uplenjeni divji prašiči, ki lahko gredo v promet;
 4. kontejnerje za zbiranje trupel poginulih in uplenjenih divjih prašičev;
 5. opremo za vzorčenje;
 6. omogočen dostop z vozilom za odvoz kontejnerja;
 7. opremo in usposobljene osebe za čiščenje in dezinfekcijo.
- (6) Prevoz odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev znotraj določenega območja z omejitvami do zbirnega mesta ter čiščenje in dezinfekcijo zagotovi VHS. Skupina za iskanje iz 24. člena tega zakona pomaga VHS pri spravlilu poginulega divjega prašiča do

vozila VHS. NVI na zbirnem mestu opravi vzorčenje. Za izvedbo teh nalog na zbirnih mestih NVI uporabi opremo iz 10. člena tega zakona.

- (7) Odvoz ŽSP iz zbirnega mesta opravi izvajalec gospodarske javne službe. Pred odvozom iz zbirnega mesta mora NVI dezinficirati vozilo za odvoz, vključno z voznikom.
- (8) Ureditev zbirnega mesta (utrditev platoja, postavitve ograj, postavitve bivalnih in hladilnih kontejnerjev) in postavitve dezinfekcijske točke zagotovi Uprava. Uprava tudi pridobi ustrezna soglasja od lastnikov zemljišč ter priklop vode in elektrike, če je to potrebno, ter zagotovi plačilo odškodnine za uporabo zemljišč in nadomestil za uporabo vode in elektrike.
- (9) Kontejnerje za ŽSP zagotovi izvajalec javne gospodarske službe ravnanja z ŽSP.
- (10) Za ureditev zbirnega mesta se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, in prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.
- (11) Generalni direktor Uprave imenuje vodjo zbirnega mesta, ki ima naslednje naloge in pooblastila:
 1. koordinira delo na zbirnem mestu,
 2. skrbi za nabavo materiala za redno delovanje zbirnega mesta (razkužila, zaščitna oprema, gorivo, čistila, pisarniški material...),
 3. koordinira in odreja naloge vodjem skupin za iskanje divjih prašičev in skupin za odstrel,
 4. potrjuje dnevna poročila o delu skupin in opravljenih urah,
 5. vodi evidenco odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičev dostavljenih na zbirno mesto,
 6. zagotovi, da so vsi najdeni in odstreljeni divji prašiči prepeljani na zbirno mesto, zagotovi njihovo tehtanje in vzorčenje,
 7. zbira podatke o rezultatih preiskav in zagotovi neškodljivo odstranitev vseh najdenih poginulih divjih prašičev oziroma odloča o uničenju ali morebitni uporabi trupov odstreljenih divjih prašičev glede na izvid analize in trenutno epizootiološko situacijo v skladu z navodili Državnega središča za nadzor bolezni (v nadaljnjem besedilu: DSNB),
 8. skrbi za pripravo poročil in redno poročanje generalnemu direktorju Uprave in DSNB.
- (12) Vodja zbirnega mesta poskrbi tudi za izvedbo drugih nalog, ki jih odredi generalni direktor Uprave oziroma DSNB.
- (13) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

38. člen

(omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami)

- (1) Na določenem območju znotraj območja z omejitvami lahko generalni direktor Uprave po pridobitvi soglasja Vlade omeji ali prepove izvajanje kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti.
- (2) Omejitev ali prepoved iz prejšnjega odstavka lahko zajema:
 1. prepoved spravila pridelkov;
 2. prepoved košnje oziroma spravila krme;
 3. prepoved sečnje in spravila lesa iz gozdov;
 4. prepoved nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev;
 5. prepoved oziroma omejitev gibanja;
 6. prepoved drugih aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.

IV. FINANČNE DOLOČBE

39. člen
(znižanje koncesijskih dajatev)

Ministrstvo lahko po postopku za znižanje koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v posameznem lovišču v skladu s predpisom, ki ureja podelitev koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih v Republiki Sloveniji, upravljavcu lovišča za preteklo leto zmanjša ali odpravi obveznost plačila koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v lovišču zaradi nezmožnosti upravljanja z loviščem, če so na območju lovišča veljali nujni ukrepi prepovedi lova.

40. člen
(nadomestila za povzročeno škodo)

Zaradi izvajanja nujnih ukrepov po tem zakonu RS, ne glede na predpis, ki ureja divjad in lovstvo, zagotovi izplačilo nadomestilo za povzročeno škodo oziroma odškodnino za:

1. škode, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah;
2. za uničene trupe odstreljenih divjih prašičev;
3. za živali, ki so bile pokončane ali zaklane ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri izvajanju nujnih ukrepov (odškodnina imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami);
4. omejitve pri izvajanju kmetijskih dejavnosti.

41. člen
(nadomestila za povzročeno škodo, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah)

Če je z odločbo ministrstva na območju lovišča prepovedano izvajati lov, se nadomestila za povzročeno škodo za škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah od divjadi zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije. Lastnik ali uporabnik kmetijskega zemljišča, ki utrpi škodo na kmetijskih oziroma gozdnih kulturah od divjadi, uveljavlja nadomestilo za povzročeno škodo po postopku za uveljavljanje škode od divjadi od Republike Slovenije, ki jo izplačuje ministrstvo v skladu s predpisom, ki ureja divjad in lovstvo.

42. člen
(odškodnine imetnikom prašičev na območju z omejitvami)

- (1) Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na območju z omejitvami odredi pokončanje ali zakol domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, je imetnik prašičev upravičen do odškodnine za prašiče, ki so bili pokončani ali zaklani ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo in pravilnikom, ki ureja ukrepe za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge.
- (2) Odškodnina za povzročeno škodo iz prejšnjega odstavka se imetniku prašičev zagotovi po postopku, ki je določen v zakonu, ki ureja veterinarstvo.

43. člen
(nadomestilo za povzročeno škodo zaradi omejitev izvajanja kmetijskih dejavnosti)

- (1) Za škodo, ki nastane zaradi prepovedi spravila pridelkov, prepovedi košnje oziroma spravila krme, je lastnik ali posestnik zemljišča upravičen do nadomestila za povzročeno

škodo.

- (2) Nadomestilo za povzročeno škodo iz prejšnjega odstavka izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka na površini, razvidni iz GERK, ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino oziroma kulturo in ob upoštevanju cene pridelka na trgu, zmanjšano za stroške spravila. Pogoj pri izplačilu niso predhodno zavarovane površine.
- (3) Nadomestilo za povzročeno škodo izplača Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja na podlagi vloge lastnika ali posestnika zemljišča.

44. člen

(izjema od pravil javnega naročanja)

V primeru, da je po potrditvi APK izkazana potreba po nujni nabavi in postavitvi ograj, odvrtačal, orožja in posebne opreme za orožje, dodatne opreme, vozil in sredstev ter ureditev zbirnih mest, lahko proračunski uporabnik, ne glede na pravila javnega naročanja, sklene pogodbo neposredno v okviru primerljivih cen na trgu Evropske unije.

45. člen

(skupina za spremljanje in koordinacijo)

- (1) Spremljanje izvajanja ukrepov iz tega zakona, postopke za naročanje, izplačila odškodnin, porabo sredstev in evidence, potrebne za pridobitev evropskih sredstev v skladu z Uredbo (EU) št. 652/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o določbah za upravljanje odhodkov v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter v zvezi z zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom, spremembi direktiv Sveta 98/56/ES, 2000/29/ES in 2008/90/ES, uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 882/2004 in (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi sklepov Sveta 66/399/EGS in 76/894/EGS ter Odločbe Sveta 2009/470/ES (UL L št. 189 z dne 27. 6. 2014, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2017/2393 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2017 o spremembi uredb (EU) št. 1305/2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), (EU) št. 1306/2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike, (EU) št. 1307/2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike, (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in (EU) št. 652/2014 o določbah za upravljanje odhodkov v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter v zvezi z zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom (UL L št. 350 z dne 29. 12. 2017, str. 15) izvaja skupina, ki jo v ta namen imenuje minister, pristojen za veterinarstvo.
- (2) Naloge skupine iz prejšnjega odstavka so:
 1. popis odrejenih ukrepov na posameznem območju;
 2. popis postopkov za nabavo opreme iz tega zakona in pristojnih za njihovo izvedbo ter vodenje evidenc o končanih postopkih in porabljenih sredstvih iz tega zakona, vključno z dokazili o opravljenih plačilih;
 3. popis upravičencev za izplačilo sredstev iz 6. člena tega zakona, nagrad iz 9. člena tega zakona ter plačil iz 29. in 35. člena tega zakona ter vodenje evidenc o končanih postopkih in porabljenih sredstvih, vključno z dokazili o opravljenih plačilih;
 4. popis upravičencev za izplačilo nadomestil za povzročeno škodo in odškodnin iz 40. do 43. člena tega zakona ter vodenje evidenc o končanih postopkih in porabljenih sredstvih, vključno z dokazili o opravljenih plačilih.
- (3) Vodja skupine iz tega člena pripravi tedensko poročilo o izvajanju (napredku) ukrepov iz tega zakona ter porabljenih sredstvih, ki ga pošlje generalnemu direktorju Uprave.
- (4) Skupina mora generalnega direktorja Uprave oziroma pristojnega za izvedbo določenega ukrepa iz tega zakona nemudoma obvestiti, če zazna kakršnokoli težavo, ki bi lahko ogrozila učinkovito izvajanje ukrepov.

- (5) Skupina pripravlja vmesna četrletna poročila o izvajanju ukrepov iz tega zakona ter porabljenih sredstvih, ki jih predloži Upravi in ministrstvu.

V. TRAJANJE UKREPOV

46. člen (trajanje ukrepov)

- (1) Nujni ukrepi po potrditvi APK pri divjih prašičih ostanejo v veljavi, dokler bolezen ni izkoreninjena, kar na podlagi predloga skupine strokovnjakov odloči generalni direktor Uprave, ki z odločbo prekliče določitev območij z omejitvami in odrejene ukrepe na teh območjih.
- (2) Nujni ukrepi zaradi visoke stopnje ogroženosti za APK ostanejo v veljavi do izdaje sklepa generalnega direktorja Uprave, s katerim prekliče visoko stopnjo ogroženosti.

VI. ZBIRKE PODATKOV

47. člen (upravljanje)

- (1) Uprava upravlja in vodi zbirke podatkov iz tega zakona, če ni s tem zakonom določeno drugače.
- (2) Uprava zagotovi upravljavcem lovišč podatke o najdenih in odstreljenih divjih prašičih na območju z omejitvami, tako da jih pošlje upravljavcu ali pa jih vnese direktno v aplikacijo Lisjak.
- (3) Zbirke podatkov po tem zakonu se vodijo centralno in v računalniški obliki.
- (4) Podatki v zbirkah podatkov iz tega zakona se hranijo pet let.

48. člen (pridobivanje in uporaba podatkov)

- (1) Za izvajanje ukrepov iz tega zakona lahko ministrstvo in Uprava uporabljata in obdelujeta podatke, vključno z osebnimi podatki, iz evidenc po tem zakonu in naslednjih predpisanih zbirk podatkov:
1. zbirk podatkov iz zakona, ki ureja kmetijstvo (evidenca subjektov, evidenca imetnikov rejnih živali in evidenca rejnih živali, evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, register kmetijskih gospodarstev);
 2. zbirk podatkov po zakonu, ki ureja veterinarstvo;
 3. zbirk podatkov po zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti (CIS VET);
 4. zbirk podatkov po zakonu, ki ureja lovstvo in divjad.
- (2) Za vodenje in upravljanje zbirk podatkov lahko ministrstvo in Uprava uporabljata tudi temeljne topografske načrte, zbirko topografskih podatkov, topografske karte, pregledne karte, ortofoto, podatke digitalnega modela reliefa in druge prostorske podatke, brez osebnih podatkov.
- (3) Ministrstvo in Uprava dostopata do pisnih in grafičnih podatkov iz zbirk podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena z neposredno računalniško povezavo, če tehnične možnosti to omogočajo.
- (4) Za vodenje in upravljanje zbirk podatkov lahko ministrstvo in Uprava v evidence z delovnega področja ministrstva prevzameta podatke iz evidenc iz tega člena za osebe, ki se v evidence vpisujejo po lastni volji ali so se dolžne vanje vpisati v skladu z zakonom ali pa so v evidence vpisane po uradni dolžnosti.

49. člen
(povezovanje zbirk podatkov)

- (1) Za izvajanje nalog z delovnega področja ministrstva in Uprave se evidence z delovnega področja ministrstva lahko povezujejo med seboj in z evidencami iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena.
- (2) Za medsebojno povezovanje evidenc z delovnega področja ministrstva in Uprave se za subjekte uporablja identifikacijska številka subjekta, za kmetijska gospodarstva pa KMG-MID.

50. člen
(financiranje zbirk podatkov)

- (1) Sredstva za financiranje zbirk podatkov po tem zakonu, ki jih upravljata in vodita ministrstvo in Uprava, se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.
- (2) Sredstva za posodobitev aplikacije Lisjak za namene iz tega zakona se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

51. člen
(posredovanje in povezovanje podatkov iz zbirk podatkov)

- (1) Vsi podatki iz zbirk podatkov iz tega zakona se lahko uporabljajo samo za namene, za katere so bili dani in so določeni v zakonu.
- (2) Ministrstvo ali Uprava posredujeta podatke iz zbirk tega zakona v skladu s prejšnjim odstavkom pooblaščenim organizacijam, izvajalcem javnih služb in izvajalcem ukrepov kmetijske politike, če jih ti potrebujejo za izvajanje nalog iz tega zakona, ter drugim državnim organom in občinam, če jih ti potrebujejo za izvajanje s tem zakonom določenih nalog.
- (3) Ministrstvo in Uprava omogočita vpogled v zbirke podatkov iz tega zakona osebam, ki opravljajo naloge v pooblaščenih organizacijah, pri izvajalcih javnih služb in izvajalcih ukrepov kmetijske politike, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje nalog iz delovnega področja ministrstva, ter osebam v drugih državnih organih in občinah, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje s tem zakonom določenih nalog.
- (4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena se podatki glede davčne številke zavezanca oziroma upravičenca posredujejo le za namen plačil in vodenja inšpekcijskih postopkov ali po predhodnem soglasju osebe.

52. člen
(evidenca najdenih poginulih divjih prašičev)

- (1) Evidenca o najdenih poginulih divjih prašičih iz četrtega odstavka 9. člena tega zakona vsebuje naslednje podatke:
 1. osebno ime najditelja ter kontaktne podatke (naslov, telefonska številka oziroma e-naslov, naslov);
 2. lokacija (opis mesta, najbližji kraj, če je možno koordinate x, y);
 3. če je možno, spol in starost najdenega poginulega divjega prašiča;
 4. morebitne vidne spremembe na poginulem divjem prašiču;
 5. čas najdbe;
 6. možnost dostopa do najdenega poginulega divjega prašiča (opis lokacije, dostopnih poti....).
- (2) Podatki iz te evidence se obdeluje za namene sledenja in preverjanja epizootiološke situacije APK, ki je podlaga za določanje ukrepov in so podlaga za izplačilo nagrade v

skladu z osmim in devetim odstavkom 9. člena tega zakona.

53. člen
(evidenca usposobljenih oseb)

- (1) Evidenca usposobljenih oseb iz 14. člena tega zakona vsebuje naslednje podatke: osebno ime, naslov, datum rojstva in kontaktne podatke usposobljenih oseb ter številko in datum potrdila.
- (2) Namen evidence je vodenje seznama usposobljenih oseb za izvajanje ukrepov, predvidenih s tem zakonom.

54. člen
(zbiranje podatkov in vodenje evidenc o najdenih poginulih, odstreljenih in preiskanih divjih prašičih)

- (1) Uprava zbira podatke in vodi evidenco o najdenih poginulih, odstreljenih in preiskanih divjih prašičih iz 19. in 24. člena tega zakona.
- (2) Vsakega najdenega poginulega ali odstreljenega divjega prašiča NVI vnese v aplikacijo iz petega odstavka 24. člena tega zakona.
- (3) Da se zagotovi enkratni vnos podatkov iz prejšnjega odstavka, je evidenca povezana z obstoječimi aplikacijami – aplikacijo Lisjak, kjer se vodijo vsi podatki o izgubah, uplenitelju oziroma najditelju, upravljavcu lovišča in lokaciji najdenih poginulih oziroma uplenjenih divjih prašičev ter aplikacijo EPI, ki zagotavlja sledenje od vzorčenja do rezultatov laboratorijskih preiskav.
- (4) Vsak uporabnik dostopa do podatkov v okviru svojih pravic in pristojnosti, ki so mu določene za obstoječe aplikacije.
- (5) Sredstva za povezavo in prilagoditev obstoječih aplikacij iz tretjega odstavka tega člena (Lisjak, EPI) se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

VII. NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČB TEGA ZAKONA IN PRISTOJNOSTI

55. člen
(inšpekcijski nadzor)

- (1) Pristojni organ za izvajanje inšpekcijskega nadzora po tem zakonu je Inšpekcija za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Uprave.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek je za izvajanje inšpekcijskega nadzora v zvezi s prepovedjo lova, omejitvami glede izvajanja lova in uravnavanjem številčnosti divjih prašičev, pristojen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

56. člen
(pristojnosti uradnega veterinarja)

Uradni veterinar ima poleg pooblastil in pristojnosti po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in predpisu, ki ureja veterinarska merila skladnosti, še naslednje pristojnosti:

1. nadzirati in naložiti odpravo nepravilnosti pri izvajanju predpisanih ukrepov zaradi visoke stopnje ogroženosti;
2. nadzirati in naložiti odpravo nepravilnosti pri izvajanju nujnih ukrepov po potrditvi APK;
3. nadzirati in naložiti izvajanje nujnih ukrepov, ki so določeni v skladu s tem

zakonom;

4. nadzirati prepoved iztrebljanja (evisceracije) divjih prašičev v lovišču, razen na za to določenih mestih;
5. nadzirati izvajanje načrtov ravnanja upravljalcev lovišč;
6. nadzirati omejitve oziroma prepovedi krmljenja divjih prašičev ter naložiti povzročitelju ali upravljavcu krmišča odstranitev ŽSP s krmišča;
7. nadzirati prepovedi in omejitev gibanja;
8. odvzem predmetov za ugotavljanje dejanskega stanja v zvezi z ugotovljenim sumom storitve prekrška;
9. odrediti odvoz poginulega prašiča do zbirnega mesta, odvoz iz zbirnega mesta in neškodljivo uničenje;
10. odrediti postavitve, nadzor in vzdrževanje ter odstranitev ograje iz 28. člena tega zakona;
11. odrediti upravljavcu počivališča redno odstranjevanje odpadkov na počivališčih ob prometnicah;
12. odrediti aktivno iskanje poginulih divjih živali;
13. odrediti mediju objavo.

57. člen

(pristojnosti lovskega, kmetijskega in gozdarskega inšpektorja)

- (1) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima lovski inšpektor, poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in predpisu, ki ureja divjad in lovstvo, še naslednje pristojnosti:
 1. nadzor izvajanja intenzivnega odstrela divjih prašičev;
 2. nadzor izvajanja načrtov ravnanja upravljalcev lovišč;
 3. nadzor in odrejanje ukrepov glede začasne prepovedi lova ali omejitev lova na določene vrste divjadi;
 4. nadzirati ukrepe glede izrednega odstrela divjih prašičev in načinov lova;
 5. nadzirati ukrep prepovedi iztrebljanja divjih prašičev v lovišču;
 6. nadzor in odrejanje ukrepov glede prepovedi lova s pogoni in prepovedi uporabe lovskih psov pri lovu;
 7. nadzirati omejitve oziroma prepovedi krmljenja divjih prašičev.
- (2) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima kmetijski inšpektor, poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in predpisu, ki ureja kmetijstvo, še naslednje pristojnosti
 - a) prepoved spravila pridelkov;
 - b) prepoved košnje oziroma spravila krme;
 - c) prepoved oziroma omejitev gibanja;
 - č) prepoved drugih aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.
- (3) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima gozdarski inšpektor, poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in predpisu, ki ureja gozdarstvo, še naslednje pristojnosti
 - a) prepoved sečnje in spravila lesa iz gozdov;
 - b) prepoved nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev;
 - c) prepoved oziroma omejitev gibanja v gozdovih;
 - č) prepoved drugih aktivnosti v gozdovih, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.

58. člen

(pristojnosti NVI in drugih institucij)

- (1) Zbiranje poginulih divjih prašičev in odvoz kadavrov do zbirnih mest se izvaja v okviru javne veterinarske službe. Vzorčenje odstreljenih divjih prašičev in trupel poginulih divjih prašičev ter patoanatomske sekcije poginulih divjih prašičev opravljajo uradni veterinarji in NVI. Preiskave opravi NVI ali drug pooblaščen laboratorij.
- (2) ZGS in drugi izvajalci, ki so pooblaščen za jemanje vzorcev pri divjih prašičih, lahko na območju z omejitvami v času trajanja ukrepov iz tega zakona izvajajo svojo dejavnost samo, če imajo za to dovoljenje Uprave.
- (3) ZGS in drugi izvajalci, ki so pooblaščen za jemanje vzorcev pri prostoživečih živalih, lahko v času trajanja ukrepov na območju z omejitvam opravljajo svojo dejavnosti samo, če imajo za to dovoljenje Uprave.

59. člen
(pristojnost Civilne zaščite)

Generalni direktor Uprave po potrditvi APK v Sloveniji predlaga pristojnemu poveljniku Civilne zaščite Republike Slovenije aktiviranje državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

60. člen
(odgovornost za prekrške)

- (1) Z globo od 3.000 do 5.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
 1. izvede oziroma omogoči premik živega divjega prašiča v nasprotju s prvim odstavkom 5. člena tega zakona;
 2. odpremi živega divjega prašiča v nasprotju z drugim odstavkom 5. člena tega zakona;
 3. prejme živega divjega prašiča v nasprotju s tretjim odstavkom 5. člena tega zakona;
 4. uporabi posebno opremo iz petega odstavka 6. člena v nasprotju s tem zakonom;
 5. na krmišču za prosto živeče živali, do katerih imajo dostop divji prašiči, polaga krmo živalskega izvora oziroma ŽSP v nasprotju s 7. členom tega zakona;
 6. ne pripravi načrta ravnanja upravljalcev lovišč v skladu s predpisanimi zahtevami iz prvega in drugega odstavka 8. člena tega zakona;
 7. ne poskrbi za objavo načrta ravnanja upravljalcev lovišč in njegovo seznanitev v skladu s tretjim odstavkom 8. člena tega zakona;
 8. ne ravna v skladu z načrtom ravnanja upravljalcev lovišč iz prvega odstavka 8. člena tega zakona;
 9. ne prijavi najdenega poginulega divjega prašiča v skladu s prvim odstavkom 9. člena ali ne ravna v skladu s tretjim odstavkom 9. člena tega zakona;
 10. ne opravi odvoza najdenih poginulih divjih prašičev z mesta najdbe v skladu s prvim odstavkom 10. člena tega zakona, razen v primeru iz drugega odstavka 10. člena tega zakona;
 11. ne opravi preiskav najdenih poginulih divjih prašičev v skladu s prvim odstavkom 10. člena tega zakona;
 12. ne upošteva prepovedi odstranjevanja spodnje čeljusti oziroma drugih delov trupla iz prvega odstavka 11. člena tega zakona;
 13. ne zagotovi predpisanih zabojsnikov ali rednega praznjenja zabojsnikov v skladu s četrtem odstavkom 13. člena tega zakona;
 14. ravna v nasprotju z 18. členom tega zakona;

15. uporabi posebno opremo iz drugega odstavku 19. člena tega zakona v nasprotju s tem zakonom;
 16. ne upošteva prepovedi lova oziroma omejitev pri izvajanju lova v skladu s prvim odstavkom 21. člena tega zakona;
 17. ne upošteva prepovedi iztrebljanja divjih prašičev v lovišču v skladu s prvim odstavkom 22. člena tega zakona;
 18. ne prevzame ŽSP kategorije 1 na zbirnem mestu v skladu s tretjim odstavkom 22. člena tega zakona;
 19. ne upošteva prepovedi krmljenja ŽSP v skladu s prvim odstavkom 23. člena tega zakona;
 20. ne upošteva omejitve količine krme neživalskega izvora za namen privabljanja v skladu z drugim odstavkom 23. člena tega zakona;
 21. ovira postavitvev, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrtačal v skladu s četrtim odstavkom 28. člena tega zakona;
 22. ravna v nasprotju s prepovedmi oziroma omejitvami iz drugega odstavka 38. člena tega zakona.
- (2) Z globo 2.000 do 4.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.
 - (3) Z globo od 600 do 1.800 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.
 - (4) Z globo od 500 do 1.500 eurov se kaznuje posameznik, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

61. člen

(izrek višje globe v hitrem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

IX. PREHODNA IN KONČNE DOLOČBE

62. člen

(določitev enotne letne osnove za odvzem divjih prašičev)

ZGS v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona določi enotno letno osnovo za odvzem divjih prašičev iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona.

63. člen

(priprava načrta ravnanja za lovce in imenovanje skupine strokovnjakov)

- (1) Upravljavec lovišča pripravi načrt iz 8. člena tega zakona v 60 dneh od dneva objave predloga načrta ravnanja za lovce na enotnem spletišču državne uprave.
- (2) Generalni direktor Uprave v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona imenuje člane skupine strokovnjakov iz prvega odstavka 15. člena tega zakona.

64. člen

(postopki za opremo)

- (1) Postopki za nabavo opreme iz drugega odstavka 10. člena tega zakona morajo biti

končani v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

- (2) Do nabave opreme iz drugega odstavka 10. člena tega zakona se, ne glede na določbe Pravilnika o zbiranju, prevozu, skladiščenju, ravnanju, uporabi in odstranjevanju živalskih trupel kot vrste živalskih stranskih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 122/07), zbira poginule divje prašiče in trupla poginulih rejnih živali prioritavno.

65. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati šesti odstavek 11. člena Pravilnika o stranskih živalskih proizvodih, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 35/15 in 82/18).

66. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Priloga 1: Metodologija za določitev višine nadomestila za oteženo rabo zemljišča zaradi postavitve ograj in odvrtačal (20. člen tega zakona)

I.

- (1) Letno nadomestilo za kvadratni meter (m^2) zemljišča iz prvega odstavka 19. člena tega zakona se izračuna, upoštevaje podatke iz uradnih evidenc, po naslednji formuli:
1. kmetijska in gozdna zemljišča: bonitetna ocena zemljišča x faktor 0,006 eura za m^2 ;
 2. vodna in neplodna zemljišča: 0,025 eura za m^2 ;
 3. pozidana zemljišča: 0,30 eura za m^2 .
- (2) Upravičenec je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na obdobje, to je število dni v koledarskem letu, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Površina, na kateri je otežena redna raba zemljišča, se določi glede na obseg posega na zemljišču.
- (3) Površina zemljišča, na katerem je otežena redna raba zemljišča zaradi postavitve, namestitve, uporabe ali vzdrževanja ograje iz 18. člena tega zakona, se določi tako, da se dolžina varovalne ograje pomnoži z dvema metroma širine.
- (4) Upravičenec do nadomestila lahko v postopku odmere nadomestila dokazuje, da je otežena redna raba zemljišča na večji površini ali v drugem obdobju, kot se ju ugotovi na podlagi 20. člena tega zakona, ali večinoma pri drugi vrsti dejanske rabe ali bonitetne ocene, kot izhaja iz uradnih evidenc.
- (5) Če iz evidence zemljiškega katastra podatka o boniteti zemljišča v skladu s predpisi o evidentiranju nepremičnin ali podatka o vrsti dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč, ni mogoče ugotoviti, se prizna boniteta zemljišča ali vrsta dejanske rabe, kot jo imajo primerljiva sosednja zemljišča.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Pojavljanje in širjenje APK v nekaterih državah EU v zadnjih letih, predstavlja visoko stopnjo ogroženosti populacije divjih in domačih prašičev v Republiki Sloveniji zato je treba sprejeti nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev (*Sus scrofa* L.) z namenom zmanjšanja tveganja za vnos in širjenje APK v Republiki Sloveniji, in dodatne ukrepe za obvladovanje in izkoreninjenje ob pojavu APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji.

Med nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK (ukrepi pred pojavom bolezni v RS) spadajo predvsem:

1. prepoved premikov živih divjih prašičev iz lovišč in lovnih obor na druge lokacije,
2. zmanjšanje populacije divjih prašičev s povečanim odstrelom divjih prašičev,
3. prepoved krmljenja ŽSP na krmiščih,
4. priprava načrta ravnanja za lovce,
5. prijava vsakega najdenega poginulega ali povoženega divjega prašiča ter zbiranje in odstranitev trupel poginulih divjih prašičev ter v povezavi s tem prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel poginulih in povoženih divjih prašičev,
6. odvoz, vzorčenje in neškodljivo uničenje najdenih poginulih in povoženih divjih prašičev,
7. postavitve ograj za zaščito rej domačih prašičev,
8. ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih ob prometnicah,
9. izobraževanje izvajalcev dejavnosti in drugih zavezancev iz tega zakona.

Ko je APK potrjena pri divjih prašičih, generalni direktor Uprave skliče skupino strokovnjakov, ki pomaga pri določitvi območij z omejitvami in ukrepov, potrebnih za izkoreninjenje APK pri divjih prašičih.

Po potrditvi APK pri divjih prašičih bo treba takoj določiti območja z omejitvami in uvesti ukrepe, s katerimi se oceni obseg izbruha (prostorska razširjenost, število prizadetih živali, velikost populacije v prizadetem območju itd.), sprejmejo se ukrepi za zatiranje APK v populaciji divjih prašičev in ukrepi za preprečitev širjenja ter prenosa bolezni na domače prašiče.

Ukrepi za zatiranje APK pri divjih prašičih se lahko med seboj kombinirajo in se prilagajajo posameznemu izbruhu glede na lego pokrajine, naravne meje in ovire (avtocesta, ograja na državni meji), letni čas, vegetacijsko obdobje, temperature, krajevne posebnosti, logistične pogoje itd.

ZAPK tudi določa, da se zaradi izrednih razmer zaradi izbruha APK, prekliče veljavnost nekaterih določb glede izvajanja lova in določb glede zaščite živali, na primer izvajanje ukrepov v lovopustu, uporaba nočne optike in lovka, vse z namenom, da se prepreči nenadzorovano širjenje APK.

Skupina strokovnjakov predlaga direktorju Uprave vzpostavitev območij z omejitvami.

Ukrepi, ki jih je potrebno v skladu z ZAPK o APK izvesti na določenem območju z omejitvami bazirajo na izkušnjah drugih držav članic. Območja z omejitvami, ki jih na predlog skupine strokovnjakov določi generalni direktor Uprave, so:

1. okuženo območje, ki predstavlja območje okoli in vključno z lokacijo pojava APK, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz prvega odstavka 17. člena, za preprečevanje širjenja bolezni s tega območja; območje se lahko glede na stopnjo okuženosti in razširjenost razdeli na podobmočja - , osrednje okuženo, širše okuženo ali okuženo območje s poostrenim nadzorom in
2. nadzorovano območje, ki predstavlja območje, vzpostavljeno okoli okuženega območja in na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz prvega odstavka 17. člena, za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega

območja na prosta območja (na območja, ki niso pod omejitvami) razen ukrepov iz prve alineje točke a) in tretje alineje točke b) prvega odstavka 17. člena tega zakona.

Generalni direktor Uprave lahko na predlog skupine strokovnjakov določi tudi druga območja z omejitvami, na katerih se izvaja eden ali več ukrepov iz prvega odstavka 17. člena, razen ukrepov iz prve alineje točke a) ter druge, tretje in četrte alineje točke b) prvega odstavka 17. člena tega zakona, kadar je to potrebno glede na tveganje za vnos oziroma širjenje bolezni.

Cilj ukrepov na območju, na katerem so bili potrjeni primeri APK, je preprečiti, da bi morebitno okužene živali izstopile iz tega območja in širile APK ter čimprejšja odstranitev trupel okuženih poginulih divjih prašičev iz lovišča, saj predstavljajo največji vir okužbe. Cilj ukrepov je tudi pokončanje vseh preživelih divjih prašičev, ki lahko predstavljajo vir okužbe za divje prašiče, ki bi po zaključku eradikacije prišli na to območje. Za doseg ciljev se na območju, na katerem so bili potrjeni primeri APK, oziroma na posameznih območjih, določenih znotraj tega območja, najprej uveljavi popolna prepoved lova, vzpostavijo se skupine za iskanje trupel poginulih živali in po možnosti se okuženo območje ogradi. V drugi fazi (potem ko ne najdemo več poginulih divjih prašičev), pa skupina za izredni odstrel odstreli vse preostale divje prašiče na tem območju. Ko je lov na ostale vrste divjadi dovoljen, ga izvajajo upravljalci lovišč.

Cilj ukrepov na nadzorovanem območju, kjer ni potrjenih primerov APK, je drastično zmanjšanje gostote populacije divjih prašičev, s čimer se prepreči nadaljnje širjenje APK. Pri izvajanju izrednega odstrela divjih prašičev na okuženem in nadzorovanem območju se lahko uporabi eno ali več naslednjih sredstev: naprave za dušitev zvoka (poka), cevi z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenim izključno za namestitvev dušilca, strelni namerilniki z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilniki s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, umetni viri svetlobe, lovke in brezpilotni zrakoplovi s termovizijo.

Izredni odstrel divjih prašičev, vključno s postavljanjem lovk, izvajajo skupine posameznikov (skupina za izredni odstrel). Lov na ostale vrste divjadi izvajajo upravljalci lovišč v skladu z lovsko zakonodajo.

Druga območja z omejitvami, ki jih določi skupina strokovnjakov so območja znotraj ali okrog okuženega in nadzorovanega območja, na katerih se izvajajo ukrepi, ki se določijo glede na specifično območje..

Odstreljene in najdene poginule divje prašiče z vseh območij z omejitvami morajo člani skupin, ki izvajajo izredni odstrel in upravljalci lovišč dostaviti do zbirnih mest, kjer se odvzamejo tudi vzorci za preiskave na prisotnosti APK. Odstreljene divje prašiče je prepovedano iztrebiti (eviscerirati) lovišču.

V primeru, da generalni direktor UVHVVR na predlog skupine strokovnjakov odloči, da se zaradi pojava APK pri divjih prašičih odredi pokončanje domačih prašičih v rejah na določenem območju z omejitvami, določbe tega zakona veljajo tudi za domače prašiče.

Ukrepi iz tega zakona se uporabljajo tudi za divje prašiče v lovnih oborah. V skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu poznamo različne načine reje divjih prašičev v oborah in sicer v :

1. oborah za divjad – to je več kot 0,5 ha velika površina v naravnem okolju, obdana z ograjo, ki ne dopušča prehajanja določenim ali vsem vrstam divjadi;
2. oborah za posebne namene je obora, s površino manjšo od 30 ha, ki so namenjene preučevanju, karanteni in vzreji divjadi za izpuščanje v prosto naravo in podobno.
3. divjad v ujetništvu gre za divjad, ki je bila rojena v naravi, vendar zanjo skrbi človek glede prehrane in fizičnega varstva, in se nahaja v kletki ali v ograjenem prostoru.
4. lovna obora to je več kot 200 ha velika površina v naravnem okolju, obdana z ograjo. Lovna obora je razglašena za gozd s posebnim namenom in pri kateri je poudarjena lovna funkcija.

Reja divjadi v oborah se izvaja v skladu s predpisi o živinoreji in veterini. Imetnik divjih prašičev v obori mora prijaviti rejo na UVHVVR v skladu s pravilnikom, ki ureja evidenco imetnikov in

rejnih živali. Živali v obori za divjad morajo biti označene in registrirane. Divji prašiči v oborah za divjad se štejejo za rejne živali in se za njih uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo boleznirejnih živali.

Ne glede na to, pa bodo v primeru pojava APK na območju, kjer je lovna obora, v lovni obori veljali ukrepi iz tega zakona, ker gre v primeru lovnih obor za reje prašičev na zelo velikih površinah, ker je v lovnih oborah nemogoče pričakovati, da bi bili ti divji prašiči pod vsakodnevnim nadzorom lastnikov obor in je tudi nerealno pričakovati, da bi v lovnih oborah uspeli izvesti postopke eradikacije kot so predvideni za reje domačih prašičev in za manjše obore z divjimi prašiči.

K 2. členu

V 2. členu je opredeljen pomen izrazov, ki se uporabljajo v tem zakonu.

K 3. členu

Pristojni organ za določitev ukrepov za preprečevanje APK pri divjih prašičih in odrejanje ukrepov je UVHVVR, pristojni organ za odrejanje določenih ukrepov v zvezi z upravljanjem s populacijo divjih prašičev pa je MKGP oziroma Sektor za lovstvo v okviru Direktorata za gozdarstvo in lovstvo. Za odrejanje nekaterih ukrepov, ki posegajo v lastninsko pravico državljanov Republike Slovenije (postavitev ograj in odvrtačal ter zbirnih mest) in ukrepov povezanih z omejitvijo ali prepovedjo izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti mora generalni direktor UVHVVR pridobiti soglasje Vlade Republike Slovenije.

K 4. členu

V 4. členu so naštetih zavezanci za izvajanje ukrepov po tem zakonu.

K 5. členu

Člen prenaša določbe Izvedbenega Sklepa Komisije (EU) 2014/709 glede prepovedi premikov živih divjih prašičev med državami članicami in za izvoz v tretje države.. Da bi preprečili oziroma zmanjšali možnost prenosa APK med divjimi prašiči v oborah in lovnih oborah so prepovedani premiki živih divjih prašičev iz lovišč in obor na druge lokacije tudi v Republiki Sloveniji. Da bi zagotovili normalno reprodukcijo in preprečili parjenje v sorodstvu v oborah za divje prašiče so pod določenimi pogoji in z dovoljenjem UVHVVR dovoljeni premiki divjih merjascev in svinj tudi med oborami v Republiki Sloveniji.

K 6. členu

Zmanjšanje populacije divjih prašičev je eden od ukrepov, ki sicer ne vpliva na možnost pojava APK pri divjih prašičih na določenem območju, bistveno pa vpliva na hitrost širjenja APK med divjimi prašiči in na čas, potreben za izkoreninjenje APK na določenem območju. Gre za pomemben ukrep, ki je strokovno utemeljen in opredeljen v Priročniku o afriški prašičji kugi pri divjih prašičih in biološki varnosti pri lovu, ki ga je pripravila Stalna skupina strokovnjakov za afriško prašičjo kugo v Evropi pod okriljem GF-TAD (OIE).

Po sprejemu ZAPK bomo povečan odstrel divjih prašičev dosegli tako, da bomo uvedli stimulacije za lovske družine, ki so prvenstveno namenjene lovcem, ki bodo izvedli odstrel nad osnovo, ki jo bo določil ZGS na podlagi podatkov o odvzemu divjih prašičev v letih od 2013 do 2019. Poleg tega bodo upravljavci lovišč do pojava APK v RS še vedno morali izvajati določila lovske upravljavskih načrtov, katere bo v skladu z lovsko zakonodajo pripravil Zavod za gozdove Slovenije. V teh načrtih bo določen tudi minimalni številčni odzem divjih prašičev z dovoljenimi odstopanji.

Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki bo presegal osnovo (povprečje realiziranega letnega odvzema v letih od 2013 do 2019), pa se upravljavcu lovišča izplača stimulacija v pavšalnem znesku, in sicer se za vsako odstreljeno žival ženskega spola in žival obeh spolov v prvem življenjskem letu izplača 100 eurov na žival, za ostale kategorije odstreljenih divjih prašičev moškega spola pa 50 eurov na žival.

Da bi bili lovci pri izvajanju intenzivnega odstrela divjih prašičev čimbolj uspešni, se z ZAPK dovoljuje tudi uporaba posebne opreme pri izvajanju lova, ki sicer s sedaj veljavno zakonodajo

ni dovoljena (bo pa dovoljena s sprejemom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o orožju, ki je v postopku sprejemanja v Državnem zboru (Vlada RS je besedilo že potrdila)). ZAKP tako poleg umetnih virov svetlobe, katerih uporaba se v utemeljenih primerih lahko dovoli že v skladu z veljavno lovsko zakonodajo, dovoljuje tudi uporabo strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrjujejo na orožje ali so njegov sestavni del in umetnih virov svetlobe.

K 7. členu

Prepoved dopolnilnega krmljenja je neinvaziven pristop k upravljanju populacije in mora biti del običajnega upravljanja divjih prašičev. Prepoved dopolnilnega krmljenja vpliva tudi na zmanjšanje populacije, saj povečuje smrtnost v zimskih mesecih ter zmanjša kondicijo in plodnost spolno zrelih samic. Prepoved krmljenja lahko pripelje tudi do povečanja škod na kmetijskih pridelkih. Učinek prepovedi krmljenja je močno odvisen od zimskih vremenskih razmer in je najbolj viden v krajih s hladnejšim podnebjem in v manj ugodnih letih. V Sloveniji je trenutno z načrti lovsko upravljavskih območij na krmiščih, do katerih dostopajo tudi divji prašiči (krmišča za jelenjad, divjega prašiča in medveda), dovoljeno tako zimsko kot odvrčalno in privabjalno krmljenje.

Z ZAPK, kot nujni ukrep zaradi visokega tveganja za vnos APK v populacijo divjih prašičev, uvajamo prepoved krmljenja ŽSP na krmiščih, do katerih lahko dostopajo divji prašiči. Živalski proizvodi oziroma živalski stranski proizvodi predstavljajo veliko tveganje za prenos APK na daljše razdalje. V praksi to pomeni, da upravjalci lovišč na krmiščih, ki so registrirana v lovsko upravljavskih načrtih posameznih lovsko upravljavskih območij kot krmišča, na katerih se lahko polaga ŽSP (npr. krmišča /mrhovišča za medveda, male zveri, divjega prašiča), po uveljavitvi zakona ne bodo več smela krmiti ŽSP iz lastnih zbiralnic niti drugih ŽSP, če so bila za tako dejavnost registrirana pri UVHVVR. Tudi po uveljavitvi zakona bo na krmiščih, do katerih divji prašiči nimajo dostopa (krmišča za ujede) dovoljeno krmljenje ŽSP v skladu z dovoljenjem UVHVVR.

Na krmiščih, do katerih dostopajo divji prašiči, bo takoj po uveljavitvi ZAPK dovoljeno samo še zimsko krmljenje s silažo, senom in okopavinami In privabjalno krmljenje s krmo neživalskega izvora. Omejitve glede krmljenja s krmo neživalskega izvora se ne nanašajo na lovne obore.

K 8. členu

Da bi izboljšali osveščenost vseh lovcev glede izvajanja biovarnostnih ukrepov pri lovu in postopkov ravnanja z odstreljenimi divjimi prašiči, najdenimi poginulimi divjimi prašiči in ŽSP, ZAPK v 8. členu uvaja obvezo, da vsak upravljalec lovišča pripravi načrt ravnanja za lovce (v nadaljnjem besedilu: načrt).

Da bi upravljalcem lovišča olajšali pripravo načrtov, bo ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, v sodelovanju z UVHVVR, pripravilo predlogo načrta ravnanja za lovce in jo objavilo na spletni strani ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo. V načrtu bodo podrobno opredeljene naloge lovcev in določene bodo odgovorne osebe za izvajanje načrta pri posameznem upravljalcu lovišča. Načrt za zagotavljanje biološke varnosti mora upoštevati karakteristike lovišča (gozdovi, kmetijske površine, močvirja, prepletenost s cestami..), populacije divjadi na območju lovišča, lokacijo zbiralnic divjačine, lovskih prež in krmišč, razpoložljivost lovskih koč in drugih objektov.

V 8. členu ZAPK so predpisani biovarnostni ukrepi, ki jih morajo izvajati upravjalci lovišč pred pojavom APK v Republiki Sloveniji. Eden od osnovnih biovarnostnih ukrepov glede prenosa bolezni živali in zoonoz je kategorizacija ŽSP v lovskih zbiralnicah. Praviloma se ŽSP, ki nastanejo pri odstrelu zdrave divjadi, ki je po oceni lovskega preglednika primerna za dajanje na trg, kategorizirajo kot ŽSP kategorije 3. Te ŽSP morajo upravjalci lovišč oddati enemu od registriranih ali odobrenih nosilcev dejavnosti na področju ŽSP.

Patološko spremenjena tkiva ali organi, ki jih preglednik zavrže ob pregledu v zbiralnici, se kategorizirajo kot ŽSP kategorije 2, v skladu s točko (h) 9. člena Uredbe 1069/2009/ES, cela telesa in vse dele telesa vključno s kožami prostoživečih živali, za katere se sumi ali je potrjeno da so okužene z boleznijo, ki se prenaša na ljudi ali živali pa se kategorizirajo kot ŽSP Kategorije 1 v skladu s točko (a)(v) 8. člena Uredbe 1069/2009/ES.

V Republiki Sloveniji se zbiranje, predelava in odstranitev ŽSP kategorije 1 in 2 opravlja v

okviru javne gospodarske službe ravnanja z ŽSP kategorije 1 in 2, kar pomeni, da morajo upravljalci lovišč vse ŽSP kategorije 1 in 2 oddati koncesionarju družbi KOTO d.o.o., ki poskrbi za njihovo predelavo in odstranitev v skladu z Uredbo 1069/2009/ES.

Vsakemu od 423 upravljalcev lovišč in LPN pripada enkratno nadomestilo v višini 200 eurov za nakup sredstev za izvajanje načrta iz načrta upravljavca lovišča, kot so npr. oprema za: čiščenje in razkuževanje obutve in opreme, čiščenje in razkuževanje vozil pred in po lovu, kopanje psov ter nabava banjic ali/in vrečk za vleko/transport odstreljene živali od mesta odstrela do zbirnega mesta. Potem ko upravljalet lovišča objavi načrt na svoji spletni strani ali na sedežu upravljalca ali v aplikaciji Lisjak vložil zahtevek za izplačilo na ministrstvo. Ministrstvo bo pripravilo predloga obrazca zahtevka, ki bo dostopen na enotnem spletišču državne uprave.

Upravljalet lovišča mora načrt ravnanja redno posodabljalati. V primeru poslabšanja epizootiološke situacije v lovišču (lovišče na območju z omejitvami, primer APK v bližini) mora upravljalet lovišča načrt dopolniti oziroma posodobiti.

K 9. členu

Najpomembnejši ukrep za zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih je čimprejšnja najdba poginulih divjih prašičev, njihovo zbiranje in odstranitev iz lovišča. Prvi korak pri odkrivanju trupel je ozaveščanje lovcev in drugih zainteresiranih strani (predvsem gozdarjev, gozdnih delavcev, lastnikov gozdov, nabiralcev gozdnih sadežev, pohodnikov...), vključno s širšo javnostjo.

V 9. členu zakona je določen postopek prijave najdbe poginulega divjega prašiča. Da bi zagotovili čimbolj enostavno poročanje o najdbi, se vse prijave opravijo na telefonsko številko 112 - Center za obveščanje. Ob prijavi najditelj pove mesto najdbe (GPS koordinate pridobi s pomočjo mobitela) in svoje kontaktne podatke. Po prijavi najdbe in do prejetja nadaljnjih navodil mora najditelj vidno označiti mesto najdbe poginulega divjega prašiča. Če je bil najditelj v stiku s truplom domnevno okuženega divjega prašiča, mora čimbolj omejiti svoje gibanje, pri čemer ne sme vstopati na gospodarstva, kjer redijo domače prašiče; prav tako pa ne sme vstopati v obore z divjimi prašiči. Takoj po prihodu domov mora najditelj očistiti in po možnosti razkužiti obleko, obutev in opremo, ki je prišla v stik s sumljivo živaljo.

Center za obveščanje po prejemu prijave najdbe poginulega divjega prašiča informacije posreduje na številko DSNB, le ta pa VHS službi odredi odvoz poginulega divjega prašiča z mesta najdbe. DSNB VHS službi da tudi kontaktne podatke najditelja, da lahko da najditelju usmeritve in se z njim dogovori glede natančne lokacije in morebitne pomoči najditelja pri spravilu. Najditelju za najdbo in prijavo vsakega poginulega divjega prašiča pripada nadomestilo v višini 30 eurov neto. Če najditelj poleg obveznosti iz prejšnjega odstavka zagotovi tudi pomoč pri spravilu divjega prašiča do vozila in nakladanju na vozilo VHS službe, je zato upravičen do dodatnega nadomestila v višini 100 eurov neto na vsakega divjega prašiča. Nadomestilo najditelju oziroma upravljavcu lovišča ne pripada, kadar gre za najdbo povoženega ali zastreljenega divjega prašiča.

Pričakujemo, da bo glede na ocenjeno populacijo divjih prašičev Sloveniji (vsaj 30.000) in ob predpostavki, da je reden pogin med 10 – 20 % in da je najden vsak 10 poginuli divji prašič, v sistem javljenih okrog 300 najdb poginulih divjih prašičev, za katere bodo najditelji upravičeni do nadomestila. Nadomestila najditelju iz proračunskih sredstev plača UVHVVR na podlagi pravnomočne odločbe o nadomestilu. **Izplačana nadomestila naj ne bi presešla zneska 39.000 eurov.**

K 10. členu

Po prijavi najdenega poginulega divjega prašiča VHV služba zagotovi spravilo trupla poginulega divjega prašiča z mesta najdbe do vozila in opravi odvoz do območne enote VHS. Vsak trup poginulega divjega prašiča mora NVI vzorčiti na prisotnost APK. Izvajalec gospodarske javne službe (Koto d.o.o.) pa mora zagotoviti neškodljivo odstranitev kot ŽSP kategorije 1. Za izvedbo naštetih nalog bo za VHS službo in NVI potrebno zagotoviti sredstva za dodatno opremo in osebe. Na vsaki območni enoti NVI (6 enot- MS, PT, CE, KR, LJ, NM, NG) je treba zaposliti dodatnega higienika in nabaviti naslednjo opremo:

- vozilo pick up z nepropustno nadgradnjo in vitlom
- štirikolesnik, prikolica za prevoz štirikolesnika s prikolico (zaprta), "prikolica" za

štirikolesnik (za prevoz kadavrov v gozdu), vitla za štirikolesnik

- mobilne razkuževalne postaje;
- opremo za razkuževanje in razkužila;
- zaščitno obleko in obutev ter razkužila za osebno razkuževanje;
- vreče oziroma banjice za prenos oziroma prevoz poginulih divjih prašičev;
- tablične računalnike oziroma pametne telefone;
- drugo potrebno opremo.

Predvideni stroški dodatnega osebja NVI bodo znašali 197.184 eurov, stroški opreme za VHS službo (pick up, prikolice, štirikolesniki, razkuževalne postaje, banjice...) pa 524.160 eurov.

Stroški preiskav najdenih poginulih divjih prašičev bodo 33.543 eurov. Skupni stroški za izvedbo 10. člena znašajo **754.887 eurov**.

Oprema in osebje, ki ga bomo zagotovili za izvedbo 10. člena bo mogoče v primeru izbruha APK premestiti in opremiti zbirna mesta na območjih z omejitvami.

K 11. členu

Najdeni poginuli in povoženi divji prašiči lahko predstavljajo vir prenosa APK, zato je prepovedano odstranjevanje spodnjih čeljusti oziroma ločevanje drugih delov trupel.

K 12. členu

Rejci prašičev, predvsem tisti, ki redijo prašiče na prostem ali v izpustih, morajo v najkrajšem možnem času postaviti ograje, ki bodo onemogočale stik med divjimi in rejnimi živalmi na kmetijskem gospodarstvu. Postavitev ograje je eden osnovnih biovarnostnih ukrepov za izpuste ali pašnike, kjer so prisotni domači prašiči.

Ograje morajo biti zgrajene tako, da onemogočijo stik med divjimi in domačimi prašiči. Lahko so zidane, lahko pa so iz drugih materialov, npr. panelne ograje ustrezne višine, vkopane v tla in dodatno zaščitene z električno ograjo. Takšne ograje morajo nujno zagotoviti rejci v ekoloških rejah prašičev – tam je izpust namreč posebej zahtevan in rejci krškopoljskih prašičev – avtohtone pasme, ki se jih redi na tradicionalen način, z možnostjo, da so živali zunaj na pašniku ali v izpustu.

Namen 12. člena ZAPK ni postavljanje norm glede postavitve ograj, ki preprečujejo stik med domačimi in divjimi prašiči, ampak definiranje statusa teh ograj v povezavi z Gradbenim zakonom. V skladu z določbami 12. člena ZAPK se ograja šteje za pomožno kmetijsko gozdarsko opremo. Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.) v tretjem odstavku 1. člena določa, da se določbe tega zakona ne uporabljajo za graditev objektov, ki pomenijo agromelioracije ali kmetijsko-gozdarsko opremo v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča. Rejci prašičev lahko postavijo ograje tudi, če občinski prostorski akt tega ne dovoljuje.

Izjema velja za kmetijska gospodarstva s prašiči od uveljavitve tega zakona do preklica nevarnosti APK v Sloveniji.

K 13. členu

Potrebno je stalno ozaveščane javnosti glede tveganj, ki jih APK predstavlja za populacije domačih in divjih prašičev. V ta namen je potrebna izdelava letakov v več jezikih za sezonske in gozdne delavce.

Odpadki (predvsem tisti, ki vsebujejo živila živalskega izvora), ki jih odvržejo potniki, turisti ali vozniki ob prometnicah, lahko predstavljajo veliko tveganje za vnos APK na določeno območje. Zato je potrebno počivališča ob prometnicah opremiti z informativnimi tablam in ustreznimi kontejnerji za odpadke, ki jih redno prazni v skladu s frekvenco praznjenja, ki si jo določi upravljalec počivališča sam, pri tem pa mora upoštevati letni čas in obremenitev posameznega počivališča. Upravljavec počivališča mora dovoliti, da UVHVVR na počivališčih postavi in vzdržuje opozorilne table.

Sredstva v višini **91.820 eurov** za informacijski material, izobraževanja, pripravo in postavitve tabel se zagotovijo iz proračuna RS.

K 14. členu

Eno od ključnih vlog pri izvedbi nujnih ukrepov v primeru pojava APK pri divjih prašičih bodo imele skupine za iskanje poginulih divjih prašičev na določenih območjih z omejitvami in skupine za izvedbo izrednega odstrela. V te skupine bo generalni direktor Uprave (v primeru skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev) oziroma ministrstvo (v primeru skupine za izredni odstrel divjih prašičev) imenovalo člane upravljalcev lovišč in druge zainteresirane, ki bodo opravili usposabljanje v skladu S 14. členom zakona.

Usposabljanje je potrebno tudi za lovce, ki bodo izvajali odstrel divjih prašičev in ostale divjadi na območju z omejitvami, v kolikor bo to dovoljeno.

UVHVVR v sodelovanju z ministrstvom, Lovsko zvezo Slovenije in Zavodom za gozdove Slovenije pripravi in zagotovi izvedbo programov usposabljanj deležnikov ter izvajalcev določenih ukrepov iz tega zakona. Za izvedbo usposabljanj in izobraževanj, vključno s sredstvi za predavatelje ter lokacije usposabljanja ter vzpostavitev ter vodenje seznama usposobljenih oseb bo iz proračunske rezerve za UVHVVR potrebno zagotoviti cca 35.000 eurov. Po opravljenem usposabljanju in uspešno opravljanjem preverjanju znanja UVHVVR izda potrdilo in posameznika uvrsti v evidenco usposobljenih oseb. Seznam vsebuje ime in priimek, naslov in kontaktne podatke, datum rojstva, številko in datum potrdila. Evidenco usposobljenih oseb vodi UVHVVR.

K 15. členu

Člen opredeljuje skupino strokovnjakov, ki nudi strokovno podporo generalnemu direktorju UVHVVR glede določitve območij z omejitvami in ukrepov. Generalni direktor po potrditvi prvega primera skliče skupino strokovnjakov, ki vključuje veterinarje, lovce, biologe, epizootiologe in druge strokovnjake. Ne glede na to, da skupino strokovnjakov aktivira generalni direktor UVHVVR šele po potrditvi APK pri divjih prašičih v Sloveniji, je smiselno, da generalni direktor imenuje člane skupine strokovnjakov v 60. dneh po uveljavitvi ZAPK – glej 63. člen ZAPK.

K 16. členu

V členu so opredeljena območja z omejitvami, na katerih se izvajajo ukrepi iz tega zakona in ki jih na podlagi predloga skupine strokovnjakov določi generalni direktor Uprave. Pri določanju območij je potrebno upoštevati rezultate opravljene epizootiološke poizvedbe, geografsko razširjenost bolezni, populacijo divjih prašičev na določenem območju, obstoj naravnih ali umetnih ovir za premike divjih prašičev in druge dejavnike, ki lahko vplivajo na širjenje bolezni.

Po pojavu APK se določi okuženo območje, ki predstavlja območje okoli in vključno z lokacijo pojava APK, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz prvega odstavka 17. člena, za preprečevanje širjenja APK s tega območja. Območje se lahko glede na stopnjo okuženosti in razširjenost razdeli na podobmočja, kot na primer osrednje okuženo, širše okuženo ali okuženo območje s poostrenim nadzorom. Za vsako od območij se določijo ukrepi, ki se bodo izvajali. Na osrednjem okuženem območju, to je območju, kjer je bilo središče okužbe, se določijo najstrožji ukrepi, ki se glede na intenziteto lahko razlikujejo od ukrepov na ostalih podobmočjih okuženega območja. Obseg okuženega območja in podobmočij se spreminja oziroma prilagaja glede na razvoj epizootiološke situacije.

Okoli okuženega območja se vzpostavi nadzorovano območje, to je območje, na katerem okužba ni prisotna, se pa izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz prvega odstavka 17. člena, za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega območja na prosta območja (na območja, ki niso pod omejitvami) razen ukrepov iz prve alineje točke a) in 5. točke in tretje alineje točke b) prvega odstavka 17. člena tega zakona.

Poleg okuženega in nadzorovanega območja pa lahko generalni direktor Uprave na predlog skupine strokovnjakov določi tudi druga območja z omejitvami, kadar je to potrebno glede na tveganje za vnos oziroma širjenje bolezni.

Če pa je zaradi pojava APK ali njenega širjenja na območju sosednje države tveganje za vnos v Slovenijo zelo visoko (npr. se APK pri divjih prašičih v sosednji državi pojavi na oddaljenosti manj kot 50 km od državne meje), lahko generalni direktor Uprave določi območje z omejitvami, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov iz točke a) prvega odstavka 17. člena tega zakona, razen ukrepa izrednega odstrela divjih prašičev, tudi v primeru, ko APK v

Republiki Sloveniji še ni potrjena.

Območja določi generalni direktor Uprave z odločbo, ki vsebuje tudi grafični prikaz teh območij. Odločba se objavi z javnim naznanilom na oglasni deski organa in na enotnem državnem portalu e-uprava ter za širšo javnost tudi na spletni strani Uprave.

K 17. členu

V 17. členu so določeni ukrepi, ki se izvajajo na območjih z omejitvami. Glede na pristojnosti in vsebino posameznega ukrepa se le-ti ločijo na splošne ukrepe – ukrepi, ki se izvajajo na okuženem in nadzorovanem območju, pa tudi na drugih območjih z omejitvami in jih določi generalni direktor Uprave na predlog skupine strokovnjakov ter posebni ukrepi, ki zaradi svoje narave zahtevajo, da se ob njihovi določitvi za izvedbo pridobi tudi soglasje Vlade.

Glede na razvoj epizootiološke situacije se na predlog skupine strokovnjakov območja z omejitvami in ukrepi, ki se na posameznem območju z omejitvami izvajajo, lahko prilagodijo oziroma spremenijo.

To pomeni, da je v začetku pojava bolezni za učinkovito obvladovanje APK in nadzor potrebno določiti najstrožje ukrepe, kot npr. popolna prepoved lova na vso divjad na okuženem območju (ali delu okuženega območja), ki se nato z razvojem situacije lahko postopoma sprostijo in se določi le še popolna prepoved lova na divjega prašiča, na ostalo divjad pa se lov sprostijo pod določenimi pogoji.

Podrobneje so ukrepi obrazloženi v nadaljevanju.

K 18. členu

Povečana ogroženost oziroma pojav APK potegne za sabo veliko ukrepov, ki se ne nanašajo samo na lovce oziroma imetnike prašičev, temveč tudi širšo javnost (npr. določitev območij, na katerih veljajo določene prepovedi oziroma omejitve premikov oziroma gibanja ipd.), zato so mediji dolžni brezplačno objavljati sporočila, povezana z APK.

K 19 členu

Po potrditvi APK pri divjih prašičih, generalni direktor UVHVVR na podlagi predloga skupine strokovnjakov določi območja z omejitvami. Na teh območjih lahko izvajajo izredni odstrel divjih prašičev samo usposobljene osebe, v skladu s 14. členom tega zakona in ki posedujejo orožje ter imajo orožni list za lov v skladu z predpisom, ki ureja orožje. Če je na voljo več usposobljenih oseb od dejanski potreb glede na razmere imajo pri imenovanju v skupino za izredni odstrel prednost člani upravljavcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami. Vsaka skupina ima svojega vodjo, ki je dolžan pripraviti dnevno poročilo, ki vsebuje najmanj naslednje podatke: datum in čas trajanja aktivnosti, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah odstreljenih divjih prašičih ter morebitne težave. Poročilo mora biti priložen izpis iz aplikacije, ki jo poleg ostale opreme, ki omogoča načrtovanje, beleženje in sledenje gibanja skupine za izredni odstrel ter lokacije odstreljenih divjih prašičev, zagotovi UVHVVR. Izpis iz te aplikacije je tudi podlaga za pripadajoča nadomestila povezana z izrednim odstrelom divjih prašičev.

Ministrstvo posameznikom v skupini za izredni odstrel lahko poleg umetnih virov svetlobe, katerih uporaba se lahko dovoli že v skladu z veljavno lovsko zakonodajo, dovoli tudi uporabo posebne opreme za orožje, kot so: naprave za dušitev zvoka (poka), cevi z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenim izključno za namestitvev dušilca, strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo (termovizija) ali namerilnike s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, , pasti ali brezpilotne zrakoplove. Slednji se lahko uporabljajo izključno za iskanje divjih prašičev. Posebno opremo, puške z risano cevjo, strelivo in lovke lahko nabavi ZGS, ki po potrebi preda to opremo v hrambo in skladiščenje Ministrstvu za obrambo oziroma Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR).

Na območju z omejitvami je dovoljena tudi uporaba lovsk, ki se je v nekaterih državah izkazala kot ena najboljših metod za hitro zmanjšanje stalezja populacije divjih prašičev. V Belgiji so npr. na okuženem območju kar četrtno odvzema naredili z uporabo pasti. Material in opremo za postavitvev pasti zagotovi ZGS. V skladu s 5. odstavkom 43.člena Zakona o divjadi in lovstvu je odlov divjadi je dovoljen v znanstveno-raziskovalne in druge namene v širšem

javnem interesu, na podlagi dovoljenja in pod pogoji, ki jih določi minister. Izvajanje ukrepov za eradikacijo APK pri divjih prašičih je ukrep v javnem interesu. Ker gre za izvajanje ukrepa za eradikacijo, je potrebno ujetе divje prašiče usmrtiti, preiskati na APK, trupla pa neškodljivo odstraniti kot ŽSP K1. Usmrtitev ujetih divjih prašičev v lovkah lahko izvajajo le usposobljene osebe iz prvega odstavka tega člena v skladu z navodilom UVHVVR.

Članom skupine za izredni odstrel pripada nadomestilo v višini 17 eurov na uro. Podrobnejši pogoji, naloge in način izplačila bodo določeni s pogodbo med posameznimi člani skupine za aktivno iskanje divjih prašičev in ministrstvom. Sredstva za ta namen se zagotovijo iz proračuna RS.

V primeru, da v skupinah za izredni odstrel ni dovolj usposobljenih oseb, MKGP v skupino za izredni odstrel lahko imenuje predstavnike ZGS. MKGP zagotovi ZGS finančna sredstva za nadomestne zaposlitve v ekvivalentu imenovanih oseb v skupino za izredni odstrel in dodatnih stroškov že zaposlenih, ki nastanejo zaradi opravljanja del, povezanih z izrednim odstrelom. Pred začetkom imenovanja morajo tudi te osebe opraviti usposabljanje.

V skupini za izredni odstrel divjih prašičev naj bi sodelovalo vsaj 30 usposobljenih oseb. Strošek za delo skupine za izredni odstrel divjih prašičev bo znašal cca 459.000 eurov ((150 dni x 6 ur x 17 eurov x 30 oseb). Če bodo sodelovali tudi zaposleni ZGS pa bomo za njihove stroške rabili še cca 50.000 eurov letno.

K 20. členu

Poleg možnosti za uporabo enega ali več sredstev iz drugega odstavka 21. člena tega zakona (naprave za dušitev zvoka (poka), puške z risano cevjo z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenim za namestitev dušilca, strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnike s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrjujejo na orožje ali so njegov sestavni del, naboji; umetne vire svetlobe, lovke z ustrezno upremo, brezpilotne zrakoplove) mora imeti skupina za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev na voljo vsaj še naslednjo opremo in sredstva:

- terenski avto za prevoz izvajalcev odstrela v lovišče s prikolico za prevoz odstreljenih divjih prašičev do zbirnega centra;
- štirikolesnik s prikolico, banjice ali vreče za transport odstreljenih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila;
- zaščitne obleke;
- razkužila;
- markice z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti odstreljenega divjega prašiča;
- obrazce, računalnike, mobilne telefone;
- tehtnico za tehtanje odstreljenih divjih prašičev;
- orožje ustreznega kalibra v skladu s predpisom, ki ureja vrste in moč lovskega orožja, način zasledovanja in usmrtitve ranjene živali ter višino odškodnine na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom;
- primerno optiko;
- drugo opremo.

Oprema, ki se hrani na enotah NVI, se v času izvajanja nujnih ukrepov premesti na zbirna mesta. Orožje se hrani v skladu s predpisi, ki urejajo uporabo strelnega orožja.

Stroški za nabavo in vzdrževanje opreme in sredstev za skupini iz 22. in 23. člena zakona bodo znašali 376.010 eurov in se zagotovijo iz proračuna RS.

K 21. členu

Omejitev lova oziroma prepoved lova divjih prašičev na določenem območju z omejitvami ali njegovih delih je ukrep, ki lahko pomaga zmanjšati verjetnost za širjenje bolezni zunaj okuženega območja, in sicer na dva načina:

(a) z izogibanjem vznemirjanja in prostorskih premikov živali ter

(b) s popolno izključitvijo tveganja, povezanega z iztrebljanjem in prevozom ustreljenih živali.

Ta ukrep je treba dopolniti z iskanjem, odstranjevanjem in neškodljivim uničenjem trupel divjih prašičev, da se zmanjša obremenitev okolja z okužbo. Ukrep prepovedi lova je upravljavski pristop, ki je hiter in izvedljiv, vendar ga lovci ne sprejmejo zlahka. Možni neželeni učinki (povečanje škode v kmetijstvu, vmesno povečanje populacije in pomanjkanje diagnostičnega materiala odstreljenih živali) niso pomembni zaradi visoke smrtnosti, ki jo povzroča APK. V nekaterih okoliščinah, zlasti v primerih pomanjkanja sredstev, je prenehanje tako krmljenja kot lova relativno varna in stroškovno ugodna rešitev upravljanja za lovišča, ki jih je prizadela APK, v primerjavi z drugimi pristopi, ki vključujejo aktivno zmanjševanje populacije in zahteve po vzpostavitvi dragih ukrepov za biološko varnost.

Po potrditvi APK pri divjih prašičih, generalni direktor UVHVVR na podlagi predloga skupine strokovnjakov določi območja z omejitvami. Na ožjem območju, kjer je prisotna okužba se lahko na predlog skupine strokovnjakov prepove oziroma omeji lov na vso divjad in zavarovane prosto živeče živalske vrste. Za prepoved lova na divjad (to so vrste, ki jih je dovoljeno loviti) MKGP izda odločbo o prepovedi oziroma omejitvi lova divjadi upravljavcem lovišč na določenem območju z omejitvami. Ker gre v tem primeru za nujen ukrep, ki je ključen za uspešno izkoreninjenje bolezni, sprožitev upravnega spora zoper odločbo o prepovedi oziroma omejitvi lova ne sme zadržati izvršitve.

Poleg tega vsi veljavni načrti upravljanja z divjadjo prenehajo veljati, saj zaradi prepovedi oziroma omejitve lova od upravljavcev lovišč ni mogoče pričakovati načrtovane izvedbe planov odstrela in del v življenjskem okolju divjadi. Kljub prepovedim lova na zavarovane vrste iz tega člena pa je v izrednih primerih (kot je npr. ogrožanje življenje ljudi), lov na zavarovano prosto živečo živalsko vrsto dovoljen. V času prepovedi lova, ko upravljavci lovišč ne morejo redno upravljati s populacijami v skladu z načrti, lahko škode od divjadi vseeno nastajajo. Ker te škode ne morejo poravnati upravljavci lovišč, se sredstva za nadomestila za povzročeno škodo, ki jo povzroči divjad na kmetijskih in gozdnih kulturah, v času prepovedi lova, zagotovijo iz proračuna RS. MKGP izplačuje to škodo v skladu s postopkom za uveljavljanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah od upravljavca lovišča. To pomeni, da oškodovanec pisno prijavi škodo pooblaščenцу upravljavca. Pooblaščenec upravljavca in oškodovanec se v osmih dneh od pisne prijave škode sporazumeta o višini odškodnine, ki jo pooblaščenec upravljavca posreduje na MKGP, ki nato izvrši izplačilo. Sredstva pridobi MKGP iz proračuna RS. Na določenem območju z omejitvami bodo lov lahko izvajali tudi člani upravljalcev lovišč, ki bodo opravili usposabljanje. Odstreljene divje prašiče bodo v tem primeru morali upravjalci lovišč neiztrebljene dostaviti do zbirnih mest, kjer jih bodo stehali in vzorčili na APK. Odstrel pod posebnimi pogoji in transport odstreljenega divjega prašiča za upravjalca lovišč predstavlja dodaten strošek, zato bodo za vsakega odstreljenega divjega prašiča, dostavljenega na zbirno mesto, upravičeni do plačila v višini 50 eurov. Pričakujemo, da bodo upravjalci lovišč odstrelili maksimalno 2.000 divjih prašičev, kar pomeni, da bo za plačilo nadomestil potrebno zagotoviti 100.000 eurov.

V primeru prepovedi lova v loviščih s posebnim namenom, ki so v upravljanju Zavoda za gozdove Slovenije in ki se financirajo iz dohodka od divjadi ter iz dohodka od poslovanja lovišč s posebnim namenom, ministrstvo zagotovi finančna sredstva za delovanje na podlagi dejansko realiziranih prihodkov in odhodkov LPN. Mesečni zahtevki za izplačilo sredstev ZGS pošlje na ministrstvo, ki sredstva pridobi iz proračuna RS. Potrebna sredstva za plače zaposlenih v LPN so 50.000 eurov.

K 22. členu

Na določenem območju z omejitvami je iztrebljanje (evisceracija) divjih prašičev v lovišču prepovedano. Po odstrelu je treba neiztrebljenega divjega prašiča dostaviti do zbirnega mesta, kjer se opravi tehtanje in iztrebljanje, če se kasneje trupi divjih prašičev, ki so negativni na APK, lahko uporabijo za prehrano ljudi. ŽSP, ki izvirajo od divjih prašičev (črevesje in vsi deli divjega prašiča, ki se ne uporabijo za prehrano ljudi), se kategorizirajo, zberejo in odstranijo kot ŽSP kategorije 1 v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009. ŽSP kategorije 1 na zbirnem mestu prevzame izvajalec gospodarske javne službe.

Stroški zbiranja in odstranitve ŽSP kategorije 1 z zbirnih mest se izvajalcu gospodarske javne službe plačajo iz proračuna RS.

K 23 členu

Dopolnilno krmljenje je zelo razširjena in zelo priljubljena praksa upravljanja populacije, za

katero je znano, da pomembno prispeva k rasti populacije divjih prašičev. Kadar koli je cilj strateškega upravljanja občutno zmanjšanje števila divjih prašičev, je treba kot prvi in najbolj izvedljiv ukrep izvesti strogo omejitev dopolnilnega krmljenja. Da bi olajšali lov z lovskih opazovalnic, je treba zagotoviti hrano (kot vabo in ne za preživetje), vendar pa je treba bistveno zmanjšati količino te hrane. Samodejni krmilniki, ki so na voljo na tržišču, so še posebej koristni, saj lahko pomagajo zmanjšati količino hrane, ki je zagotovljena v določenem času, in zmanjšajo dostopanje ljudi do krmišč, kar je koristno za organizacijo lova, pa tudi za zmanjšanje vznemirjanja živali in tveganja za širjenje okužbe iz kraja v kraj, ki ga povzročijo ljudje. Kot vabe se lahko na loviščih namesto pretiranega zagotavljanja hrane uporabijo solni lizalni kamni, ki pogosto učinkovito privabijo divje prašiče. Druga rešitev, ki zmanjša vnos hrane, vendar je privlačna za živali, da dlje časa ostanejo na določenem mestu, je uporaba naprav, ki otežujejo dostop do hrane (npr. „krmni valji za divje prašiče“ in podobno). V smernicah držav članic EU je npr. postavljena meja 10 kg na 1 km² na mesec. Ker je taka zahteva v praksi težko izvedljiva in omogoča različne interpretacije, smo v ZAPK vključili določbo, ki omejuje količino krme na posamezno krmišče in sicer 2 kg na krmišče na dan.

Na območju z omejitvami je na krmiščih za prosto živeče živali prepovedano krmljenje z ŽSP. Da pa bi lahko opravili izredni odstrel divjih prašičev na določenem območju omenjena omejitev glede količine krme neživalskega izvora ne velja za privabljalno krmljenje na območju, kjer se izvaja izredni odstrel divjih prašičev.

Omejitev glede količine krme tudi ne velja za krmišča v lovnih oborah. V oborah je količina naravne krme omejena, zato bi prepoved krmljenja oziroma omejitev krmljenja lahko ogrozila preživetje divjih prašičev v obori.

K 24 členu

Običajno se APK pri divjih prašičih na območjih prostih boleznih najprej odkrije z najdbo mrtvega divjega prašiča. Po odkritju prvega okuženega divjega prašiča z APK, je treba z aktivnim iskanjem trupel določiti obseg okužbe, ki bo v pomoč pri oblikovanju in določanju območij z omejitvami. Meje območij z omejitvam morajo upoštevati meje vključenih lovišč, saj bodo te predstavljale glavne enote upravljanja in izvajanja ukrepov.

Osebe, ki je zadolženo za iskanje poginulih divjih prašičev, prevoz trupel ali njihovo odstranitev, mora biti usposobljeno glede APK in biološke varnosti ter ustrezno opremljeno (tj. nositi oblačila za enkratno uporabo in pokrivala za obutev oziroma oblačila in obutev, ki so enostavna za čiščenje in razkuževanje). Osebe, ki pri tem sodeluje, ne sme imeti neposrednega stika z domačimi prašiči vsaj 72 ur.

Člen določa aktivno iskanje poginulih divjih prašičev, ki se izvaja na določenem območju z omejitvami in na območju, ki ga zaradi bližine pojava APK v sosednji državi določi generalni direktor UVHVVR.

Iskanje izvajajo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev, ki jih sestavljajo usposobljeni člani upravljalcev lovišč oziroma druge usposobljene osebe, ki so opravile usposabljanje, in so vpisane na seznam usposobljenih oseb ter jih imenuje direktor OU UVHVVR.

V kolikor je na voljo več usposobljenih oseb od dejanskih potreb glede na razmere, imajo pri imenovanju v skupino prednost člani upravljalcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami.

Vsaka skupina ima svojega vodjo, ki je dolžan po vsakem iskanju pripraviti poročilo, ki vsebuje najmanj naslednje podatke: datum in čas trajanja iskanja, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah najdenih poginulih divjih prašičih ter morebitne težave pri opravljanju iskanja.

Poročilu mora biti priložen izpis iz aplikacije, ki jo poleg ostale opreme, ki omogoča planiranje, beleženje in sledenje gibanja skupine ter lokacije najdenih poginulih divjih prašičev, zagotovi UVHVVR. Izpis iz te aplikacije je tudi podlaga za izplačilo nadomestil povezanih z aktivnim iskanjem poginulih divjih prašičev.

Članom skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev pripada nadomestilo v višini 15 eurov na uro. Podrobnejši pogoji in način izplačila se bodo določili s pogodbo med posameznimi člani skupine za aktivno iskanje divjih prašičev in direktor UVHVVR. Sredstva za ta namen se zagotovijo iz proračuna RS.

Tudi v času aktivnega iskanja poginulih divjih prašičev velja obveznost prijave vsakega najdenega poginulega divjega prašiča tudi za posameznika, ki ni član skupine za aktivno

iskanje poginulih divjih prašičev – uporabljajo se določbe 9 člena tega zakona.

Najdene poginule divje prašiče iz lovišča do zbirnega mesta odpelje VHS ob pomoči članov skupine za iskanje. NVI na zbirnih mestih opravi vzorčenje vseh najdenih poginulih divjih prašičev.

V primeru, da v skupinah za iskanje poginulih divjih prašičev, ni dovolj usposobljenih oseb, MKGP v skupino za iskanje poginulih divjih prašičev lahko imenuje predstavnike ZGS oziroma predstavnike drugih javnih služb v kmetijstvu in gozdarstvu, za kar jim MKGP zagotovi tudi finančna sredstva za delovanje. MKGP ta sredstva pridobi iz proračuna RS. To so finančna sredstva za nadomestne zaposlitve v ekvivalentu imenovanih oseb v skupino za iskanje poginulih divjih prašičev in dodatni stroški že zaposlenih, ki nastanejo zaradi opravljanja del, povezanih z iskanjem poginulih divjih prašičev. Pred začetkom imenovanja morajo tudi te osebe opraviti usposabljanje.

V skupinah za iskanje naj bi sodelovalo vsaj 60 usposobljenih oseb. Področje, ki ga bo potrebno preiskati znaša najmanj 20.000 ha. En iskalec lahko dnevno preišče okrog 40 ha. Strošek za delo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev bo znašal cca 810.000 eurov (150 dni x 6ur x 15eurov/h x 60 oseb). Če bodo sodelovali tudi zaposleni ZGS in drugih strokovnih služb pa bomo za njihove stroške potrebovali še cca 50.000 eurov letno

K 25 členu

Imenovane usposobljene osebe iz 20 člena bodo iskanje izvajale v skupinah po 6 do 12 oseb. Iskanje se bo izvajalo po načrtu, ki ga pripravi vodja zbirnega mesta v sodelovanju z DSNB. Skupina se praviloma zbere na zbirnem mestu, kjer se preobleče v delovna oblačila in obutev. Vsak član skupine mora biti opremljen z napravo za sledenje, pri sebi mora imeti zaščitni kombinezon, obujke in rokavice ter trakove oziroma sprej za označbo mesta najdbe in markice za označitev najdenega poginulega divjega prašiča. Delo skupine za iskanje poteka v tesnem sodelovanju z vodjo zbirnega mesta in uslužbenci NVI, prisotnimi na zbirnem mestu.

Člani skupine o najdenih divjih prašičih obvestijo vodjo zbirnega mesta, ki na mesto najdbe pripelje potrebno opremo za odvoz in varno odstranitev trupla najdenega poginulega divjega prašiča iz lovišča. Člani skupine, ki pomagajo pri odstranjevanju trupel najdenih poginulih divjih prašičev, se morajo pred rokovanjem s trupli preobleči v zaščitno obleko. Delavec NVI zagotovi, da se mesto najdbe razkuži in poskrbi, da se uporabljena zaščitna obleka po opravljenem delu zbere in odpelje na zbirno mesto in na uničenje.

Skupina za iskanje poginulih divjih prašičev mora imeti vsaj naslednjo opremo in sredstva:

- terenski avto za prevoz skupine v lovišče s prikolico za prevoz poginulih divjih prašičev do zbirnega centra;
- štirikolesnik s prikolico, banjice ali vreče za transport najdenih poginulih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila;
- zaščitne obleke;
- markice z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti najdenega poginulega divjega prašiča;
- obrazce, računalnik, mobilne telefone.

Opremo hranijo in vzdržujejo enote NVI. V času, ko se izvajajo aktivnosti, se oprema nahaja na zbirnih mestih za zbiranje poginulih in odstreljenih divjih prašičev.

Stroški za nabavo in vzdrževanje opreme se zagotovijo iz proračuna RS.

K 26. členu

Vse odstreljene divje prašiče mora NVI pri sprejemu na zbirno mesto ali v lovsko zbiralnico stehitati neiztrebljene (preden se opravi evisceracija, če se le-ta izvede).

Na območju z omejitvami, kjer je lov na divjega prašiča dovoljen (ne izredni odstrel, ki ga izvajajo skupine), je treba vse odstreljene divje prašiče laboratorijsko preiskati. Če so rezultati preiskav pozitivni na APK, je treba trup neškodljivo uničiti. Prav tako je treba uničiti vse trupe, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK.

Upravljevec lovišča je upravičen do izplačila odškodnine za uničene trupe odstreljenih divjih prašičev iz prvega in drugega odstavka tega člena, če:

- a. izvaja predpisane nujne ukrepe,

b. vodi predpisane evidence in

c. izvaja biovarnostne ukrepe pri lovu, kot so določeni v načrtu iz 8. člena tega zakona.

Višina odškodnine za uničene neiztrebljene trupe do vključno 70 kg znaša 50 eurov, za ostale neiztrebljene odstreljene divje prašičev, težje od 70 kg, pa 100 eurov.

Postopek za izplačilo odškodnine za uničene trupe se uvede na zahtevo upravljavca lovišča, ki jo ta vloži pri območnem uradu UVHVVR. Vloga mora vsebovati:

- podatke o upravljavcu lovišča (ime in naslov, davčno številko, odgovorno osebo, številko tekočega računa);
- zahtevano višino odškodnine s seznamom odstreljenih divjih prašičev in težo neiztrebljenih divjih prašičev;
- potrdilo vodje zbirnega mesta o teži odstreljenega divjega prašiča.

O vlogah odloča uradni veterinar pristojnega OU UVHVVR. Nadomestilo mora biti izplačano najpozneje v treh mesecih po nastanku škode.

Za izvedbo tega člena bo potrebno zagotoviti 1.243.100 eurov, od tega 1.118.100 eurov za laboratorijsko diagnostiko, 125.000 eurov za odškodnine za uničene odstreljene divje prašiče na območju z omejitvami.

K 27. členu

Če na določenem območju z omejitvami odvoz trupel poginulih divjih prašičev do zbirnih mest ni mogoč ali ni dovoljen, generalni direktor UVHVVR na predlog skupine strokovnjakov določi izredne načine odstranjevanja trupel poginulih divjih prašičev v skladu z 19. členom Uredbe 1069/2009/EU.

Odstranjevanje trupel iz prejšnjega odstavka izvede skupina za iskanje trupel poginulih divjih prašičev iz 20. člena tega zakona. Izvedba zakopavanja se kot dodatne ure plača usposobljenim osebam za iskanje trupel poginulih divjih prašičev. Za ta namen se planira 2000 eurov.

K 28. členu

Za preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganja za širjenje APK s prostorskimi premiki divjih prašičev se lahko na območjih, ki jih na podlagi predloga skupine strokovnjakov s sklepom določi generalni direktor UVHVVR, postavijo ograje oziroma odvrata. Postavitev ograj ima za cilj upočasnitev širjenja APK s premiki divjih prašičev (in ne ograditev okuženega območja), zato je treba pri določanju postavitve ograj upoštevati predvsem ustaljene poti premikov metapopulacij divjih prašičev na določenih območjih. Postavitev mreže ograj (in ne ograditev določenega območja v celoti) vključno z izvajanjem izrednega odstrela na okuženem območju se je izkazalo kot najučinkovitejši način za izkoreninjenje APK (Češka, Belgija).

Gradnja zanesljive in dolgotrajne ograje, ki preprečuje prehod divjih prašičev, zahteva sredstva, čas in trud. Za učinkovito omejitev gibanja divjih prašičev morajo biti ograje izdelane iz pletene žičnate mreže, visoke najmanj 1,5 metra (kakršna je mreža za preprečevanje škod divjega prašiča na poljščinah). Lahko so opremljene z deli bodeče žice na vrhu in straneh mreže. Elektrifikacija ograje povečuje njeno učinkovitost. Kot ukrep, katerega cilj je fizično preprečevanje oziroma omejevanje premikov divjih prašičev divjih prašičev znotraj območij z omejitvami ter med okuženimi in prostimi območji, mora oblika ograje upoštevati tudi verjetni pritisk nanjo zaradi različnih dejavnikov, kot so: prisotnost gonečih se samic ali zelenega vira hrane/lakote, potreba po zavetju zaradi kotitve ali želja pobegniti pred grožnjami, kot so lov ali druga sredstva preganjanja. Kjer je teren grob, kamnit ali drugače težko dostopen (npr. mokrišča, območja gostega gozda in podobno), je postavitev takšne ograje težavna, njena hitra postavitev kot odziv na primere APK pri divjih prašičih pa je zelo zahtevna ali celo neizvedljiva.

Pri postavitvi ograj mora strokovna skupina skrbno oceniti učinkovitost preprečevanja širjenja APK in dolgoročne ekološke posledice obsežnega ograjevanja, vključno z upoštevanjem, da taki ukrepi niso v skladu z naravo in koncepti ohranjanja prostoživečih živali.

Na trgu so na voljo različne vrste modelov odvrtilnih električnih ograj, ki so za divje prašiče moteče. Obstajajo tako trajne kot prenosne rešitve, vključno z avtonomnimi sistemi z

napajanjem na sončno energijo. Večina električnih ograj je bila razvita za uporabo v naseljenih območjih za sezonsko zaščito relativno majhnih parcel s pridelki, vrtovi in lastnino pred poškodbami zaradi napadov divjih prašičev. Čeprav električna ograja pogosto učinkovito preprečuje škodo na pridelkih, pa ne more zagotoviti dolgoročne zaščite večjih in bolj nenaseljenih območij. Električna ograja zahteva napor pri postavitvi, sistem za redno oskrbo z električno energijo, vsakodnevni nadzor in vzdrževanje. Njihova celoletna uporaba v težjih podnebnih razmerah, kjer imamo sneg in temperature pod lediščem, je težavna. Funkcionalnost ograje lahko tudi močno ogrozijo večje vrste prostoživečih kopitarjev kot so jeleni. Električne ograje ne prenesejo veliko pritiska in ne zaustavijo v celoti premikov živali. Lahko zmanjšajo celotno količino premikov, ne pa živali, ki jih žene lakota, preganjanje in spolno zanimanje.

Odvračala so lahko kemična, vizualna, zvočna ali njihove kombinacije. Študije in praktične izkušnje v več prizadetih državah z APK na splošno ugotavljajo, da je samo uporaba odvrtačal precej neučinkovito sredstvo za odvrtačanje divjih prašičev in zmanjševanje škod na pridelkih. Učinkovitost odvrtačal pa se izboljša v kombinaciji z ograjami.

Nabavo, postavitve, vzdrževanje, prestavitve in odstranitve ograj oziroma odvrtačal iz prejšnjega odstavka zagotovi UVHVVR, javno naročilo pa objavi Ministrstvo za javno upravo. Javno naročilo bi bilo smotno izvesti že pred pojavom APK v Sloveniji, saj bi nam to omogočalo hitro reakcijo v primeru potrditve APK in sprejemu odločitve, da je postavitve ograj potrebna.

Ograje oziroma odvrtačala se v največji možni meri postavijo na zemljiščih v državni oziroma občinski lasti in ob občinskih in državnih cestah, če pa okoliščine konkretnih postavitve ograj oziroma odvrtačal to zahtevajo, pa tudi na zemljiščih v zasebni lasti. Lastniki in posestniki zemljišč so dolžni dopustiti postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrtačal. Vsakdo se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrtačal. UVHVVR lastnike obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih. Zaščitne ograje oziroma odvrtačala se odstranijo takoj, ko niso več potrebni za izvajanje ukrepov iz tega zakona.

Ograje se štejejo kot pomožna kmetijsko-gozdarska oprema iz 3.č člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17) in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitve je dopustna ne glede na določila občinskih prostorskih aktov. Za postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrtačal se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, in prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode. Postavitve ograj ne bo imelo znatnih vplivov na habitate in vrste, saj se bodo predvidoma postavljale izven strnjjenih gozdnih površin, po možnosti ob poteh in cestah z namenom ustavitve širjenja APK oziroma preprečevanja večjih migracij in disperzije divjih prašičev. Ograje bodo postavljene krajše časovno obdobje (nekaj mesecev), ko se bodo znotraj ograjenega območja izvajali različni ukrepi za izkoreninjenje APK. Ograje naj ne bi bile preveč moteč dejavnik z vidika vznemirjanja prosto živečih živali, kar se je pokazalo tudi po postavitvi ograj na meji z Republiko Hrvaško, kjer so bile postavljene dosti višje ograje in rezilna žica. Iz navedenih razlogov menimo, da postavljene ograje ne bodo vplivale na cilje ohranjanja ter na celovitost zavarovanega območja in njegovih habitatov.

Ograja mora omogočati dostop imetnikom zemljišč do svojih zemljišč in prebivalcem na območju dostop do njihovih prebivališč, razen, če veljajo omejitve iz 26. člena tega zakona.

Sredstva za nabavo, postavitve, nadzor in vzdrževanje, prestavitve in odstranitve ograje oziroma odvrtačal ter nadomestila iz prejšnjega odstavka se zagotovijo iz proračuna RS. Računamo, da bi bil strošek za meter postavljene ograje cca 25 eurov. Za izvedbo ukrepa bi potrebovali najmanj 60 km ograje, kar znaša cca 1.400.000 eurov. Lastniki oziroma posestniki zemljišč preko katerih poteka ograja so upravičeni do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča. Omenjena nadomestila naj ne bi presejala 30.000 eurov letno. Za plačilo odškodnin za služnost v javno korist planiramo cca 100.000 eurov letno.

Zakon predvideva, da je možno ograjo postaviti tudi na območju, ki ga zaradi bližine pojava APK v sosednji državi določi Vlada Republike Slovenije na predlog generalnega direktorja UVHVVR. Verjetno bi se v Sloveniji take možnosti poslužili v primeru, če bi se primeri APK pri divjih prašičih pojavili na območju katere od sosednjih držav, v razdalji manjši od 50 km od meje.

K 29. členu

Če je zaradi postavitve, namestitve, uporabe, vzdrževanja ograj oziroma odvrtača potrebna uporaba zemljišč, so do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo) po tem zakonu upravičeni naslednji upravičenci: lastnik zemljišča ali oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi najemne ali zakupne pogodbe. Do nadomestila bo načeloma upravičen lastnik zemljišča. Če bo zemljišče v uporabi osebe, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi najemne ali zakupne pogodbe bo do nadomestila upravičena ta oseba. Pravica do nadomestila ni razširjena na pravico uporabe zemljišča iz katerega koli pravnega naslova, temveč le v primeru dlje časa trajajočih in tipičnih pravnih razmerij (npr. pravica do užitka, rabe, najema ali zakupa). Medsebojni odnosi med lastnikom in drugimi uporabniki, ki po tem zakonu niso upravičenci, se bodo urejali med lastnikom in temi uporabniki.

V zakonu navedeni subjekti so upravičeni do nadomestila, če se kot sredstvo iz 28. člena namesti, uporablja vzdržuje ograja oziroma odvrtačo, ki onemogoča redno rabo zemljišč. To pomeni, da že sam zakon določa primer, ko so izpolnjeni pogoji za pridobitev nadomestila. Gre namreč za tako očitno omejitev redne rabe zemljišč, da je nadomestilo upravičeno.

Tretji odstavek določa, da je, če za isto zemljišče uveljavlja nadomestilo več upravičencev za isto časovno obdobje, do nadomestila upravičen tisti, ki ima v tem obdobju pravico uporabljati to zemljišče.

V četrtem odstavku so določena upravičenja v primeru, kadar gre za solastnino oziroma skupno lastnino.

K 30. členu

Prvi odstavek določa, da bo upravičenec do nadomestila lahko zahteval nadomestilo do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Kot pristojni organ za določanje višine nadomestila se določa upravna enota, na območju katere leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo. Zaradi racionalizacije postopkov je določen tudi odstop od krajevne pristojnosti, če zemljišče leži na območju dveh upravnih enot ali če upravičenec do nadomestila uveljavlja nadomestilo za več zemljišč, ki ležijo na območju dveh ali več upravnih enot. V teh primerih je za vsa zemljišča pristojna ena izmed upravnih enot, na območju katere leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo. Upravičencu je tako dana možnost in obveznost, da nadomestilo za vsa zemljišča uveljavlja le na eni upravni enoti, in sicer tisti, ki jo izbere. Če bo upravičenec zahtevo za nadomestilo vložil na več upravnih enot, bo zahtevi odločala upravna enota, ki je prva prejela zahtevo. Na podlagi tega določila med upravnimi enotami ne o treba sklepati sporazumov o pristojnosti, če zemljišča ležijo na območju več upravnih enot temveč bo postopek takoj začela in o zahtevi odločala upravna enota, ki je prva prejela zahtevo.

Drugi in tretji odstavek določata vsebino zahteve. Postopek se bo začel na zahtevo upravičenca do nadomestila, ki bo uveljavljal svojo pravico do nadomestila. Vlogi bo upravičenec do nadomestila navedel podatke o lastništvu ali drugi stvarni pravici, najemu ali zakupu oziroma podatke o zemljišču in opis posega na zemljišče. Upravičenec, ki zemljišče uporablja na podlagi najemne ali zakupne pogodbe, priloži tudi fotokopijo najemne oziroma zakupne pogodbe, če ti podatki niso razvidni iz uradnih evidenc.

Ker imajo podatke o obsegu posegov pristojni državni organi, predvsem tisti ki je izvedel poseg na zemljišču, bo v skladu s četrtem odstavkom upravna enota podatke, ki jih potrebuje za določanje višine nadomestila, pridobila od Uprave, ki odreja in usklajuje vse dejavnosti. Upravna enota bo o zahtevi praviloma odločila na podlagi tako predloženih podatkov in o svojih ugotovitvah predhodno obvestila upravičenca do nadomestila. Če se upravičenec do nadomestila z ugotovitvami ne bo strinjal, ima možnosti, da v prekluzivnem roku petnajstih dni v postopku dokazuje nasprotno. Predlagatelj meni, da je ta postopek zasnovan tako, da upošteva načeli gospodarnosti in pospešitve postopka.

Peti odstavek določa pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Šesti odstavek določa, da se višina nadomestila določi na podlagi metodologije, ki je glede na obseg posega na zemljišču, boniteto zemljišča v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, in vrsto dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč določena v Prilogi I tega zakona. Namen take ureditve je da se določijo takšna merila, ki omogočajo hitro in enostavno določanje nadomestil v upravnem postopku. Pri določitvi višine nadomestil se bodo upoštevali boniteta zemljišča, obseg posega in vrsta dejanske rabe.

V sedmem odstavku je določeno, da se nadomestilo odmeri za preteklo koledarsko leto in sicer za obdobje, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Če se upravičenec do nadomestila med koledarskim letom spremeni, je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na trajanje njegovega upravičenja v koledarskem letu.

Osmi odstavek določa, da nadomestilo izplača Uprava po pravnomočnosti odločbe upravne enote na osebni oziroma poslovni račun upravičenca.

Deveti odstavek določa, da se sredstva za izplačilo nadomestila zagotovijo v proračunu Republike Slovenije in sicer v okviru finančnega načrta Uprave.

Deseti odstavek določa oprostitev plačila takse ker gre za uveljavljanje nadomestila za poseg, ki ga je povzročila država.

V enajstem odstavku je določba, ki določa uporabo zakona, ki ureja splošni upravni postopek, glede vseh vprašanj, ki niso s tem zakonom drugače urejena.

K 31. členu

Če je za postavitev ograj oziroma odvrtač iz 18. člena tega zakona potrebna trajnejša in nepretrgana uporaba zemljišč, ki otežuje redno rabo zemljišč in že traja dlje kot 24 mesecev, se lastninska pravica na teh zemljiščih začasno obremeni s služnostjo v javno korist. Pri tem se upoštevajo zahteve, ki so določene v 69. členu Ustave RS. Gre namreč za tako dolgotrajen in intenziven ukrep, da ravnanje v skladu z 69. členom Ustave RS ni več mogoče. Omejitev lastninske pravice z vidika njene socialne funkcije, kot izhaja iz 67. Člena Ustave, v takem primeru ne zadošča več, zato je treba ravnati v skladu z ureditvijo, ki jo določa 69. Člen ustave.

Predlagatelj meni, da je obdobje predlaganih 24 mesecev razumen rok, saj bi bila takojšnja omejitev lastninske pravice v skladu z 69. členom ustave nesorazmeren ukrep. Za obdobje 24 mesecev, ko mora upravičenec do nadomestila trpeti poseg v svojo lastninsko pravico oziroma najemno razmerje pa bo upravičen do nadomestila, ki ga bo enostavno uveljavljati (izkazovati bo treba dejansko le poseg na zemljišču).

K 32. členu

Kot upravičenca do služnosti v javno korist 22. člen določa le državo, ker je divjad v lasti države. Določeno je tudi, da bo postopek sporazumevanja za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, sklepanje teh pogodb in vlaganje zahtev za ustanovitev služnosti v javno korist v imenu Republike Slovenije in za njen račun opravlja Uprava, saj gre za izvajanje zakona iz njene pristojnosti.

K 33. členu

Ta določba ureja postopek sporazumevanja z lastniki zemljišč, na katerih je treba zaradi opravljanja nalog nadzora in eradikacije APK omejiti lastninsko pravico z ustanovitvijo služnosti v javno korist. Postopek sporazumevanja za pridobitev služnosti nekoliko odstopa od ureditve po Zakonu o urejanju prostora (11. člen ZUreP-1). Če lastnik zemljišča sprejme ponudbo za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist in o tem v predpisanem roku obvesti upravičenca do služnosti v javno korist, skleneta lastnik zemljišča in upravičenec do služnosti v javno korist pogodbo o ustanovitvi služnosti v javno korist namesto ustanovitve služnosti iz izdajo odločbe o ustanovitvi služnosti v javno korist.

V primeru ustanovitve služnosti s sklenitvijo pogodbe o ustanovitvi služnosti pripada lastniku zemljišča odškodnina. Za plačilo odškodnin za služnost v javno korist planiramo cca 100.000 eurov letno.

K 34. členu

Če lastnik zemljišča in upravičenec do služnosti v javno korist ne skleneta pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, lahko upravičenec do služnosti v javno korist pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče, zahteva začetek postopka za ustanovitev služnosti v javno korist. Zahteva za ustanovitev služnosti v javno korist pa v primerjavi z zahtevo za obremenitev nepremičnine s služnostjo iz 110. Člena Zakona o urejanju prostora vsebuje drugačne podatke, saj za izkaz javne koristi ni potreben že izdan prostorski akt, ker se javna korist ugotovi s sklepom Vlade Republike Slovenije: tako zahteva za ustanovitev služnosti v javno korist 8oredelitev obsega zemljišča, na katerem se ustanovi služnost v javno korist, in trajanje služnosti v javno korist), navedbo sklepa Vlade Republike Slovenije o ugotovljeni javni koristi, ki mora biti objavljen v Uradnem listu RS, in ponudbo za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti iz 23. člena tega zakona. Ne glede na 110. Člen Zakona o urejanju

prostora se postopek za ustanovitev služnosti v javno korist začne s sklepom, zoper katerega ni dovoljena pritožba. Taka določa je namenjena uresničevanju načela gospodarnosti postopka. V četrtem odstavku pa je določeno, da pritožba zoper odločbo o ustanovitvi služnosti v javno korist ne zadrži njene izvršitve, ker je to nujno zaradi čimprejše ureditve pravnih razmer. Ta določba pomeni odstop oziroma nadomešča nujni postopek po 104. Členu Zakona o urejanju prostora.

K 35. členu

Odškodnina za ustanovitev služnosti v javno korist se določi od objave odločbe direktorja iz 16. člena zakona do poteka obdobja obremenitve zemljišča. Odškodnina se bo izplačevala na letni ravni za preteklo leto, in sicer do konca meseca marca tekočega leta. Izplačilo za posamezno leto se izračuna tako, da se višina odškodnine, določena za celotno obdobje, deli s številom let, za katera je zemljišče obremenjeno s služnostjo v javno korist. Če odškodnina ni določena v istem koledarskem letu, kot je bila ustanovljena služnost v javno korist, se odškodnina za obdobje do določitve odškodnine, izplača do konca meseca marca leta, ki sledi letu, v katerem je bila določena odškodnina. Če služnost v javno korist ne traja celo koledarsko leto, se izplačilo za posamezno leto sorazmerno zmanjša. V primeru ukinitve služnosti pred potekom obdobja, za katero je bila ustanovljena, se za preostalo obdobje odškodnina ne izplača. Taka ureditev določitve in izplačila odškodnine bo veljala tako v primeru sporazumne ustanovitve služnosti kot v primeru, če se bo odškodnina določila v sodnem postopku. Po mnenju predlagatelja je takšna ureditev utemeljena, saj je v tem primeru dejanska potreba po služnosti v javno korist bodoče negotovo dejstvo, ki ga ni mogoče natančno predvideti in opredeliti ob ustanovitvi služnosti v javno korist. Načelo sorazmernosti pa terja, da morajo takoj, ko prenehajo razlogi za posege, ki terjajo ustanovitev služnosti, ti posegi prenehati, s tem pa tudi pravica do služnosti in posledično tudi pravica do odškodnine.

Določeno je, da bo odškodnino upravičencu izplačala Uprava, na osebni oziroma poslovni račun lastnika zemljišča. Sredstva za izplačilo odškodnine se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije v okviru finančnega načrta Uprave.

K 36. členu

Če upravičencu do služnosti v javno korist ne uspe pridobiti podatkov o lastniku zemljišča iz uradnih evidenc, ker ti podatki ne obstajajo ali ker organi, ki vodijo uradne evidence, s podatki ne razpolagajo, ali so podatki v evidenci napačni, ali lastnik zemljišča zaradi neznanega bivališča ne more sodelovati v postopku, pošlje centru za socialno delo predlog za postavitve skrbnika za poseben primer. Center za socialno delo v 60 dneh imenuje skrbnika za poseben primer, ki zastopa lastnika zemljišča in varuje njegove koristi.

K 37. členu

V primeru izbruha APK pri divjih prašičih bo potrebno vzpostaviti in opremiti vsaj 3 zbirna mesta za najdene poginule divje prašiče in odstreljene divje prašiče, kjer se vrši zbiranje, vzorčenje in odvoz na neškodljivo uničenje.

Z namenom zmanjšanja tveganja za prenos APK lokacije zbirnih mest na območju z omejitvami. Zbirno mesto je mesto za zbiranje in vzorčenje odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev. To mesto lahko služi tudi za preoblačenje in dezinfekcijo članov skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev.

Lokacije zbirnih mest na predlog skupine strokovnjakov iz 15. člena tega zakona določi generalni direktor Uprave, po predhodni pridobitvi soglasja vlade. Zoper sklep o določitvi lokacije zbirnega mesta je dovoljena pritožba. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa o določitvi lokacije zbirnega mesta.

Postavitve, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest je v javnem interesu, zaradi česar soglasja lastnikov zemljišč oziroma drugih upravljavcev zemljišč niso potrebna. Vsakdo se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala ali onemogočala dostop do zbirnih mest, njihovo uporabo ali vzdrževanje. UVHVVR lastnike zemljišč obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih.

Zbirno mesto se odstrani takoj, ko ni več potrebno za izvajanje ukrepov iz tega zakona. Razen če se z lastnikom zemljišča ali objekta UVHVVR ne dogovori drugače, UVHVVR zagotovi, da se po odstranitvi zbirnega mesta zemljišče oziroma objekt kvalitetno vzpostavi v prvotno stanje

ter nemudoma pridobi cenitev cenilca ustrezne stroke, ki oceni škodo, ki jo je utrpel lastnik zaradi postavitve zbirnega mesta ter zaradi onemogočanja uživanja lastninske pravice v času, ko je na zemljišču stalo zbirno mesto. UVHVVR v roku 30 dni po izdelani cenitvi iz prejšnjega stavka, vendar ne kasneje kot tri mesece po odstranitvi zbirnega mesta, lastniku zemljišča izplača odškodnino v višini, kot jo je ocenil cenilec ustrezne stroke. V kolikor se lastnik zemljišča ne strinja s tako določeno odškodnino, lahko zoper UVHVVR vloži tožbo pred upravnim sodiščem.

Postavitev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest je dopustna ne glede na določila občinskih prostorskih aktov. Za postavitev, uporabo in vzdrževanje zbirnih mest, oziroma za ureditev dostopa do zbirnega mesta se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.

Na zbirnih mestih je treba zagotoviti:

- primerne ograje, da je onemogočen dostop do kadavrov divjih prašičev in drugih ŽSP,
- vsaj 3 kontejnerje, kjer se uredi priročna pisarna za delavce, ki opravljajo vzorčenje in za preoblačenje na prehodu iz čistega v nečisti del,
- vsaj 2 hlajena kontejnerja za trupe odstreljenih divjih prašičev,
- sanitarne kontejnerje,
- postajo za čiščenje in razkuževanje,
- kontejnerje za odlaganje kadavrov, ki jih odpelje KOTO,
- kontejner za kužne odpadke (uporabljena zaščitna obleka, rokavice,...).

Na zbirnem mestu morajo biti na voljo naslednja oprema in materiali: razkužila in čistila (apno), oprema za jemanje vzorcev, tablični računalniki, printerji, hladilne torbe, banjice za vleko trupel divjih prašičev, plastične vreče...).

Zbirno mesto mora imeti možnost priklopa na vodovodno omrežje in elektriko oziroma imeti mora tudi agregat.

Generalni direktor UVHVVR s sklepom določi vodjo zbirnega mesta za posamezno zbirno mesto, ki ima naslednje naloge in pooblastila:

- koordinira delo na zbirnem mestu,
- skrbi za nabavo material za redno delovanje zbirnega mesta (razkužila, zaščitna oprema, gorivo, čistila, pisarniški material...),
- koordinira in odreja naloge vodjem skupin za iskanje divjih prašičev in skupin za odstrel,
- potrjuje dnevna poročila o delu skupin in opravljenih urah,
- vodi evidenco odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičev dostavljenih na zbirno mesto,
- zagotovi, da so vsi najdeni in odstreljeni divji prašiči prepeljani na zbirno mesto, zagotovi njihovo tehtanje in vzorčenje,
- zbira podatke o rezultatih analiz in zagotovi neškodljivo odstranitev vseh najdenih poginulih divjih prašičev oziroma odloča o uničenju ali morebitni uporabi trupov odstreljenih divjih prašičev glede na izvid analize in trenutno epizootiološko situacijo v skladu z navodili Državnega središča za nadzor bolezni (v nadaljnjem besedilu: DSNB),
- skrbi za pripravo poročil in redno poročanje generalnemu direktorju Uprave in DSNB.

Vodja zbirnega mesta poskrbi tudi za izvedbo drugih nalog, ki jih odredi generalni direktor Uprave oziroma DSNB.

Stroški vzpostavitve 3 zbirnih mest in neškodljive odstranitve zbranih poginulih in odstreljenih divjih prašičev na območju z omejitvami so cca 130.550 eurov. V primeru izbruha APK bo na zbirno mesto prerazporejena oprema in osebje, ki je bilo zagotovljeno za izvajanje 10. člena zakona.

K 38. členu

Da bi na določenem območju znotraj območja z omejitvami, zagotovili čim manj vznemirjanja divjih prašičev in s tem preprečili širjene bolezni, lahko generalni direktor UVHVVR po pridobitvi soglasja Vlade Republike Slovenije omeji ali prepove izvajanje kmetijskih, gozdarskih

ali drugih aktivnosti.

Omejitev ali prepoved iz prejšnjega odstavka lahko zajema:

- prepoved spravila pridelkov;
- prepoved košnje in spravila krme;
- prepoved sečnje in spravila lesa iz gozdov;
- prepoved nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev;
- prepoved oziroma omejitev gibanja;
- prepoved drugih aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.

Nadzor omejitev oziroma prepovedi iz tega člena opravljajo uradni veterinarji, lovski, gozdarski in kmetijski inšpektorji in na javnih prometnicah in javnih površinah tudi policija – glej 47. in 48. člen ZAPK.

K 39. členu

V kolikor bodo na območju lovišča odrejeni nujni ukrepi prepovedi lova, potem ima ministrstvo možnost, da znesek koncesijske dajatve zniža ali pa odpravi obveznost plačila celotnega zneska koncesijske dajatve. Ker lahko prepoved lova traja zelo različno obdobje oziroma prične veljati v različnem obdobju leta, ima ta prepoved tudi različen vpliv na upravljanje z divjadjo v lovišču. Zaradi navedenega je pomembno, da obstaja predpisan postopek za znižanje ali odpravo plačila koncesijske dajatve. V Uredbi o podelitvi koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo (Uradni list RS, št. 100/08) je določeno, da lahko minister na predlog ZGS, Lvske zveze Slovenije ali lvske inšpekcije za posamezno lovišče v tekočem letu zniža koncesijsko dajatev, vendar ta ne sme znašati manj kot 10% od osnove za izračun koncesijske dajatve. O predlogu za znižanje koncesijske dajatve poda mnenje komisija, ki jo imenuje minister in jo sestavljajo trije člani. Komisijo sestavlja po en predstavnik ministrstva, ZGS in lvske inšpekcije. Glede na navedeno bo na predlog prej navedenih organov lahko komisija pregledala vloge in se do njih opredelila, nato pa bo ministrstvo izdalo ugodilno ali zavrnilno odločbo.

Pričakujemo, da bo zaradi zmanjšanja ali odprave plačila koncesijske dajatve za **cca 100.000** eurov manj prihodkov v proračun.

K 40. členu

Zaradi izvajanja nujnih ukrepov po tem zakonu Republika Slovenija zagotovi izplačilo nadomestila za povzročeno škodo oziroma odškodnin za:

- škode, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah;
- za uničene trupe odstreljenih divjih prašičev;
- za živali, ki so bile pokončane ali zaklane ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri izvajanju nujnih ukrepov (odškodnina imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami);
- omejitve pri izvajanju kmetijskih dejavnosti in prepovedi spravila pridelkov; prepovedi košnje in spravila krme.

K 41. členu

V času prepovedi in omejitev lova, ko upravljavci lovišč ne morejo redno upravljati s populacijami v skladu z načrti, lahko škode od divjadi vseeno nastajajo. Ker za te škode ne morejo odškodninsko odgovarjati upravljavci lovišč, nadomestila za škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah od divjadi (namesto upravljavcev) zagotovi Republika Slovenija. Lastnik ali uporabnik kmetijskega zemljišča, ki utрпи škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah od divjadi, lahko uveljavlja nadomestilo po postopku za uveljavljanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah od upravljavca lovišča. To pomeni, da oškodovanec pisno prijavi škodo pooblaščenцу upravljavca. Pooblaščenec upravljavca in oškodovanec se v osmih dneh od pisne prijave škode sporazumeta o višini nadomestila za povzročeno škodo ki jo pooblaščenec upravljavca posreduje na MKGP, ki nato izvrši izplačilo. Sredstva MKGP pridobi iz proračuna RS. Ocena za plačilo nadomestil znaša cca **30.000 eurov**.

K 42. členu

Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na določenem območju z omejitvami odredi pokončanje ali zakol domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, se imetniku prašičev zagotovi odškodnina za prašiče, ki so bili pokončani ali zaklani ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov.

Odškodnina imetnikom domačih prašičev bi znašala 675.000 eurov.

Odškodnina se imetniku prašičev zagotovi po postopku, ki je določen v zakonu, ki ureja veterinarstvo.

K 43. členu

Za **škodo, ki nastane zaradi prepovedi spravila pridelkov**; prepovedi košnje in spravila krme (30. člen zakona), je imetnik zemljišča upravičen do odškodnine. Nadomestilo se imetniku izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka, na površini razvidni iz GERK, ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino, kulturo.

Strošek odškodnine zaradi prepovedi spravila pridelkov; prepovedi košnje in spravila krme bi ob izbruhu na enem območju, ki ne bi bilo prevladujoče poljedelsko, ob predpostavki, da bi šlo za 50 ha koruze na tem območju, bil cca **70.000 eurov**. Seveda je strošek odvisen od uničene kulture, obsega le te in številnih drugih dejavnikov.

Torej, pridelok koruze po prodajni ceni za leto 2018 je 146,93 eurov/T, kar pri 10 T pridelka/ha (KIS) znese 73.465 eurov/50 ha, pri pridelku 9,5 T/ha (vir: SURS) pa 69,792 eurov/50 ha.

Pri tem, da je bil pridelok koruze v letu 2018 9,5 T/ha, ječmena in pšenice pa slabši kot prejšnje leto in sicer 4,2 oz. 4,4 T/ha.

K 44. členu

Glede na to, da gre za nujne ukrepe, za katere ne moremo opredeliti uvedbe in njihovega trajanja, zakon predvideva **odstopanje od pravil javnega naročanja** in pravil glede rokov plačila.

K 45. členu

Za spremljanje izvajanja ukrepov, postopkov naročanja, izplačil odškodnin, porabo sredstev in evidence je predvideno imenovanje **posebne skupine , ki bo spremljala navedene aktivnosti**. Zaradi obsežnosti ukrepov ter različnih deležnikov, vključenih v izvajanje ukrepov in obsežnosti postopkov naročanja ter višine finančnih sredstev, ki so vezana na izvajanje teh ukrepov, je za zagotavljanje sledljivosti in preglednosti potrebno podrobno vodenje in spremljanje izvajanja ukrepov.

K 46. členu

V členu je opredeljeno **trajanje odrejenih nujnih ukrepov** po potrditvi APK in nujnih ukrepov zaradi visoke stopnje ogroženosti.

Nujni ukrepi po potrditvi APK pri divjih prašičih ostanejo v veljavi, dokler bolezen ni izkoreninjena, kar na podlagi predloga skupine strokovnjakov odloči generalni direktor Uprave, ki s sklepom prekliče določitev območij z omejitvami in odrejene ukrepe na teh območjih.

Nujni ukrepi zaradi visoke stopnje ogroženosti za APK ostanejo v veljavi do izdaje sklepa generalnega direktorja Uprave, s katerim prekliče visoko stopnjo ogroženosti.

K 47. do 54. členu

Členi opredeljujejo vodenje in upravljanje **zbirke podatkov** iz tega zakona, način pridobivanja in uporabo podatkov iz drugih zbirk podatkov, možnost povezovanja zbirk podatkov, načine financiranja ter naslednje evidence: evidenca najdenih poginulih in povoženih divjih prašičev, odstreljenih, preiskanih divjih prašičev, evidenca usposobljenih oseb.

Za vzpostavitev in vzdrževanje zbirk podatkov potrebujemo cca **50.000 eurov**.

K 55. do 58. členu

Členi določajo pristojne organe za inšpekcijski nadzor in njihove naloge ter pristojnosti drugih institucij, vključenih v izvajanje ukrepov iz tega zakona.

K 59. členu

Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali je nadgradnja državnega načrta zaščite in reševanja. Načrt je izdelan na podlagi ocene ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali in vključuje naslednje posebno nevarne bolezni živali (Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10):

- Slinavka in parkljevka
- Vezikluarni stomatitis
- Vezikularna bolezen prašičev
- Goveja kuga
- Kuga drobnice
- Pljučna kuga govedi
- Vozličasti dermatitis
- Mrzlica doline Rift
- Bolezen modrikastega jezika
- Osepnice ovac in koz
- Konjska kuga
- Afriška prašičja kuga
- Klasična prašičja kuga
- Aviarna influenza
- Atipična kokošja kuga

Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali upošteva, da so za posamezne bolezni pripravljene izvedbeni načrti ukrepov npr. za APK »Načrt ukrepov ob pojavu afriške prašičje kuge v RS«.

59. člen določa, da generalni direktor UVHVVR po potrditvi APK v Sloveniji predlaga Poveljniku Civilne zaščite RS aktiviranje »Državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali«.

K 60. členu

Člen opredeljuje prekrške za pravne in fizične osebe.

K 61. členu

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom

K 62. členu

Gre za prehodno določbo, da ZGS v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona določi enotno letno osnovo za odvzem divjih prašičev iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona.

K 63. členu

Gre za prehodno določbo glede roka, do katerega morajo upravljavci lovišč pripraviti načrte ravnanja za lovce iz 8. člena tega zakona.

V 53. členu je vključena tudi določba, da generalni direktor UVHVVR v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona imenuje člane skupine strokovnjakov iz prvega odstavka 15. člena tega zakona.

K 64. členu

Člen določa obdobje v katerem morajo biti končani postopki za nabavo opreme in zaposlitev kadrov.

K 65. členu

Člen določa prenehanje veljavnosti določb dveh predpisov.

K 66. členu

S tem členom se določa uveljavitev zakona naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Sprejem nujnih ukrepov iz tega zakona po hitrem postopku je potreben zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost APK v Evropi predstavlja za gospodarstvo, turizem, kmetijstvo in predvsem za prašičerejo v Republiki Sloveniji.

Sprejem Zakona o nujnih glede APK pri divjih prašičih je potreben zaradi naslednjih dejstev:

- v populaciji divjih živali je bolezen izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo,
- divjad je v Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami dana v upravljanje upravljalcem lovišč; v preventivne ukrepe in ukrepe za izkoreninjenje bolezni pa je treba poleg lovcev vključiti več drugih deležnikov,
- za učinkovito izvedbo ukrepov je potrebna dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih pa bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske in civilne zaščite,
- pri izvajanju ukrepov zaradi pojava bolezni pri divjih živalih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti,
- s pravočasno uvedbo in izvajanjem ukrepov zaradi visokega tveganja za pojav APK zmanjšujemo možnost vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ob morebitnem vnosu pa omogočamo zgodnje odkrivanje bolezni ter učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov z namenom preprečevanja oziroma zmanjšanja tveganja za prenos APK v reje domačih prašičev,
- pri izvajanju ukrepov je nujno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.

S predlaganjem Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih vlada zagotavlja izvedbo nujnih preventivnih ukrepov in ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji in s tem preprečitev oziroma zmanjšanje gospodarske škode tako v sektorju prašičereje kot tudi v drugih sektorjih kmetijstva in gospodarstva ter turizma. Zato je sprejem zakona nujen.

VI. PRILOGE

Priloga 1. Metodologija za določitev višine nadomestila za oteženo rabo zemljišča zaradi postavitve ograj in odvrtač (20. člen tega zakona)

I.

(1) Letno nadomestilo za kvadratni meter (m²) zemljišča iz prvega odstavka 19. člena tega zakona se izračuna, upošteva podatke iz uradnih evidenc, po naslednji formuli:

1. kmetijska in gozdna zemljišča: bonitetna ocena zemljišča x faktor 0,006 eura za m²;
2. vodna in neplodna zemljišča: 0,025 eura za m²;
3. pozidana zemljišča: 0,30 eura za m².

(2) Upravičenec je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na obdobje, to je število dni v koledarskem letu, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Površina, na kateri je otežena redna raba zemljišča, se določi glede na obseg posega na zemljišču.

(3) Površina zemljišča, na katerem je otežena redna raba zemljišča zaradi postavitve, namestitve, uporabe ali vzdrževanja ograje iz 18. člena tega zakona, se določi tako, da se

dolžina varovalne ograje pomnoži s dvema metroma širine.

(4) Upravičenec do nadomestila lahko v postopku odmere nadomestila dokazuje, da je otežena redna raba zemljišča na večji površini ali v drugem obdobju, kot se ju ugotovi na podlagi 20. člena tega zakona, ali večinoma pri drugi vrsti dejanske rabe ali bonitetne ocene, kot izhaja iz uradnih evidenc.

(5) Če iz evidence zemljiškega katastra podatka o boniteti zemljišča v skladu s predpisi o evidentiranju nepremičnin ali podatka o vrsti dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč, ni mogoče ugotoviti, se prizna boniteta zemljišča ali vrsta dejanske rabe, kot jo imajo primerljiva sosednja zemljišča.